

آزمون ۱۳ از ۱۵

دفترچه شماره ۱ از ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۴/۰۲/۰۵

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
جامع نوبت دوم

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه

۱- اگر معادله $\frac{ax(x+2)+2x^2}{a-1} = -1$ دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، محدوده تغییرات a کدام می تواند باشد؟

(۱) $-\frac{4}{3} < a < \frac{4}{3}$ (۲) $\frac{3}{2} < a < \frac{5}{2}$ (۳) $-\frac{3}{2} < a < \frac{1}{2}$ (۴) $-\frac{5}{2} < a < -\frac{1}{2}$

۲- ریشه بزرگ تر معادله $\frac{x-1}{x+1} + \frac{2}{1-x^2} = \frac{2x}{x-1}$ کدام است؟

(۱) $\sqrt{3}+2$ (۲) $\sqrt{3}-2$ (۳) $\sqrt{2}-3$ (۴) $\sqrt{2}+3$

۳- تابع خطی $f(x)$ بر نمودار تابع $y = -2x + 6$ در محل برخورد با محور عرض ها عمود است. مساحت دوزنقه ایجاد شده از دو خط و محور طول ها و خط $y = 4$ کدام است؟

(۱) ۲۰ (۲) ۲۴ (۳) ۳۶ (۴) ۴۰

۴- نمودار تابع درجه دوم $y = ax^2 + bx - 4$ ، محور طول ها را در دو نقطه قطع می کند. اگر عرض رأس این سهمی چهار برابر طول رأس باشد، کدام مورد همواره درست است؟

(۱) $a > 0$ (۲) $b > 0$

(۳) طول رأس سهمی مثبت است. (۴) عرض رأس سهمی منفی است.

۵- شرکتی روزانه x واحد کالا تولید می کند. تابع درآمد حاصل از فروش این کالا به صورت $R(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 28x$ است.

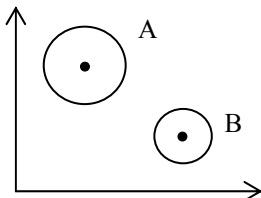
شرکت به ازای فروش روزانه ۴ و ۱۶ کالا در وضعیت سر به سر قرار می گیرد. اگر تابع هزینه تولید این کالا خطی باشد، بیشترین مقدار سود روزانه این شرکت کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۰ (۳) ۲۴ (۴) ۲۶

۶- میانگین ۱۰ داده آماری ۲۰ است. دو داده x و y با اختلاف ۱۴ واحد به آن ها اضافه می کنیم، به طوری که میانگین کل داده ها تغییری نکند. حاصل $2x + y$ کدام است؟ ($y > x$)

(۱) ۲۷ (۲) ۳۶ (۳) ۴۵ (۴) ۵۳

۷- در نمودار حبابی زیر، $3 \times r_A = 5 \times r_B$ است. اگر مقدار متغیر سوم برای مشاهده A برابر با ۱۵۰ باشد، مقدار متغیر سوم در مشاهده B کدام است؟ (r ، شعاع دایره است.)

(۱) ۳۶

(۲) ۴۵

(۳) ۵۴

(۴) ۶۳

۸- گزاره « a عددی مثبت است»، گزاره « b عدد طبیعی زوج است» و گزاره « c عددی اول است» می باشند.

عکس نقیض گزاره شرطی $r \Rightarrow (p \wedge q) \sim r$ به کدام صورت می تواند بیان شود؟

(۱) اگر c عددی اول است، آنگاه a عددی منفی یا b عددی فرد است.

(۲) اگر c عددی اول باشد، آنگاه b عددی فرد یا a عددی نامثبت است.

(۳) اگر c عددی مرکب باشد، آنگاه a عددی مثبت و b عددی زوج نیست.

(۴) اگر c عددی اول یا a عددی نامثبت باشد آنگاه b عددی فرد است.

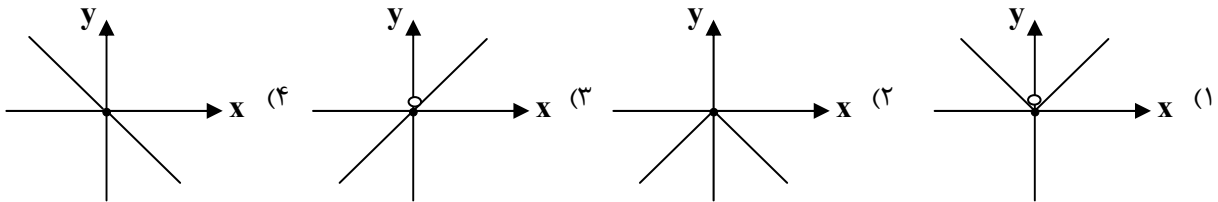
۹- سهمی با ضابطه $y = (a-1)x^2 + f(x+1) + 2$ ، نسبت به خط $x = 2$ متقارن است. اگر نمودار تابع f نیمساز ناحیه های اول و سوم باشد، سهمی محور x ها را با کدام طول مثبت قطع می کند؟

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

۱۰- $f(x) = \begin{cases} [2x - \frac{3}{4}] & , |x| > 1 \\ \frac{x}{\sqrt{1-x}} & , |x| < 1 \end{cases}$ اگر $f(x)$ آنگاه حاصل $f(-\frac{3}{2}) + f(\frac{3}{4})$ کدام است؟ ($[ ]$ نماد جزء صحیح و $| |$ نماد قدر مطلق است.)

(۱) $-2/5$ (۲) $-1/5$ (۳) $-0/5$ (۴) صفر

۱۱- نمودار تابع $f(x) = \frac{x^2}{|x|}$ کدام است؟

۱۲- خط فقر یک جامعه آماری در سال گذشته برابر با k بوده است. در سال جدید درآمد هر عضو جامعه ده درصد افزایش داشته و به هریک از اعضا ۱۰۰ هزار تومان یارانه پرداخت می‌شود. خط فقر این جامعه در سال جدید چه تغییری می‌کند؟

(۱) به k ، ۱۱۰ هزار تومان اضافه می‌شود.

(۲) به k ، ۶۰ هزار تومان اضافه می‌شود.

(۳) به k ، ۵۰ هزار تومان اضافه می‌شود.

(۴) به k ، ۱۰ هزار تومان اضافه می‌شود.

۱۳- در یک منطقه با ۵۰۰۰ نفر جمعیت فعال، نرخ بیکاری سال گذشته ۱۴ درصد بوده است. ۵ درصد از جمعیت شاغل منطقه در سال جاری به منطقه دیگر مهاجرت کرده‌اند. از طرفی ۱۵ نفر به جمعیت فعال منطقه اضافه شده که همگی جویای کار هستند. با ایجاد ۲۸۳ فرصت شغلی جدید، نرخ بیکاری منطقه در سال جاری کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۱ (۳) ۱۰ (۴) ۹

۱۴- ۶ نفر را به چند طریق می‌توان در دو صف با تعداد غیر مساوی قرار داد به طوری که در هر صف حداقل یک نفر حضور داشته باشد؟ (جابه‌جایی دو صف اهمیت ندارد.)

(۱) ۱۳۲۰ (۲) ۱۴۴۰ (۳) ۱۵۳۰ (۴) ۱۶۸۰

۱۵- از میان کل اعداد زوج سه‌رقمی، عددی را به تصادف انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال عدد مورد نظر، مضرب ۱۱ است؟

(۱) $\frac{41}{450}$ (۲) $\frac{41}{500}$ (۳) $\frac{4}{45}$ (۴) $\frac{4}{50}$

۱۶- چگونگی نمونه‌گیری و اندازه نمونه، در کدام گام از چرخه آمار مشخص می‌شود و از یک جامعه آماری به اندازه ۱۰ چه تعدادی نمونه‌های ۴ تایی می‌توان انتخاب کرد؟

(۱) طرح و برنامه‌ریزی - ۵۰۴۰

(۲) طرح و برنامه‌ریزی - ۲۱۰

(۳) گردآوری داده‌ها - ۲۱۰

(۴) گردآوری داده‌ها - ۵۰۴۰

۱۷- جمله چهارم دنباله با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \frac{n}{1+a_n}$ ، $a_1 = 1$ ، کدام است؟

(۱) $\frac{9}{7}$ (۲) $\frac{13}{8}$ (۳) $\frac{10}{3}$ (۴) $\frac{11}{4}$

۱۸- اگر α و β ریشه‌های معادله درجه دوم $(m-1)x^2 + (2m+1)x + 2m = 0$ باشند، اختلاف مشترک دنباله حسابی افزایشی β ، $-\frac{7}{4}$ ، α کدام است؟

(۱) $1/5$ (۲) $0/25$ (۳) $0/5$ (۴) $0/75$

۱۹- بین ۳ و ۹۶ چهار جمله طوری، درج می‌شود که دنباله هندسی صعودی تشکیل گردد. مجموع این شش جمله، چند برابر مجموع دو جمله اول دنباله است؟

(۱) ۱۶ (۲) ۱۸ (۳) ۲۱ (۴) ۲۴

۲۰- اگر $a = \sqrt[4]{(\sqrt{3}-2)^4} + \sqrt[3]{(\sqrt{3}-3)^3}$ و $f(x) = (\frac{1}{4})^{ax}$ باشند، حاصل $f(2)$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{4}$ (۲) ۴ (۳) $-\frac{1}{4}$ (۴) -۴

۲۱- کدام گروه «همگی» شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم هستند؟

- (۱) عنصری - فرخی - منوچهری - ابوعلی سینا
 (۲) فردوسی - رودکی - کسایی مروزی - محمد بن جریر طبری
 (۳) ناصر خسرو - شهید بلخی - سنایی - عنصری
 (۴) انوری - فرخی - منوچهری - فردوسی

۲۲- کدام بیت فاقد ویژگی «زبانی» سبک خراسانی است؟

- (۱) چو نزدیکی شهر ایران رسید
 (۲) هیون خواست از هر دری ده هزار
 (۳) چو آتش به رویین دژ اندر فگند
 (۴) به روی دژم گفت با بارمان
 به جای دلبران و شیران رسید
 پراگنده از دشت وز کوهسار
 زبانه برآمد به چرخ بلند
 که جوشن پیوش و به زه کن کمان

۲۳- کدام عبارت از جنبه تاریخ ادبیات، درست است؟

- (۱) تحوّل که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
 (۲) پس از ناصر خسرو، سنایی هم که از ابتدا مدیحه‌گوی نبود، در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.
 (۳) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها، دامنه موضوعات آن محدودیت یافت.
 (۴) در نیمه قرن پنجم، با دوره بلوغ نثر مواجه می‌شویم و در قرن هفتم و اوایل قرن هشتم، آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.

۲۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی همه موارد نادرست است؛ به جز:

- (۱) عظاملک جوینی وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتاب او جامع التواریخ نام دارد.
 (۲) نثر شمس قیس رازی در مقدمه ساده و در اصل کتاب، مصنوع و عالمانه است. آزمون وی ای پی
 (۳) عراق عجم و مهم‌تر از آن شهر شیراز همچنان در حکم مرکز ادبی قرن هشتم به شمار می‌رفت.
 (۴) کتاب تاریخ گزیده، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۵۰ ه.ق در بر می‌گیرد.

۲۵- در کدام ابیات، ویژگی‌های سبک عراقی مشاهده می‌شود؟

- الف: می اکنون لعل تر گردد که گل رخسار بنماید
 ب: کجاست من؟ که به جان آدم ز خسته‌دلی
 پ: گرچه در صورت گدایی می‌کنیم
 ت: لفظ نازک حسن معنی را دو بالا می‌کند
 تو گویی گل همی هر روز در می رنگ بفرزاید
 که پر ز شیوه و سالوس و زهد و طامات است
 گنج معنی در دل ویران ماست
 شیشه شیراز می باید می شیراز را
 (۱) «پ» - «ت» (۲) «الف» - «ب»
 (۳) «الف» - «ت» (۴) «ب» - «پ»

۲۶- کدام بیت فاقد ویژگی‌های سبک هندی است؟

- (۱) دیدن لعل لبش خاموش می‌سازد مرا
 (۲) لاله زاری شده از داغ، دل پر خونش
 (۳) بنده یک دل منم بند قبای ترا
 (۴) نیست غیر از عقده تبخال دیگر دانه‌ای
 تنگ‌ظرفم، رنگ می مدهوش می‌سازد مرا
 تا لب لعل ترا کان بدخشان دیده است
 چاکر یکتا منم زلف دو تالی ترا
 تشنه در دام امواج سراب افتاده را

۲۷- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات، درست است؟

- (۱) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان ناصرالدین شاه آغاز شد.
 (۲) میرزا حسن خان بدیع با دو اثر «داستان باستان» و «شمس‌الدین و قمر» و محمدباقر میرزا خسروی با رمان «شمس و طغرا» جزو رمان‌نویسان دوره بیداری هستند.
 (۳) دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق چوبک به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
 (۴) فعالیت اصلی قائم مقام فراهانی که بعدها از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، روزنامه‌نگاری بود.

۲۸- پدید آورندگان «از این اوستا - زیارت - آتش خاموش - طوفان در پرائنتز»، به ترتیب دارای کدام آثار دیگر هستند؟

- (۱) خسی در میقات - راه‌آب‌نامه - گوشواره عرش - دهکده پرملال
(۲) زمستان - ارزیابی شتاب‌زده - سووشون - ظهر روز دهم
(۳) خوان هشتم - مدیر مدرسه - دید و بازدید - تنفس صبح
(۴) آخر شاهنامه - خسی در میقات - شهری چون بهشت - ظهور

۲۹- در کدام بیت‌ها «یک استعاره آشکار» و «دو تشبیه» دیده می‌شود؟

- الف: با سرو قامتت شمشاد گو مروی
ب: چرخ سیاه کاسه خوان ساخت شبروان را
پ: جان سرمستم به رقص آید ز شادی ذره‌وار
ت: گر چو چنگم در بر آیی زلف در دامن کشان
(۱) «الف» - «ب» (۲) «پ» - «ت»
با ماه طلعتت خورشید گو متاب
نان سپید او مه، نان ریزه‌هاش اختر
هر نفس کز مشرق ساغر بر آید آفتاب
از مژه یک دامت لعل روان خواهیم فشاند
(۳) «الف» - «ت» (۴) «ب» - «پ»

۳۰- در کدام گزینه همه آرایه‌های «ایهام، لفونشر، تضاد»، دیده می‌شود؟

- (۱) از گل و بلبل اگر برگ و نوا می‌طلبی
(۲) با زلف و رخت مست مدامیم شب و روز
(۳) ز لب‌های شیرین او تلخ پاسخ
(۴) صنم اندر بلد کفر پرستند و صلیب
هم چو نی در گذر از برگ و نوا بازگذار
ای ماه وفا پیشه و ای شاه دل‌افروز
به یک حقه در، درد و درمان نماید
زلف و روی تو در اسلام صلیب و صنمند

۳۱- آرایه‌های «مجاز، استعاره، ایهام، جناس و موازنه»، به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- الف: خون صاحب‌نظران ریختی ای کعبه حسن
ب: غلام آن سر و پایم که از لطافت و حسن
پ: کسی که روی تو ببند نگه به کس نکند
ت: تو راست نازش کبک و چمیدن طاووس
ث: که داد در ره حق گاه جوع نان به فقیر؟
قتل اینان که روا داشت که صاحب نظرند
به سر سزاست که پیشش به پای برخیزند
ز عشق سیر نباشد ز عیش بس نکند
تو راست صولت شیر و رمیدن آهو
که داد در سر دین روز فتح سر به عدو؟

- (۱) پ - ت - ب - الف - ث
(۲) ث - الف - ب - پ - ت
(۳) الف - ب - ت - پ - ث
(۴) ث - پ - الف - ب - ت

۳۲- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست هستند؛ به جز:

- (۱) آن که یک ذره غمت در دل پر غم دارد
(۲) به فردوسم مکن دعوت که بی آن حور مه‌پیکر
(۳) تا شمع نمی‌گرید آن شعله نمی‌خندد
(۴) بدان دو عارض چون شیر و آن دو زلف چون قیر
اگر انصاف دهد عیش دو عالم دارد
(پارادوکس - اغراق)
کسی کاو آدمی باشد نخواهد باغ رضوان را
(ایهام - تلمیح)
تا جسم نمی‌کاهد جان می‌نشود فربه
(اسلوب معادله - تشخیص)
به ابروان چو کمان و به غمزگان چون تیر
(جناس - لفونشر)

۳۳- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

- «ما خار غم در پای جان در کوبت ای گلرخ روان»
(۱) استعاره - تشخیص - تکرار - حسن تعلیل
(۲) تضاد - تشبیه - جناس همسان - ایهام تناسب
(۳) سجع - ایهام تناسب - جناس - استعاره
(۴) تشبیه - ایهام - تشخیص - کنایه

۳۴- در همهٔ گزینه‌ها آرایهٔ «ایهام تناسب» دیده می‌شود؛ به جز:

(۱) تشبیه خود به آهوی دشت ختن نمود	مگذر ز حق که عین خطا کرد چشم دوست
(۲) صفت قتال مردان صف‌های مژدهٔ توس	صد قلب بر شکسته در هر صف قتالت
(۳) ما که بستیم به دل نقش قد موزونش	گو مؤذن ز پی بستن قامت باشد
(۴) خرسند شکاری که نشینی به کمینش	قربان خدنگی که ره‌اشد ز کمانت

۳۵- آرایه‌های بیت «روز ماه رمضان زلف میفشان که فقیه / بخورد روزهٔ خود را به گمانش که شب است» در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

(۱) باز با صعوه ندانم ز چه رو رام گرفت	باز گیتی مگر از عدل شه آرام گرفت
(۲) چون ذره در هوای تو دل را قرار نیست	تا روی دلربای تو خورشید انور است
(۳) دوست دارم که بیوشی رخ همچون قمرت	تا چو خورشید نبینند به هر بام و درت
(۴) مژگان تو خنجر به رخ ماه کشیده	ابروت زده بر سر خورشید کمان را

۳۶- در کدام بیت‌ها هر سه آرایهٔ «حس آمیزی، اسلوب معادله و کنایه» دیده می‌شود؟

الف: طفل بازیگوش آرام از معلم می‌برد	تلخ دارد زندگی بر ما دل خودکام ما
ب: آهوی چینی ز باد بوی دو زلفش شنید	شد متفرد ز مشک نافه به صحرا فکند
پ: رنگین سخنان در سخن خویش نهانند	از نکبت خود نیست به هر حال جدا گل
ت: از موجهٔ شراب شود بیش تشنگی	پروانه را خنک نشود دل ز ماهتاب
(۱) «الف» - «ت»	(۲) «الف» - «پ»
(۳) «پ» - «ب»	(۴) «پ» - «ت»

۳۷- کدام بیت را می‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد و قافیهٔ آن نادرست است؟

(۱) ساعتی کز درم آن سرو روان باز آمد	راست گویی که به تن مرده روان باز آمد
(۲) چون رسید آن وقت و آن تاریخ راست	زاده شد آن شاه و نرد ملک باخت
(۳) دیدار تو حل مشکلات است	صبر از تو خلاف ممکنات است
(۴) صلاح کار کجا و من خراب کجا	بین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا

۳۸- از میان گروه‌واژه‌های زیر چند گروه نمی‌توانند هم‌قافیه باشند؟

- «عیسی - دنیا) / (ژلت - ذلت) / (به - ده) / (خنده - مرده) / (پویش - ورزش) / (تمثالگر - بیدارتر) / (جهل - نحل) / (ظن - زن) / (سازها - سوزها) / (دشتی - کشتی) / (رفت - نرفت)»
- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۳۹- تعداد حذف همزه، در تمام گزینه‌ها به درستی آمده است؛ به جز:

(۱) سرو ما را چون کشیدی در بر آخر راست گوی	کز وصالش شاخ شادی را به بار آورده‌ای
(۲) تابی فکنده بر قمر از زلف تابدار	شوری فتاده در شکر از تنگ شگرش
(۳) تنم مویی از سنبل لاله پوشش	دلیم رمزی از پستهٔ نیست هستش
(۴) اگرت پیرهن صبر قبا شد خواجه	دامن یار به دست آر و ز اغیار بپوش
- (۱) مورد (۲) مورد (۳) مورد (۴) مورد

۴۰- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان نیست؟

«بلبل طبع من آن به که به بستان سخن
 (۱) این چه سحر است که در چشم خورش می بینم
 (۲) لب شیرین تو هر دم شکرانگیزتر است
 (۳) گر توانی به عنایت نظری کن که ضعیفان
 (۴) چون در این مرحله خواجه اثر از گنج نیافت

۴۱- کدام ابیات هم ناهمسان هستند و هم به دو صورت، دسته بندی هجایی می شوند؟

الف: از دفتر معانی نقش صور فرو شوی
 ب: بیچاره مانده ام همه روزی به دام او
 پ: برداشتم دل شکسته از من دل
 ت: طالب عشقی دلی چو موم به دست آر
 (۱) «الف» - «پ» (۲) «الف» - «ت» (۳) «ب» - «پ» (۴) «ب» - «ت»

۴۲- اگر بخواهیم ابیات زیر را به لحاظ داشتن اختیارات شاعری «قلب، ابدال، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» بیاوریم،

کدام گزینه این ترتیب را نشان می دهد؟
 الف: سینه خاقانی اگر پاک بشویی از عنا
 ب: رایت شاهان را صورت شیر است و پلنگ
 پ: دیگر این مرغ کی از بیضه برآمد که چنین
 (۱) «الف» - «پ» - «ب» (۲) «ب» - «پ» - «الف»
 پیش خدایگان تو را بیش کند ثناگری
 بر سر رایت او سورت فتح و ظفر است
 بلبل خوش سخن و طوطی شکرخا شد
 (۳) «پ» - «الف» - «ب» (۴) «الف» - «ب» - «پ»

۴۳- در کدام بیت ۳ نوع اختیار وزنی دیده می شود؟

(۱) فراق روی تو از شرح و بسط بیرون است
 (۲) پای سست است و رهم دور از آن می ترسم
 (۳) جان من می رقصد از شادی مگر یار آمده است
 (۴) این که با سوز فراق دل ما می سوزد

۴۴- نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟

- بیدلان انده خورند اما نه چندان (بحر رمل مسدس سالم)
 - سر ما را به کوی دوست ارزانی (بحر هزج مسدس محذوف)
 - عاشقان را شوق مستی از شراب دیگر است (بحر رمل مثنی محذوف)
 - خواهد گل رعنا که او باشد به آب و رنگ تو (بحر رجز مثنی سالم)
 - به چشمانت که تا رفتی، به چشمم بی خور و خوابم (بحر هزج مثنی سالم)
 - گلستان گیتی به خاری نیرزد (بحر متقارب مثنی محذوف)

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۴۵- با توجه به رباعی زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«مه رویان را یکان یکان بر شمرد
 ای انجمنی که در پس پرده درید
 (۱) در بیت اول، «اختیار شاعری ابدال» وجود دارد.
 (۲) قافیۀ بیت اول، به سبب تبصره به کاررفته، درست است.
 (۳) ویژگی سبکی «دو حرف اضافه برای یک متمم»، در این رباعی دیده می شود.
 (۴) در رباعی آرایه های «تشبیه، استعاره و ایهام» به کار رفته است.

۴۶- مفهوم کدام بیت با بیت «خانه دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی»، قرابت معنایی دارد؟

بنای بخل بکلی خراب و ویران کرد
بر امید کرمست می می‌میرم
که بی‌همتانند بی مغز و پوست
بگذار تا مقابل روی تو بگذریم

۱) عمارت کرم اندر جهان اساس نهاد
۲) کرم عشق تو دیده است فرید
۳) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست
۴) زان پیش‌تر که عمر گرانمایه بگذرد

۴۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

که با ما نرگس او سرگران کرد
لاله‌ها از داغ حسرت سرنگون
زهی ز شربت لطف تو سرگران نرگس
خون کند در جام مینا، لاله را

۱) چرا چون لاله خونین دل نباشم؟
۲) چشم‌های نرگس او سرگران
۳) زهی ز غیرت خلق تو دل سبک لاله
۴) نرگس او سرگران چون بگذرد

۴۸- کدام بیت با بیت زیر، «تقابل معنایی» دارد؟

آمید ز هر کس که بریدیم، بریدیم
نه صاحبی که من از وی کنم تحمل بار
حالا که رماندی و رمیدیم، رمیدیم
میان دوست چه فرق است و دشمن خونخوار
شمشیر نگسلاند، پیوند مهربانان

«ما چون ز دری پای کشیدیم، کشیدیم»
۱) مر آن رفیق بیاید که بار برگیرد
۲) رم‌دادن صید خود از آغاز غلط بود
۳) چو دوست جور کند بر من و جفا گوید
۴) باور مکن که من دست از دامنت بدارم

۴۹- مفهوم عبارت «زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار»، در کدام گزینه‌ها آمده است؟

زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست
بجز غبار نخیزد چو دردمی به تراب
از بیابان تا به حشر الماس برخیزد غبار
کافور نخیزد ز درختان سپیدار
سراسر آسمان مانند راه کهکشان باشد

الف: دل دادمش به مژه و خجالت همی برم
ب: در آتشی بدمی شعله‌ها برافروزد
پ: ور خیال تیغ تو اندر بیابان بگذرد
ت: از مردم بد اصل نخیزد هنر نیک
ث: ز بس گوهر کزان دریا نثار آسمان گردد

۱) «ت» - «پ» - «ث»   ۲) «الف» - «ب» - «ت»   ۳) «ب» - «ت»   ۴) «ث» - «پ»

۵۰- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی ندارد؟ آزمون وی ای پی

به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست
کان یار باقی است و خود این جمله فانی است
ور جنت فردوس بود کار ندارم
نه نعمتی است که باز آورد فقیر از دوست
نیست جز خاک درت چون می توان زان در گذشت

«عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده»
۱) یاری به دست آر موافق تو وحشیا
۲) بی دوست من از باغ ارم یاد نیارم
۳) جهان و هرچه در او هست با نعیم بهشت
۴) در دو عالم مقصد و مقصود جان عاشقان

۵۱- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- ابعاد مختلف کنش اجتماعی انسان
- مجرای ارتباط با جهان طبیعی
- با شکل گیری دولت - ملت ها پیدا شد.
- روش مطالعه برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه، علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی، روش غیر تجربی است.
- (۱) موضوع علوم اجتماعی - کالبد - ناسیونالیسم - موضوع و روش علوم انسانی و علوم اجتماعی یکسان است.
- (۲) دانش‌های اجتماعی متفاوت - بدن - ناسیونالیسم - موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی یکسان است.
- (۳) اشتراک روان‌شناسی اجتماعی، مدیریت و زبان‌شناسی - کالبد - سکولاریسم - علوم انسانی و علوم اجتماعی یکی هستند.
- (۴) دانش‌های اجتماعی متفاوت - جسم - اومانیسم - علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند.

۵۲- به ترتیب کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

هنر آشنایی‌زدایی	«الف»	«ب»	جامعه آرمانی مارکس
«ت»	عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی توحیدی، اسطوره‌ای و دنیوی در عرض هم و البته با کمیت و کیفیت نابرابر در دسترس همه افراد قرار می‌گیرند.	توجیه رفتارهای طرف‌های درگیر در دو جنگ جهانی اول و دوم	«پ»

- اندیشه‌های لیبرالیستی، سوسیالیستی و ملی‌گرایی

- مالکیت خصوصی را از بین می‌برد.

- فضای مجازی

- عبور از دانش عملی و عمومی

(۱) «ب» - «ت» - «الف» - «پ»

(۲) «پ» - «ب» - «ت» - «الف»

(۳) «ب» - «پ» - «ت» - «الف»

(۴) «ب» - «پ» - «الف» - «ت»

۵۳- به ترتیب هر عبارت، پیامد، علت، پیامد، معنا یا موضوع یا مفهوم کدام گزینه است؟

- جذب مهاجران یهودی از سراسر دنیا و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی، توسط رژیم اشغالگر قدس

- ارزش جهان‌شمول عقلانیت سطح اول

- سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی

- دست شستن از یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی

(۱) تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی - پاسخ به پرسش‌های معنای زندگی و مرگ - نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی

و علوم انسانی - مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان

(۲) بیشتر شدن تعداد یهودیان نسبت به مسلمانان - پاسخ به بحران‌های زیست‌محیطی - عدم وجود تفاوت میان علوم - مرگ

سیاست و بن‌بست زندگی انسان

(۳) تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی - پاسخ به کمبود منابع غذایی - محدود شدن جهان تکوینی به جهان طبیعت -

جامعه‌شناسی انتقادی

(۴) اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه رژیم اشغالگر قدس - چاره‌اندیشی درباره پیر شدن جمعیت - هویت طبیعی و مادی ذهن افراد

و فرهنگ - جامعه‌شناسی انتقادی

۵۴ - به ترتیب در ارتباط با جامعه‌شناسی و مطالعه قدرت و ظرفیت رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی در مطالعه قلمرو آرمانی، کدام گزینه درست است؟

- (۱) رویکرد تفسیری برای دآوری علمی همه لایه‌های سیاست، قدرت و ارزش‌های سیاسی، هر فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، بررسی می‌کند - رویکردهای جامعه‌شناسی تفسیری و انتقادی می‌توانند قدرت را در قلمرو آرمانی مطالعه و شناسایی کنند.
- (۲) رویکرد تبیینی با منحصردن علم به علوم تجربی، برای مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها، علوم اجتماعی را درگیر مطالعاتی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد - رویکردهای جامعه‌شناختی غرب ظرفیت مطالعه ارزش‌های سیاسی، فضیلت‌ها و ردیلت‌ها را ندارد.
- (۳) سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها و جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به‌علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد - رویکرد تفسیری و انتقادی ظرفیت مطالعه معانی و تدابیر سیاسی و قوانین را دارند.
- (۴) ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی، تماماً مادی و محسوس نیستند و جامعه‌شناسی تبیینی با فروکاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی از شناخت واقعی آن‌ها بازمی‌ماند - پیدایش، قوام و دوام ارزش‌های سیاسی در قلمرو حقیقی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است و رویکرد تبیینی توان مطالعه و شناخت آن را دارد.

۵۵ - به ترتیب اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی با جامعه‌شناسی تفسیری و افتراق مدل عدالت اجتماعی و مدل لیبرالی به نابرابری اجتماعی، را کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- (۱) حقایق و ارزش‌هایی فراتر از انسان وجود دارد که هستی آن‌ها وابسته به انسان نیست و ساخته و پرداخته ذهن‌ها و فرهنگ‌های بشری نیستند - به دلیل ناعادلانه بودن با فطرت انسانی سازگار نیستند و در نتیجه به شکست می‌انجامد.
- (۲) تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است - قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آن‌ها است.
- (۳) بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کند - معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی است.

- (۴) هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند - در این رویکرد نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود و انگیزه رقابت ایجاد می‌شود و افراد می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت کنند.

۵۶ - به ترتیب ویژگی صورت‌های سیاست هویت، قلمرو آرمانی، بحران‌های معرفتی جهان غرب کدامند؟

- (۱) سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود - همان نظام معیار جهان اجتماعی است که همه به آن عمل می‌کنند - دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید، جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.
- (۲) جشن سال نوی چینی همراه با نمایش‌ها و تزیین‌هایش هر سال در آمریکا برگزار می‌شود و نماد پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکا است - معانی و تدابیر سیاسی و قوانین را شامل می‌شود - شناخت عقلی جدید بیش از دو سده دوام نیاورد و در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.
- (۳) گروه‌های به حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند - ارزش‌های آن مستقل از خواست و تمایل افرادند - در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن ظهور کرد و آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت است.
- (۴) کوکلاس کلان‌ها در ایالات متحده آمریکا در گذشته و امروز که پشتیبان برتری نژاد سفید شد - رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی می‌تواند ارزش‌های سیاسی آن را مطالعه کنند و بشناسند - ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد، بعد دیگری از بحران معرفتی علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی

۵۷- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با بیداری اسلامی و حالت‌های متفاوت جامعه جهانی، درست و نادرست است؟

- (۱) غرب برای منحرف کردن آن با تمام توان خود وارد عمل شده است - هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که در آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود.
- (۲) انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش از طریق بیداری اسلامی، الگوی جدیدی در برابر امت اسلامی قرار داده است - جامعه جهانی براساس ویژگی‌های سیاسی و اقتصادی قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف حالت‌های متفاوتی به خود می‌گیرد.
- (۳) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد - هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد تعاملات، و گفت‌وگوها و برخوردهای فرهنگی و تمدنی رخ می‌دهد.
- (۴) در جهان امروز از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است - مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام، نمونه‌ای از چالش‌ها و بحران‌های درون فرهنگی است که جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند.

۵۸- به ترتیب در ارتباط با پیامدهای انقلاب اسلامی، عقل خاص، اهمیت شعارهای انقلابی، کدام گزینه درست است؟

- (۱) بحران‌های معرفتی و معنوی جهان غرب و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافتند - با عقل عملی می‌توان قانون علیت در فلسفه را شناسایی کرد و علوم انسانی و علوم اجتماعی را پدید آورد - تحولات هویتی در آن متبلور می‌شود.
- (۲) مستقل از ارزش‌ها و آرمان‌های جهان غرب شکل گرفت و شهادی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غربی بود - واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها با عقل عملی شناسایی می‌شوند - براساس آن می‌توان پیامدهای کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کرد.
- (۳) در از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولاریسم مؤثر بود - قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد - تحولات هویتی در آن متبلور می‌شوند.
- (۴) موقعیت استوار دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب‌بندی جدیدی را به جهان تحمیل کرد - قانون جاذبه زمین در فیزیک با عقل نظری شناخته می‌شود - یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، پیامدهای اقتصادی است.

۵۹- به ترتیب هر عبارت دیدگاه کدام متفکر اجتماعی را نشان می‌دهد؟

- می‌کوشد تا چارچوبی روشن‌تر طراحی کند که به تعمیق ایمان دینی و گسترش اخلاق و تحقق نوگرایی منتهی گردد.
- حکومت اقلیتی که براساس فضیلت تصمیم می‌گیرند و تأثیر می‌گذارند را آریستوکراسی می‌نامند.
- هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.
- ولایت فقیه را حکومتی منتظر و زمینه‌ساز برای تحقق عدالت الهی با ظهور امام معصوم (ع) معرفی می‌کند.
- با انجام پژوهش میدانی، گردآوری داده‌ها، و تحلیل و مقایسه آن‌ها نتیجه می‌گیرد که تعارفات ایرانیان از احترام، تواضع و صمیمیت ایرانی ناشی می‌شوند.

(۱) طه عبدالرحمن - ارسطو - هانتینگتون - امام خمینی (ره) - سوفیا کوتلاکی

(۲) طه عبدالرحمن - فارابی - هانتینگتون - امام خمینی (ره) - سوفیا کوتلاکی

(۳) محمد عابد الجابری - ارسطو - فوکوما یا - میرزای نائینی - آیزایا برلین

(۴) طه عبدالرحمن - ارسطو - هانتینگتون - علامه طباطبایی - سوفیا کوتلاکی

۶۰- مفاهیم جامعه‌شناسی در متن زیر کدامند؟

«رزا پارکس، زن سیاه‌پوست آمریکایی که حاضر نشده بود جای خود را در اتوبوس به یک مرد سفیدپوست بدهد و به همین علت بازداشت و جریمه شد.»

- (۱) تفاوت اسمی - تفاوت اسمی - انتسابی، اجتماعی و ثابت - پدیده اجتماعی - پیامد طبیعی
- (۲) تفاوت طبیعی - نابرابری طبیعی - نابرابری طبیعی - موضوع علوم اجتماعی - پیامد طبیعی
- (۳) تفاوت اسمی - انتسابی، فردی و ثابت - متغیر، انتسابی و اجتماعی - کنش اجتماعی - پیامد طبیعی
- (۴) تفاوت اسمی - تفاوت اسمی - انتسابی، اجتماعی و ثابت - کنش اجتماعی - پیامد ارادی

- ۶۱- به ترتیب هر عبارت محدودیت‌های کدام رویکرد جامعه‌شناسی را نشان می‌دهد؟
 - پابندی کامل به این رویکرد امکان شناخت واقعی را از انسان‌ها می‌گیرد و قطعاً رویکردی که اساس دانش را انکار می‌کند، نمی‌تواند قابل قبول باشد.
 - با فروکاستن سیاست و قدرت به پدیده‌های مادی از شناخت واقعی آن‌ها باز می‌ماند.
 - به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی اجتماعی بی‌توجه است.
 - هیچ‌گونه حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس آن‌ها به داوری روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد.

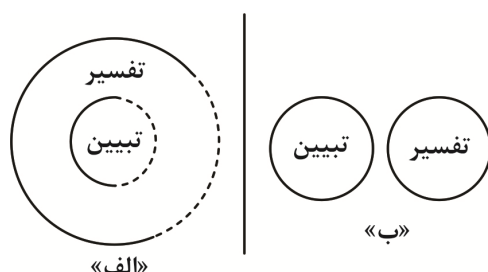
(۱) رویکرد جدید شکل گرفته از درون رویکرد تفسیری - دیدگاه تک‌خطی - تبیینی - پسامدرن

(۲) پسامدرن - تبیینی - تفسیری - انتقادی

(۳) نسبی‌گرایی - پوزیتیویستی - تجویزی - انتقادی

(۴) نسبی‌گرایی - وحدت روش‌ها - تفسیری - تبیینی

- ۶۲- به ترتیب کدام گزینه با نمودارهای زیر مرتبط نیست؟

- (۱) با کشف ارزش‌هایی که فراتر از انسان‌ها است به ارزیابی زندگی اجتماعی می‌پردازد و با شناسایی وضع مطلوب بشر برای عبور از وضع موجود به وضع مطلوب راهکارهای علمی نشان می‌دهد - دانش را قلمرو تبیین می‌دانند و در مقابل ارزش را قلمرو تفسیر معرفی می‌کنند، معتقدند تبیین کشف و بازخوانی واقعیت‌ها و تفسیر خلق و بازسازی ارزش‌ها است.
 (۲) با پذیرش رویکرد تفسیری معتقدند که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته‌ی اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است و هر فرد، گروه و فرهنگی اراده‌ی خاص خود را دارد - سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند.
 (۳) در این رویکرد دانش علمی به دانش حسی و تجربی محدود نمی‌شود و تفسیر را در تقابل با تبیین نمی‌داند، بلکه هر تفسیری را نوعی تبیین تلقی می‌کند؛ زیرا تفسیر هم نیازمند استدلال است - رویکردی است که پدیده‌های اعتباری را متفاوت از پدیده‌های طبیعی می‌داند و معتقدند تفسیر و تبیین دو قلمرو متمایز و متقابل دارند.
 (۴) رویکردی است که در هر سه سطح تبیین و تفسیر و تجویز، به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است - کار داوری ارزش‌ها را خارج از قلمرو و علوم اجتماعی می‌دانند و غیرعلمی تلقی می‌کنند و انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه‌حل برای بهتر شدن آن را کار علم نمی‌دانند.

- ۶۳- به ترتیب هر عبارت نشانه‌ی کدام مفهوم یا موضوع است؟

- درباره‌ی جامعه‌ی آرمانی سخن می‌گوید و قدرت فهم و توصیف و تفسیر پدیده‌های اجتماعی را دارد.
 - به خواست و اراده‌ی انسان به وجود می‌آیند و دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.
 - عقلانیت جهان اسلام در عرصه‌های علمی را به‌تنهایی سامان نمی‌دهد، بخشی از آن را به کمک حس و تجربه‌ی زیسته و بخش دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.
 - مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه‌ی ایران
 (۱) ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام - پدیده‌های قراردادی - کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام - مدارا، مقاومت و عدالت
 (۲) کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام - اعتباریات - ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام - اشتراک انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی
 (۳) کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام - پدیده‌های اجتماعی - کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام - اشتراک انقلاب مشروطه با انقلاب اسلامی ایران
 (۴) ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام - عقل عملی - کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام - اشتراک انقلاب‌های قرن بیستم

۶۴- کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- ویژگی عقلانیت جهان اسلام چیست؟
- در دیدگاه فارابی، چه نوع حسی در مردم مدینه تغلب تقویت می‌شود؟
- در چه نوع جامعه‌ای قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد؟
- ویژگی جنبش زیست‌محیطی شورش علیه انقراض چیست؟
- (۱) با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی، تاریخی پیرامون خود تعامل فعال دارد و آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد - ستایش دیگران - فرهنگ عمومی جامعه معنوی باشد - کنش سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت
- (۲) ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند - خودخواهی - فرهنگ عمومی جامعه دینی باشد - کنش سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت
- (۳) با وجود تعامل با فرهنگ‌ها و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از درون فرهنگ‌ها و روابط میان جوامع می‌گیرد - سلطه‌گری - فرهنگ عمومی جامعه دینی باشد - سیاسی بودن
- (۴) اغلب عرصه‌های جدید علمی را با کمک وحی و برخی از عرصه‌های علم را با استفاده از حس و تجربه زیسته سامان می‌دهد - خودخواهی - تبعیت از قدرت با کراهت باشد - به‌کارگیری نافرمانی مدنی بدون خشونت

۶۵- به ترتیب هر عبارت پیامد، پیامد، مفهوم، علت، کدام گزینه است؟

- امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود.
- نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی
- از افق جهان متجدد به عالم نمی‌نگرد تا در تنگنای جهان سکولار و چالش‌ها و بحران‌های آن متوقف گردد
- لیبرالیسم اولیه

- (۱) رویکرد تفسیری - فرصت‌ها و محدودیت‌های پدیده‌های اجتماعی - بیداری اسلامی - دو مفهوم آزادی مثبت و آزادی منفی شکل گرفت.
- (۲) رویکرد تفسیری - همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن - انقلاب اسلامی - نخستین چالش که چالش فقر و غناست در کشورهای غیرغربی شکل گرفت.
- (۳) اگر علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند - همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی آثار و پیامدهای آن - بیداری اسلامی - راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.
- (۴) اگر علوم اجتماعی مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها را از منظر خودشان انجام دهد - مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها - انقلاب اسلامی - مدافع هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بود.

روان‌شناسی

۶۶- به ترتیب پاسخ هریک از سؤالات زیر کدام است؟

- شناسایی دلایل ابتلا به وسواس فکری، به کدام هدف روان‌شناسی مربوط می‌شود؟
- کدام مفهوم در تعریف روش علمی به جریان یک عمل اشاره دارد؟
- اولین مرحله شناخت پایه کدام است؟
- انتخاب سفره غذا براساس قابل بازیافت بودن آن، به کدام نوع پردازش اشاره دارد؟
- (۱) توصیف - جست‌وجو - ادراک - ادراکی
- (۲) تبیین - جست‌وجو - توجه - ادراکی
- (۳) تبیین - فرآیند - توجه - مفهومی
- (۴) توصیف - فرآیند - ادراک - مفهومی

۶۷- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر، به کدام حوزه رشدی و کدام حدود سنی مربوط می‌شود؟

- کودک از اینکه در آغوش افرادی غیر از والدین خود باشد، می‌ترسد.
- محمود دوست دارد فقط با سعید و رضا وسطی بازی کند و زهرا و سحر را به بازی راه نمی‌دهد.
- مینا به مادرش می‌گوید اگر به خاله زنگ بزنم و تلفن خود را جواب ندهد، چه کار کنم.
- سینا دوست دارد بیشتر وقت خود را به جای خانواده با دوستان خود بگذراند.
- (۱) اجتماعی (۷ ماهه) - اجتماعی (۹ ساله) - شناختی (۱۵ ساله) - اجتماعی (۱۴ ساله)
- (۲) هیجانی (۸ ماهه) - اجتماعی (۵ ساله) - شناختی (۱۱ ساله) - اجتماعی (۱۲ ساله)
- (۳) اجتماعی (۴ ماهه) - شناختی (۸ ساله) - درک اخلاقی (۹ ساله) - درک اخلاقی (۸ ساله)
- (۴) شناختی (۴ ماهه) - درک اخلاقی (۸ ساله) - اجتماعی (۱۴ ساله) - شناختی (۷ ساله)

۶۸- عبارتهای مندرج در کدام گزینه، به‌طور کامل درست است؟

- (۱) یادگیری (رشد را ایجاد می‌کند) - باید گذاشت کودک آزاد باشد تا بازی کند (هفت سال سوم) - پذیرفتن چهره (ویژگی جسمی هویت) - عبارت «من انسانی صادق هستم» به این رشد مربوط می‌شود (رشد درک اخلاقی)
- (۲) دوقلوی همسان (حتماً هم‌جنس هستند) - باید کم‌کم زشتی و زیبایی‌ها را به کودک فهماند (هفت سال اول) - دختر بودن (ویژگی جسمی هویت) - انتخاب کالا براساس رنگ (پردازش مفهومی)
- (۳) دوقلوی ناهمسان (حتماً ناهم‌جنس هستند) - کودک باید آزاد باشد تا بازی کند (هفت سال دوم) - عضویت در گروه سرود مدرسه (ویژگی روانی هویت) - تمایل به بازی گروهی (رشد هیجانی)
- (۴) رشد (رفتار وابسته به آمادگی زیستی) - باید با کودک مثل یک مشاور برخورد کرد (هفت سال سوم) - انتخاب شغل (ویژگی اجتماعی هویت) - قضاوت بهتر در مورد مسائل اخلاقی (رشد شناختی)

۶۹- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر به کدام مفهوم مربوط می‌شود؟

- باید با دیدن عکس مادرش، دست راست خود را بالا ببرد، تصویر خاله‌اش را می‌بیند و دست راست خود را بالا می‌برد.
- یافتن برگ زرد پاییزی در بین برگ‌های سبز باغچه
- وقتی منتظر پسر خود هستیم که عینک دارد، هر پسر عینکی را فرزند خود می‌پنداریم.
- به‌علت خستگی زیاد از دنبال کردن اخبار مربوط به زلزله و آماده‌باش جهت احتمال وقوع آن خودداری می‌کنیم.

- (۱) ردّ درست - جست‌وجو - اطلاعات موجود در حافظه - گوش‌به‌زنگی
- (۲) هشدار کاذب - جست‌وجو - سبک پردازش و انتظارات افراد - گوش‌به‌زنگی
- (۳) از دست دادن محرک هدف - گوش‌به‌زنگی - سبک پردازش و انتظارات افراد - جست‌وجو
- (۴) هشدار کاذب - گوش‌به‌زنگی - اطلاعات موجود در حافظه - جست‌وجو

۷۰- به ترتیب درستی یا نادرستی هریک از عبارتهای زیر کدام است؟

- گام نگهداری اطلاعات، بازیابی نام دارد.
- پدیده نوک‌زبانی، نشانه مشکل در مرحله رمزگردانی اطلاعات است.
- بهترین راه انتقال اطلاعات از حافظه حسی به کوتاه‌مدت، تکرار و تمرین است.
- پاسخ به سؤال «آخرین باری که رستوران رفتید، کی بوده است؟»، مربوط به حافظه معنایی است.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - درست
- (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
- (۳) نادرست - نادرست - نادرست - نادرست
- (۴) درست - درست - درست - درست

۷۱- اگر «میلااد بعد از خواندن درس ادبیات، ۴ ساعت بعد به مرور مطالب بپردازد»، «سحر سعی کند علاوه بر حفظ واژگان عربی، معنای آن‌ها را نیز بفهمد»، «سارا کد ملی خود را تبدیل به سالگرد ازدواج و تولد مادرش کند تا بهتر به حافظه بسپارد» و «زینب آنقدر مثال برای مفهوم بی‌انضباطی مطرح می‌کند تا این واژه در ذهن خواهرش به خوبی تثبیت شود» به ترتیب این افراد از کدام روش‌های بهسازی حافظه استفاده کرده‌اند؟

(۱) کاهش اثر تداخل مطالب - کنترل اثر گذشت زمان - رمزگردانی معنادار - تمایزبخشی

(۲) کنترل اثر گذشت زمان - یادگیری عمیق - رمزگردانی معنادار - بسط معنایی

(۳) مرور کارآمد - یادگیری با استراحت - مطالعه چندحسی - بسط معنایی

(۴) یادگیری با استراحت - کاهش اثر تداخل مطالب - مطالعه چندحسی - تمایزبخشی

۷۲- کدام مسئله زیر با بقیه متفاوت است؟

(۱) چگونگی طبقه‌بندی افشار مختلف جامعه به دسته‌های مختلف درآمدی و اجتماعی

(۲) چگونه در بازی شطرنج ببریم؟

(۳) بزرگ‌ترین شهر کشور ایران کدام است؟

(۴) چرا نسل گوزن‌های ایرانی روبه انقراض است؟

۷۳- عبارتهای مندرج در کدام گزینه، نادرست هستند؟

(۱) مهندسی معکوس (نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد) - روش تحلیلی (از قواعد مشخص تبعیت می‌کند) - کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب (در حداقل زمان به راه حل می‌رسد)

(۲) خرد کردن (اعتبارش با گذشت زمان متزلزل می‌شود) - روش تحلیلی (اطمینان بیشتری نسبت به روش اکتشافی دارد) - مهندسی معکوس (زمان بر نیست)

(۳) بارش مغزی (نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد) - روش تحلیلی (نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد) - مهندسی معکوس (اعتبارش با گذشت زمان متزلزل می‌شود)

(۴) بارش مغزی (زمان بر است) - روش تحلیلی (نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد) - خرد کردن (با گذشت زمان اعتبارش بیشتر می‌شود)

۷۴- در کدام گزینه زیر اثر منفی توجه ناشی از انجام دادن چند تکلیف همزمان، کاهش می‌یابد؟

(۱) دانش‌آموزی که هنگام مطالعه درس ریاضی، فوتبال تماشا می‌کند.

(۲) حل همزمان جدول اعداد سودوکو و معمای روبیک.

(۳) استاد برقکاری که در حین کار، با گوشی تلفن همراهش صحبت می‌کند.

(۴) کارآموز روان‌شناسی که در حین درمان مراجع، تست کنکور دکترا حل می‌کند.

۷۵- به ترتیب مرحله ششم، هفتم و پنجم انتخاب ماشین ظرفشویی، کدام است؟

(۱) بررسی ویژگی‌های هر ماشین ظرفشویی - انتخاب ماشین ظرفشویی از بین سه انتخاب موجود - انتخاب ماشین ظرفشویی

(۲) خواندن ضمانت‌نامه و راهنمای استفاده از ماشین ظرفشویی - ابراز رضایت از خرید - انتخاب ماشین ظرفشویی ساخت کشور آلمان

(۳) ابراز رضایت از خرید - خواندن ضمانت‌نامه و راهنمای استفاده از ماشین ظرفشویی - انتخاب ماشین ظرفشویی ساخت کشور آلمان

(۴) انتخاب ماشین ظرفشویی از بین سه انتخاب موجود - بررسی ویژگی‌های هر ماشین ظرفشویی - انتخاب ماشین ظرفشویی

۷۶- به ترتیب درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر کدام است؟

- تصمیم‌ها از نظر تعداد اولویت به دو دسته فردی و گروهی تقسیم می‌شود.

- سبک تصمیم‌گیری تکانشی در نوجوانان زیاد دیده می‌شود.

- «ریش و قیچی را در دست دیگران دادن»، نشان‌دهنده سبک تصمیم‌گیری اجتنابی است.

- تنیس‌باز حرفه‌ای که فکر می‌کند در هر مسابقه‌ای با اندک تلاش پیروز می‌شود، دچار سوگیری تأیید شده است.

(۱) درست - درست - نادرست - درست

(۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

آزمون ۱۳ از ۱۵

دفترچه شماره ۲ از ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۴/۰۲/۰۵

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
جامع نوبت دوم

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۵	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۱۰ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق و فلسفه	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۹	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

حق چاپ، تکثیر و انتشار سوالات به هر روش (الکترونیکی و...)، قبل و یا بعد از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است (حتی با ذکر منبع) و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱ - ﴿أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ﴾:

- (۱) به سوی فرعون پیامبری فرستادیم ولی فرعون بر پیامبرمان عصیان کرد!
- (۲) به سمت فرعون رسولی فرستادیم ولی فرعون از آن رسول اطاعت نکرد!
- (۳) آن پیامبر را به سمت فرعون فرستادیم ولی پیامبر از فرعون نافرمانی کرد!
- (۴) به سوی فرعون رسولی فرستادیم ولی فرعون از آن رسول نافرمانی کرده بود!

۸۲ - **عِنْدَمَا كُنَّا نَلْعَبُ كُرَةَ الْقَدَمِ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ سَقَطَتِ الْكُرَةُ فِي الشَّارِعِ بَعْتَةً، فَذَهَبَ أَحَدُ زُمَلَانَا لِيَجْلِبَ الْكُرَةَ لِكِنَّهُ لَمْ يَجِدْهَا:**

- (۱) زمانی که در حیاط مدرسه فوتبال بازی می کردیم، توپ ناگهان در خیابان افتاد و از همکلاسی هایمان یک نفر برای آوردن توپ رفت اما آن را نیافت!
- (۲) وقتی که در حیاط مدرسه فوتبال بازی می کردیم، ناگهان توپ در خیابان افتاد، پس یکی از همکلاسی هایمان رفت تا توپ را بیاورد اما آن را پیدا نکرد!
- (۳) هنگامی که مشغول بازی فوتبال در حیاط مدرسه بودیم، یک دفعه توپ در خیابان افتاد، پس یک نفر از همکلاسی هایمان رفت تا توپ را بیاورد اما پیدا نمی کرد!
- (۴) زمانی که در حیاط مدرسه فوتبال بازی می کردیم، ناگهان توپ در خیابان افتاد پس یکی از همکلاسی ها رفت برای اینکه توپ را بیاورد اما آن را نیافت!

۸۳ - **كَادَ الْمُعَلِّمُ أَنْ يُخْرِجَ الطَّالِبَانَ الْمُشَاغِبَانَ مِنَ الصَّفِّ لِأَنَّهُمَا كَانَا يَتَكَلَّمَانِ عِنْدَمَا يُدْرَسُ الْمُعَلِّمُ فَحَذَّرَهُمْ عِدَّةَ مَرَّاتٍ غَضَبًا لِكِنَّهُمُ اسْتَمَرُّوا عَلَى عَمَلِهِمُ الْقَبِيحِ:**

- (۱) نزدیک بود که معلم دانش آموزان شلوغ کار را از کلاس اخراج کند؛ زیرا ایشان وقتی که معلم درس می داد صحبت می کردند پس معلم چندبار به آن ها هشدار داد، اما ایشان با عصبانیت به کار زشت خود ادامه دادند.
- (۲) نزدیک بود که معلم دانش آموزان شلوغ کار را از کلاس بیرون کند؛ زیرا آن ها هنگامی که معلم درس می داد صحبت می کردند پس چند بار با عصبانیت به آن ها هشدار داد، اما ایشان به کار زشت خود ادامه دادند.
- (۳) معلم داشت دانش آموزان شلوغ کار را از کلاس بیرون می کرد؛ زیرا وقتی که معلم تدریس می کرد صحبت می کردند و درحالی که عصبی بودند چند بار به آن ها هشدار داد، اما آن ها به کار زشتشان ادامه دادند.
- (۴) نزدیک بود که دانش آموزان اِخْلَالِ گَر از کلاس خارج شود چراکه آن ها هنگامی که معلم درس می داد حرف می زدند و چند بار با عصبانیت به آن ها هشدار داد، اما ایشان کارشان را که زشت بود ادامه دادند.

۸۴ - **«مَنْ يَطْلُبُ الْوَصُولَ إِلَى النَّجَاحِ فِي الْمَجَالَاتِ الْعِلْمِيَّةِ فَعَلَيْهِ أَنْ يُحَاوِلَ فِي طَرِيقِهِ مَحَاوِلَةً كَثِيرَةً وَ يُجَالِسَ الْعُلَمَاءَ أحياناً حَتَّى يَتَعَرَّفَ عَلَى أَسْلُوبِهِمْ عِنْدَ مُوَاجَهَةِ الصُّعُوبَاتِ!»:**

- (۱) کسی که بخواهد به موفقیت در زمینه های علمی برسد، پس باید در مسیر خودش بسیار کوشش کند و گاهی با دانشمندان هم نشینی کند تا روش آن ها هنگام رویارویی با سختی ها را بشناسد!
- (۲) هر کس رسیدن به موفقیت در زمینه های علم را بخواهد، پس بر اوست که در مسیرش بسیار تلاش کند و همچنین گاهی با دانشمندان هم نشینی کند تا با روش ایشان هنگام رویارویی با سختی ها آشنا شود!
- (۳) هر کس رسیدن به موفقیت در زمینه های علمی را بخواهد، پس باید در مسیر خویش بسیار کوشش کند و گاهی با دانشمندان هم نشینی کند تا با روش های آنان هنگام رویارویی با سختی ها آشنا شود!
- (۴) کسی که می خواهد به موفقیت در زمینه هایی علمی برسد، پس بر اوست که در مسیر خود بسیار تلاش کند و گاهی نیز با دانشمندان بنشیند تا روششان هنگام رویارویی با سختی ها را بشناسد!

۸۵ - **«لِكُلِّ مَا يَحْدُثُ فِي الْحَيَاةِ حِكْمَةٌ إلهِيَّةٌ لَا تُدْرِكُ بِسَهُولَةٍ إِلَّا أَنْ تُؤْمِنَ بِالرَّبِّ حَقًّا!»:**

- (۱) هر چیزی که در زندگی اتفاق می افتد، یک حکمت الهی دارد که به سادگی درک نمی شود، مگر اینکه به پروردگارت حقیقتاً ایمان بیاوری!
- (۲) برای هر اتفاقی در زندگی یک حکمت الهی است که به سادگی درک نمی کنی مگر این که حقیقتاً به پروردگار ایمان آورده باشی!
- (۳) یک حکمت الهی برای هر چیزی که در زندگی رخ داده وجود دارد که تنها وقتی به خداوند ایمان آوری آن را درک می کنی!
- (۴) هر چه در زندگی رخ می دهد حکمتی الهی دارد که به سادگی درک نمی شود جز این که واقعاً به پروردگار ایمان بیاوری!

۸۶- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) أَعْقَلَ النَّاسُ مَنْ لَا يُصَادِقُ الْكَذَّابَ فِي حَيَاتِهِ أَبَدًا: عاقل‌ترین مردم کسی است که در زندگی خود هرگز با انسان دروغگو دوستی نکند،
- (۲) لِأَنَّ الصَّدَاقَةَ الْحَقِيقِيَّةَ تُبْنَى عَلَى النَّقَى وَالصِّدْقِ: برای این که حقیقت دوستی بر اعتماد و راستگویی بنا می‌شود،
- (۳) وَالْكَذِبَ كَنَمَلَةٍ يُضَيِّعُ أَسَاسَ الْعِلَاقَاتِ مَعَ الْآخَرِينَ: درحالی که دروغ مانند یک مورچه، پایه ارتباطات با دیگران را از بین می‌برد،
- (۴) وَ يُسَبِّبُ أَنْ يُقَطَعَ التَّوَاصُلُ بَيْنَ الْأَصْدِقَاءِ وَالْأَقْرَبَاءِ: و باعث می‌شود که ارتباط بین دوستان و نزدیکان قطع گردد!

۸۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) رَأَى الْحَاكِمُ فِي مَسِيرِهِ فَلَاحًا عَجُوزًا لَا يَزِرُ إِلَّا فِسِيلَةَ جَوْزٍ: حاکم در راهش کشاورز پیری را دید که فقط نهال گردو را می‌کاردا!
- (۲) إِنَّمَا نُوْبِلُ كَمَا نُرِيدُ أَنْ يُسَهَّلَ أَعْمَالُ الْإِنْسَانِ الصَّعْبَةَ بِاخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ: نوبل قطعاً می‌خواست با اختراع دینامیت کارهای دشوار انسان، آسان شود!
- (۳) إِنَّ هُنَاكَ أَسْبَابًا كَثِيرَةً تُهَدِّدُ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ وَ تُوَدِّي إِلَى تَخْرِيْبِهَا: دلایل بسیاری وجود دارند که نظام طبیعت را تهدید می‌کنند و منجر به تخریب‌شان می‌شوند!
- (۴) لَا يُمَرَّرُ الْمُؤْمِنُ عَيْشَ الْآخَرِينَ تَمْرِيْرًا ظَالِمًا لَكِي يَعِيشَ سَعِيدًا بَيْنَ النَّاسِ: مؤمن زندگی دیگران را ظالمانه تلخ نمی‌کند تا با خوشبختی میان مردم زندگی کند!

۸۸- «هِيَجْ مُشْكَلِي قَادِرٌ بِهْ شَكْسَتْ شَخْصِيْ كَهْ بِهْ تَوَانِيِيْ هَايْ خُودِ تَكِيَهْ مِيْ كَنْدِ، نِيْسَتْ». عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَا مُشْكَلَةٌ قَادِرَةٌ عَلَى هَزِيمَةِ الشَّخْصِ الَّذِي يَعْتَمِدُ عَلَى قُدْرَاتِهَا!
- (۲) لَيْسَتْ مُشْكَلَةٌ قَادِرَةٌ عَلَى هَزِيمَةِ شَخْصٍ اعْتَمَدَ عَلَى قُدْرَاتِهِ!
- (۳) لَا مُشْكَلَةٌ قَادِرَةٌ عَلَى هَزِيمَةِ الشَّخْصِ الَّذِي لَا يَعْتَمِدُ إِلَّا عَلَى قُدْرَتِهِ!
- (۴) لَا مُشْكَلَةٌ قَادِرَةٌ عَلَى هَزِيمَةِ شَخْصٍ يَعْتَمِدُ عَلَى قُدْرَاتِهِ!

۸۹- «و إِنْ شَكُوْتُ إِلَى الطَّيْرِ نُحْنُ فِي الْوَكْنَاتِ» عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) به چه دیر ماندی ای صبح که جان من برآمد * بزه کردی و نکردند مؤذنان ثوابی!
- (۲) نه چنان گناهکارم که به دشمنم سپاری * تو به دست خویش فرمای اگرم کنی عذابی!
- (۳) دل همچو سنگت ای دوست به آب چشم سعدی * عجب است اگر نگرود که بگردد آسیابی!
- (۴) به لب رسید مرا جان و بر نیامد کام * به سر رسید امید و طلب به سر نرسید!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۹۰ - ۹۲) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ :

«عندما أصبح أبو بكر الرازي في الثلاثين من عمره، شعر بالتعب من العلوم التي تعلمها، فقرر أن يسافر إلى بغداد ليتعلم الطب. بعد أن تعلم كل ما يحتاجه عن الطب، أصبح معروفًا في البلاد، و ذهب إليه طلاب العلم من كل مكان، ثم اختاره الخليفة ليكون طبيبه الخاص. في أحد الأيام، جاء إليه فتى يشكو من مشاكل في الهضم و كان يتقيأ (بالا می‌آورد) الدم. فحصه الرازي بعناية و هدوء، و اكتشف أن الفتى لا يعاني من التهاب رئوي أو سرطان. قرر الرازي أن يفحص المشكلة من جميع جوانبها، فسأله: هل شربت من ماء بئر أو مستنقع (مرداب)؟ فأجاب الفتى: نعم، شربت من إحدى الآبار أثناء سفري الأخير. فقال الرازي: يبدو أنك ابتلعت علقة دموية (زالو) بقيت في معدتك. تعال غداً لأعالجك. في اليوم التالي، طلب الرازي من الفتى أن يتناول نوعاً من الطحالب (جلبک‌ها) قبل أن يأكل أي شيء. و بمجرد أن فعل الفتى ذلك حتى تقيأ و خرجت من معدته تلك العلقة الدموية التي اكتشفها الرازي. شعر الشاب و أسرته بالفرح، و انتشرت شهرة الرازي أكثر و أكثر»

۹۰- لماذا جاء عند الرازي طلاب العلم من كل الأطراف؟ لأنه...

- (۱) أصبح مشهوراً كثيراً في مدينته!
- (۲) كان من السهل عليه تعلم الطب!
- (۳) كان في كافة البلدان مقبولاً!
- (۴) أصبح طبيب الخليفة الخاص!

۹۱- لماذا انتخب الخليفة الرازي كطبيبه الخاص؟ لأنه...

(۱) شعر بالتعب مما تعلمه و بدأ يبحث عن أمور جديدة!

(۲) تعلم الطب مثل بقية الطلاب!

(۳) ترك مدينته متوجهاً إلى بغداد لكي يصبح ذا شهرة!

(۴) ما انتشرت شهرته بين الناس إلا كطبيب ماهر!

۹۲- نستنتج من النص أن ...

(۱) الشرب من مياه الآبار و المستنقعات ضار على الدوام!

(۲) مياه الآبار و المستنقعات غير نظيفة و قد تقتل الإنسان!

(۳) الخبرة ذات مكانة رفيعة في كثير من الأوقات لأنها فوق العلم!

(۴) الطحالب مفيدة في علاج الأمراض التي تسببها العلفه الدموية!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۳ و ۹۴)

۹۳- «تعلم - الخاص - قرر - أعالج»

(۱) تعلم: فعل ماضٍ - المفرد المذكر الغائب، مزيد ثلاثي من مصدر «تعلم» - بزيادة حرفين اثنين - متعد / فعل و مع

فاعله جملة فعلية و ضمير «ها» مفعوله

(۲) الخاص: اسم - مفرد مذكر - اسم فاعل من مجرد ثلاثي - من مادّه «خ ص ص» - معرب - مُعرّف بأل / نعت أو

صفة و منصوب بالتبعية

(۳) قرر: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرف (تكرار عين الفعل) اسم فاعله «مقرر» - لازم - مبنی للمعلوم /

فعل و فاعله و الجملة فعلية

(۴) أعالج: فعل مضارع - متكلم وحده - مزيد ثلاثي من باب «مفاعلة» - متعد - معلوم / فعل منصوب و فاعله و الجملة

فعلية

۹۴- «معروفاً - اكتشف - انتشرت - شهرة»

(۱) معروفاً: اسم - مفرد مذكر - اسم مفعول - نكرة - معرب / خبر للفعل الناقص و منصوب

(۲) اكتشف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب افتعال - بزيادة حرفين - متعد - معلوم / فعل و فاعله «الرازي» و

مفعوله ضمير «ها»

(۳) انتشرت: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - بزيادة حرفين - من باب «افتعال»، معلوم / فعل و مع فاعله الجملة فعلية

(۴) شهرة: اسم - مفرد - مؤنث - نكرة - معرب / مفعول و منصوب

■ عین الجواب المناسب عن الأسئلة التالية (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) أ لا تعلمون إنَّ المغول استطاعوا أن يهجموا على الصّين على رَغم بناء سورٍ عظیم حولها!

(۲) لا تشعروا بخيبة الأمل من فشلٍ تُواجهونه فإنَّ الفشل يُرشدكم إلى طريق النّجاح!

(۳) لفريق الصّدّاقه مهاجمان يُعجبان المُتفرّجين في الملعب و يُسببان تشجيعهم بسعين دقيقة!

(۴) إنَّ النّفط يُستخرج من باطن الأرض و هذا الإستخراج قد يستغرق وقتاً طويلاً!

۹۶- عین وزن «أفعل» مجهولاً:

- ۱) أشجعُ رُملائى دائماً إلى قراءة كتب فى مجال التَّربية ليحبُّوا القراءة!
- ۲) أخبر الطُّفْلُ أصدقاءه عن الحفلة الَّتى ستعقد فى المدرسة ففرحوا جميعاً!
- ۳) أخرج الطَّالِبُ الكسلان من الصفِّ عندما لم يكْمَل واجباته!
- ۴) أدخل التلميذُ كتابه الجديد إلى حقيبتِه، ثم خرج مُسرِعاً من المدرسة!

۹۷- عین اسم التفضیل لیس صفة:

- ۱) ما شاهدتُ فى هذه المسابقات لاعباً أكثرَ تجربةً من لاعب هذا الفريق!
- ۲) عندما رأيتُ صديقي محزوناً عزمْتُ أن أتكلّم معه عن موضوعٍ آخَر!
- ۳) أعلم أنّ الحياة الدُّنيا خيال عارض فعلينا أن نبذل أوقاتنا فى عمل الخير!
- ۴) لا يُساعدنا أحد فى تعلّم هذه الدُّروس الصَّعبة للامتحان إلّا من هو أذكى منّا!

۹۸- عین حرف «ال» فى "الطائر" بمعنى "اسم الإشارة":

- ۱) رُبّما رأى الإنسان طائراً يطيرُ بجناحيه ثمَّ قرَّرَ أن يصنع الطَّائرة لكى يطير!
- ۲) الغراب هو الطَّائر الَّذي يخبر بقية الحيوانات لأنّه معروف بأنّه طائر جاسوس!
- ۳) بحثتُ عن طائرٍ يُبعدُ العدوَّ عن عشّه لينقذ حياة فراخه و فهمتُ أنّ الطَّائر ذكى جداً!
- ۴) عندما مررتُ من الشَّارع رأيتُ طائراً يطيرُ بسرعة، و طائراً آخر يقفز على الشَّجرة!

۹۹- عین «اللام» يَخْتلف عن الباقي

- ۱) إذا بدأ المعلمُ بالكلام فليستمع الطُّلاب كلَّهم إليه!
- ۲) المؤمنون الأغنياء ليُطعموا المساكين حولهم فى كلِّ حال!
- ۳) لتتحسَّن حالُ أُختي المصابة بالزُّكام راجعتُ الطَّبيب!
- ۴) ليتنفع القارئ من كتابٍ يختاره للمطالعة و زيادة معرفته!

۱۰۰- عین العبارة خالية عن التأكيد:

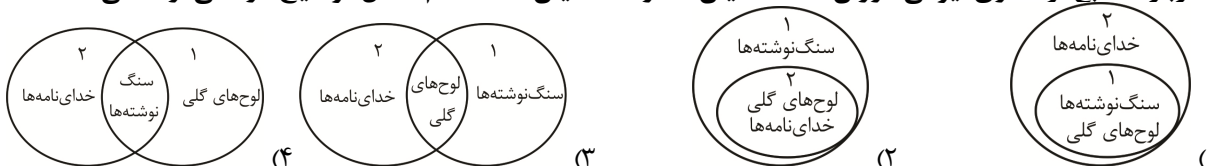
- ۱) قد نسمعُ أنّ اولئك الطُّلاب لم يقرؤوا الكتابَ إلّا فصلين اثنين!
- ۲) الطُّلاب لم يُشاهدوا بعد انتهاء الدوامِ الدرسيِّ أمام مدرستهم إلّا المدير!
- ۳) إنّ العلم فى الصَّخر كالنَّقش فى الحجر!
- ۴) أيُّها الطُّلاب! قوموا عن مَجلسكم قياماً لأبيكم و معلّمكم!

تاريخ

۱۰۱- با توجه به توضیحات زیر دربارهٔ تقویم‌های دورهٔ باستان، کدام گزینه درست نیست؟

- الف: در گاه‌شماری خورشیدی - قمری سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
- ب: در گاه‌شماری خورشیدی، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد.
- ۱) «الف» در میان بابلی‌ها رایج بود و «ب» در میان مصریان رواج داشت.
  - ۲) «الف» در دوران هخامنشی و اشکانی رواج داشت و «ب» در دوران اشکانی و ساسانی رواج داشت.
  - ۳) «الف» در بین‌النهرین رایج بود و «ب» مبنایی شد که برای اصلاح تقویم رومی به دستور ژولیوس سزار استفاده گردید.
  - ۴) «الف» در دوران هخامنشی و ساسانی رواج داشت و «ب» در دوران اشکانی و ساسانی رواج داشت.

۱۰۲- درباره منابع نوشتاری ایرانی دوران هخامنشیان (۱) و ساسانیان (۲)، کدام شکل توضیح درستی ارائه می‌دهد؟

۱۰۳- کدام گزینه، وضعیت تجارت در دوران هخامنشی را نشان نمی‌دهد؟

- (۱) تجارت همانند گذشته، محدود و منحصر به اشیای تجملی و گران‌قیمت نبود، بلکه شامل انواع مختلفی از مواد اولیه مانند فلزات و چوب، محصولات کشاورزی و دامی و تولیدات صنعتی می‌شد.
- (۲) ابریشم چین و ادویه هندوستان، مشتریان زیادی داشت؛ بنابراین درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل‌ونقل و راهداری، نصیب حکومت می‌شد.
- (۳) پیدا شدن سکه‌ها و مصنوعات نواحی تابع این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور است.
- (۴) بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری را اجناس مورد نیاز مردم مانند اثاث منزل، ظروف آشپزخانه و مواد خوراکی تشکیل می‌داد.
- ۱۰۴- محقق در ارتباط با هنر و معماری دوران باستان ایران تحقیق کرده است. او نتایج تحقیق خود را به صورت گزاره‌های زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از موارد، مربوط به کدام سلسله پادشاهی باستان است؟

- الف: طرح و نقشه شهرها به شکل دایره بود.
- ب: برای تزیینات داخلی کاخ‌ها و بناها از روش‌های گوناگونی مانند موزاییک‌کاری، نقاشی دیواری، گچ‌بری و نقش برجسته استفاده می‌شد.
- پ: بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان‌های مجلل به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفاتی آنان به وجود آمد.

ت: از شهرهای این دوره می‌توان به بیستون، اسپدانه و کنگاور اشاره کرد.

- (۱) اشکانیان - ساسانیان - هخامنشیان - مادها
(۲) ساسانیان - ساسانیان - مادها - هخامنشیان
- (۳) مادها - اشکانیان - هخامنشیان - ساسانیان
(۴) اشکانیان - هخامنشیان - ساسانیان - اشکانیان

۱۰۵- هریک از عبارتهای زیر، به ترتیب، در توصیف کدام یک از اقوام، تمدن‌ها یا سلسله‌های زیر است؟

الف: نخستین سند قانون‌گذاری جهان از آثار به جای مانده از این تمدن باستان است.

ب: نخستین مردمانی که در فلات ایران شروع به کشت گندم و جو و اهلی کردن حیوانات پرداختند.

پ: مراکز علمی بزرگ به نام دارالعلم را آن‌ها تأسیس کردند.

ت: در دوره آن‌ها زندگی شهری برای مدتی در ایران دچار وقفه شد.

- (۱) آگدی‌ها - کشف‌رود خراسان - عباسیان - مغولان
(۲) آشوری‌ها - چنگلان شهرستان مهران - فاطمیان مصر - ایلخان مغول
- (۳) آشوری‌ها - چنگلان شهرستان مهران - فاطمیان مصر - مغولان
(۴) آشوری‌ها - تپه یحیی - آمویان - تیموریان

۱۰۶- کدام یک از موارد زیر در مورد «آمویان» درست است؟

الف: معاویه در زمان عثمان، به حکومت شام منصوب شد و با وجود اعتراض و مخالفت‌ها تا زمان خلافت علی (ع) در این مقام باقی ماند.

ب: در زمان آمویان، این فکر رواج داشت که تمامی آنچه برای انسان و جامعه رخ می‌دهد، خواست و تقدیر الهی است و هیچ راه‌گریزی نیست.

پ: مهم‌ترین تحولی که با خاندان اموی، پدید آمد، تبدیل خلافت به سلطنت بود.

ت: برجسته‌ترین میراث اسلامی امویان اندلس، در عرصه معماری شکوفا شد.

- (۱) «الف» - «ت»
(۲) «الف» - «ب»
(۳) «ب» - «پ»
(۴) «پ» - «ت»

۱۰۷- یک محقق پس از پژوهش درباره تاریخ اسلام در دوره‌های مختلف، به نتایج مهمی دست پیدا کرده است. هریک از گزاره‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

الف: در نتیجه این پیمان، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد.

ب: فرماندهی سپاه مسلمانان در فتح مصر را بر عهده داشت.

پ: آخرین خلیفه اموی بود.

ت: حرکت جریان وکالت از دوران این امام معصوم آغاز شد.

- (۱) پیمان عقبه دوم - عمروعاص - مروان بن محمد - امام صادق
(۲) صلح حدیبیه - موسی بن نصیر - عبدالملک مروان - امام باقر
- (۳) پیمان عقبه اول - معاویه - مروان بن محمد - امام صادق
(۴) پیمان عقبه دوم - طارق بن زیاد - هشام بن عبدالملک - امام سجاد

- ۱۰۸- کدام یک از عبارتهای زیر در مورد جنگ‌های صلیبی، درست است؟
 الف: صلیبیان در نخستین جنگ صلیبی با استفاده از غفلت حکومت سلجوقی و اختلاف و دشمنی‌هایی که میان خلافت‌های فاطمیان و عباسیان وجود داشت، توانستند قسطنطنیه را تصرف کنند.
 ب: پادشاهان و فئودال‌ها به منظور کاهش مشکلات اقتصادی و اجتماعی قلمرو خود، تلاش می‌کردند تا مردم را به شرکت در جنگ‌های مذهبی در سرزمین‌های دور تشویق کنند.
 پ: پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ دندانقان و پیشروی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتور روم شرقی از پاپ کمک بخواهد.
 ت: در نتیجه این جنگ‌ها، اطلاعات جغرافیایی اروپاییان افزایش یافت و بنادر مهم اروپایی در مدیترانه شکوفا شد.

(۱) «الف» - «پ» (۲) «ب» - «ت» (۳) «الف» - «ت» (۴) «ب» - «پ»

- ۱۰۹- با توجه به سلسله‌های ایرانی از قرن سوم تا پنجم هجری، موارد زیر مطرح است. کدام گزینه به‌درستی به روابط آن‌ها اشاره دارد؟

الف: روابط با خلفای عباسی

ب: خاستگاه اجتماعی و جغرافیایی

- (۱) آل‌بویه و علویان طبرستان در مورد «الف» هر دو خصمانه بود. در مورد «ب» هر دو از خاندان‌های سیستان بودند.
 (۲) صفاریان و آل‌زیار در مورد «الف» به‌ترتیب دوستانه و خصمانه بود. در مورد «ب» به‌ترتیب صفاریان از خاندان‌های خراسان و زیاریان از سربازان دیلمی بودند.
 (۳) سامانیان و آل‌بویه در مورد «الف» به‌ترتیب دوستانه و متفاوت با سایر سلسله‌ها بود. در مورد «ب» سامانیان از خاندان‌های کهن و دهقانی ماوراءالنهر و آل‌بویه از بقایای آل‌زیار و سربازان دیلمی بود.
 (۴) صفاریان و سامانیان در مورد «الف» به‌ترتیب خصمانه و دوستانه بود. در مورد «ب» به‌ترتیب صفاریان از خاندان‌های خراسان و سامانیان از رویگزرادگان سیستان بودند.

- ۱۱۰- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف: موارد بیان‌شده در کدام گزینه باهم در ارتباط و مکمل هستند؟

ب: کدام عامل تحول عمیق و اساسی در تاریخ‌نگاری فراهم آورد؟

پ: سبک نگارش کتاب عجائب‌المقدور از چه دوره‌ای آغاز شد؟

- ت: کدام منابع اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود؟
 (۱) ترجمه آثار اروپایی، مدرسه دارالفنون و دارالطباعة و دارالترجمة همایونی - باستان‌شناسی - تیموریان - سفرنامه‌ها
 (۲) ترجمه آثار اروپایی، مدرسه دارالفنون، و دارالطباعة و دارالترجمة همایونی - ترجمه کتاب‌های تاریخی - مغولان - سفرنامه‌ها
 (۳) روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع، استفاده از اسناد، مدارک و خصوصیات ادبی - باستان‌شناسی - تیموریان - زندگی‌نامه‌ها
 (۴) روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع، استفاده از اسناد، مدارک و خصوصیات ادبی - ترجمه کتاب‌های تاریخی - مغولان - زندگی‌نامه‌ها

- ۱۱۱- کدام موارد مطرح‌شده در رابطه با ادبیات، هنر و آموزش عصر افشار و زند، درست است؟

الف: در نتیجه آرامش نسبی که در زمان کریم‌خان زند به وجود آمد، فعالیت‌های علمی و آموزشی کمی رونق گرفت.

ب: در دوره زند، نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه فرنگی معروف بود.

پ: در دوره نادر، شهر اصفهان بازسازی شد و شرایط برای تلفیق هنر ایرانی و شرقی شکل گرفت.

ت: در دوره نادری، نقاشان به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند.

(۱) «پ» - «ت» (۲) «ب» - «پ» (۳) «الف» - «پ» (۴) «الف» - «ب»

- ۱۱۲- در کدام گزینه ارتباطات به‌درستی بیان شده است؟

(۱) طمع‌ورزی درباریان و ضعف فرهنگی مردم ← زمینه سلطه بیگانگان بر ایران را فراهم آورد.

(۲) لغو قرارداد رویتر ← خط بطلانی بر مطلق بودن قدرت شاهان قاجار کشید.

(۳) اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین ← در سفرنامه‌های عهد قاجار مشاهده شد.

(۴) رهبری حرکت مردم علیه نوز بلژیکی ← برعهده آیت‌الله طباطبایی بود.

- ۱۱۳- تقدم و تأخر موارد زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

الف: ۳۰ سال به مدت قرارداد داریسی افزوده شد.

ب: تسلط شاه فقط بر ارتش

پ: تصویب طرحی در راستای سیاست موازنه منفی

ت: ۱۶ درصد از سود خالص سالانه سهم دولت ایران

(۱) «الف» ← «پ» ← «ت» ← «ب» (۲) «ت» ← «الف» ← «ب» ← «پ»

(۳) «ب» ← «الف» ← «ت» ← «پ» (۴) «ت» ← «ب» ← «الف» ← «پ»

۱۱۴- با توجه به موارد «الف» و «ب»، کدام توضیح دربارهٔ مراحل پژوهش جغرافیایی، درست است؟

الف: به نظر می‌رسد وجود خدمات آموزشی، درمانی و تفریحی، عامل افزایش جمعیت شهر کرج است.
ب: پژوهشگر با تعدادی از ساکنان یکی از محله‌های قدیمی شهر کرج مصاحبه می‌کند.

(۱) «ب» مربوط به گام چهارم پژوهش جغرافیایی است و در این مرحله پژوهشگر باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر ببرد.

(۲) «الف» مربوط به گام دوم پژوهش جغرافیایی است این مرحله از مراحل حساس پژوهش است که در آن، پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندان محقق به سؤال تحقیق ارائه می‌شود.

(۳) «الف» مربوط به گام پنجم پژوهش جغرافیایی است در این مرحله پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

(۴) «ب» مربوط به گام سوم پژوهش جغرافیایی است در این مرحله پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند.

۱۱۵- عمده‌ترین دلایل انسانی تغییردهندهٔ زاگرس را در کدام تصویر می‌توان جست‌وجو کرد؟

(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۱۱۶- با توجه به موارد «الف» و «ب»، کدام عبارت بیان درستی دربارهٔ دریاچه‌ها دارند؟

الف: دریاچه‌های دائمی ایران

ب: دریاچه‌های فصلی ایران

(۱) اغلب دریاچه‌های نوع «الف» در نیمهٔ غربی کشور قرار دارند و آب بعضی از آن‌ها شور و بعضی شیرین است. برای نمونه، پریشان (فامور) و هامون (سیستان و بلوچستان).

(۲) دریاچه‌های نوع «ب» در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به‌دلیل تبخیر آب آن‌ها خشک می‌شود؛ مانند مهارلو (استان فارس) و مسیله در (قم).

(۳) در قلّهٔ بعضی از کوه‌های آتشفشانی مانند سیلان دریاچه‌های کوچکی وجود دارند که آب‌ها از ذوب برف‌ها تأمین می‌شود؛ مانند زریبار در غرب (مریوان) که از نوع «الف» هستند.

(۴) اغلب دریاچه‌های نوع «ب» در مناطقی قرار دارند که از نظر شرایط آب‌وهوایی جزو نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند؛ مانند جازموریان بین دو استان (کرمان و سیستان و بلوچستان).

۱۱۷- دربارهٔ نقش سکونتگاه، کدام موارد درست هستند؟

الف: ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد، شکل سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش سیاسی و اداری را نیز به عهده بگیرند.

ب: اصفهان و اراک، به‌دلیل وجود کارخانه‌های مهم نقش صنعتی دارند.

پ: امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند؛ مانند تهران و انزلی که نقش سیاسی، اداری و مذهبی دارند.

ت: شهرهای بوشهر و پیرانشهر، به‌دلیل قرارگیری در کنار دریا، قابلیت پهلوگیری و تخلیهٔ بارگیری و نگهداری کالاهای ورودی و خروجی را دارند.

(۴) «ب» - «پ»

(۳) «الف» - «ت»

(۲) «الف» - «ب»

(۱) «پ» - «ت»

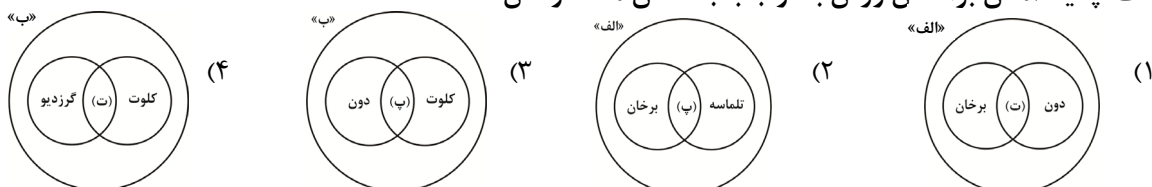
۱۱۸- با توجه به موارد زیر، کدام نمودار بیان درستی در رابطه با اشکال فرسایشی دارد؟

الف: حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان

ب: حاصل کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال به مکان‌های دیگر

پ: دارای دو زائده یا بازو در جهت باد

ت: پدید آمدن براساس وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن

۱۱۹- در رابطه با محدودیت‌ها و حفاظت از نواحی مختلف زیستی، کدام گزینه بیان درستی دارد؟

الف: تدوین قوانین و مقررات برای فعالیت‌های گردشگری

ب: کشت گیاهان سازگار با محیط

پ: دشواری آمدوشد و راه‌سازی

ت: تغییرات آب‌وهوایی

- (۱) «الف» و «ب» از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی و بیابانی است و «پ» از محدودیت‌های نواحی بیابانی و ساحلی است.
 (۲) «ب» و «ت» از قابلیت‌های نواحی ساحلی و کوهستانی است و «الف» از راهکارهای حفاظت از نواحی بیابانی است.
 (۳) «ت» و «پ» از قابلیت‌های نواحی بیابانی و کوهستانی است و «ب» از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است.
 (۴) «الف» و «ب» از راهکارهای حفاظت از نواحی کوهستانی و ساحلی است و «ت» از محدودیت‌های نواحی کوهستانی و ساحلی است.

۱۲۰- در ارتباط با کشور ژاپن، کدام موارد درست است؟

الف: برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی ماهر

ب: ساختار اقتصادی و اجتماعی، دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه

پ: دارای بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان

ت: طراحی و آزمایش طرح‌هایی برای تولید قطار پرسرعت در نیمه دوم قرن بیستم

- (۱) «ب» - «پ» (۲) «الف» - «ب» (۳) «الف» - «ت» (۴) «پ» - «ت»

۱۲۱- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه ویژگی‌های درستی درباره مرز مذکور بیان می‌کند؟

الف: تعیین یا علامت‌گذاری مرز با توافق دو کشور همجوار آرمون وی ای پی

ب: بهترین خط مرزی در رودهای قابل کشتی‌رانی

پ: برای تعیین مرز، ابتدا تعیین خط مبنا

ت: استفاده از پدیده‌های طبیعی در تعیین مرز

- (۱) «الف» - «پ» (۲) «ب» - «ت» (۳) «الف» - «ت» (۴) «ب» - «پ»

۱۲۲- با توجه به عبارت داده‌شده کدام مورد به‌درستی تدوین شده است؟

الف: گرم شدن آب‌وهوای کره زمین و بی‌نظمی‌های بارش در نتیجه تغییرات اقلیمی

ب: توسعه صنعتی و اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌داری

(۱) «الف» جریان آب رودهای زاگرس را از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی درآورده است - «ب» سبب پدید آمدن تغییرات نامطلوب در آب‌کره، سنگ‌کره و هواکره.

(۲) «الف» باعث کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی گردیده است - «ب» نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود.

(۳) «الف» در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود - «ب» بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کند.

(۴) «الف» باعث از بین رفتن گیاهان و جانوران یا مهاجرت برخی گونه‌ها شده است - «ب» با برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی ماهر و متخصص سروکار دارد.

۱۲۳- در ارتباط با زمین‌لغزش، کدام عبارت درست است؟

(۱) کارشناسان، می‌بایست قبل از وقوع حادثه، با تعمیر و بازسازی منطقه، سعی در جلوگیری از خسارت‌های فراوان در زمین‌لغزش کنند.

(۲) بعد از وقوع زمین‌لغزش، باید مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین و کارهای ایمن‌سازی انجام‌پذیرد.

(۳) قبل از وقوع زمین‌لغزش، باید شبکه زهکشی سطح توده لغزشی ساماندهی شود.

(۴) بعد از وقوع زمین‌لغزش، لازم است استعداد لغزش مجدد ارزیابی شود.

۱۲۴- اگر شهر «الف» در مدار ۹۰ درجه غربی، ساعت ۱۳ باشد، شهر «ب» در مدار ۳۰ درجه شرقی، ساعت چه زمانی را نشان می‌دهد؟ و چرا خط روزگردان در برخی از نقاط انحراف پیدا کرده است؟

- (۱) ۱۷- تا هنگام عبور از این خط از غرب به شرق یک روز به تقویم اضافه شود و برعکس هنگام عبور از شرق به غرب، یک روز کم شود.
- (۲) ۲۱- تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.
- (۳) ۵- تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.
- (۴) ۹- تا هنگام عبور از این خط از غرب به شرق یک روز به تقویم اضافه شود و برعکس، هنگام عبور از شرق به غرب، یک روز کم شود.

۱۲۵- با توجه به ویژگی‌ها و قابلیت‌های داده‌شده، کدام عبارت با متن داخل پرانتز هم‌خوانی دارد؟

- (۱) مدیریت منابع طبیعی، مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع، کشاورزی، معادن، محیط‌زیست، مخاطرات محیطی، عمران، شبکه‌های حمل‌ونقل (قابلیت G.I.S)
- (۲) امکان به‌روز کردن اطلاعات در همه بخش‌ها وجود دارد و می‌توان مکان‌یابی کرد. (کاربرد G.I.S)
- (۳) تعیین منابع زمینی حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها، و تعیین دستورالعمل‌های دقیق برای تعیین حریم فعالیت‌های انسانی و مرز استقرار سکونتگاه‌ها (کاربرد سنجش از دور)
- (۴) ثبت تغییرات دمایی در اطراف خطوط گسل‌ها و جابه‌جایی مواد سطح دامنه‌ها و حرکت توده‌های زمین‌لغزش، به‌طور دقیق (قابلیت G.I.S)

منطق و فلسفه

۱۲۶- کدام گزاره دانش منطق را به‌درستی توصیف نمی‌کند؟

- (۱) فن منطق، شیوه و روش به دست آوردن اموری است که آن‌ها را نمی‌دانیم.
- (۲) کسی که از کسب دانش منطق خودداری ورزد، نمی‌تواند نسبت به هیچ‌کدام از معلومات خود یقین داشته باشد.
- (۳) منطق ابزاری برای به دست آوردن دیگر دانش‌هاست و در خدمت سایر علوم است.
- (۴) منطق می‌تواند آموخته‌های ناقص را اصلاح کرده و حقایق تازه‌ای را بر انسان آشکار سازد.

۱۲۷- در کدام‌یک از گزاره‌های زیر، دلالت «مطابقه» به‌کار رفته است؟

- (۱) شب از سکوت و سکوت از شب پدید می‌آید.
- (۲) تو مرا در ته شب می‌دی
- (۳) شب سردی است و دلم منتظر باران است
- (۴) من آن صبحم که ناگهان چو آتش در شب افتادم

۱۲۸- کدام قضیه زیر، حملی نیست؟

- (۱) حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود.
- (۲) نور شدید باشد چشم انسان آزرده می‌شود.
- (۳) هر کس را غذای خوبی نباشد، معده‌اش را آسیبی رسد.
- (۴) هر که آن کند که نباید، آن بیند که نشاید.

۱۲۹- اگر تضاد یکی از مقدمات قیاس «هیچ الف ب نیست» و «ب» حد وسط باشد، با کدام‌یک از مقدمات زیر نمی‌توان

قیاس معتبر ساخت؟

- (۱) هر ب ج است. (۲) هیچ ب ج نیست. (۳) بعضی ب ج است. (۴) هیچ ج ب نیست.

۱۳۰- کدام گزینه را درباره عکس مستوی نمی‌توان گفت:

- (۱) اگر قضیه‌ای نادرست باشد، عکس آن لزوماً نادرست است.
- (۲) موافقت در کیف یا نسبت بین اصل و عکس لازم است، اما موافقت در کم یا سور شرط نیست.
- (۳) در قضایای شرطی منفصل، عکس مستوی نداریم؛ زیرا با تغییر جای مقدم و تالی تغییری در معنی آن رخ نمی‌دهد.
- (۴) وقتی قضیه‌ای را عکس می‌کنیم؛ عکسی که به دست می‌آید حقیقت تازه‌ای است که بر آن دست یافته‌ایم.

۱۳۱- اگر کسی بگوید «مثلث قائم‌الزاویه متساوی‌الاضلاع را می‌توانیم داشته باشیم» کدام قضیه شرطی را زیر سؤال برده است؟

- (۱) شرطی منفصل حقیقی
- (۲) شرطی متصل
- (۳) شرطی منفصل مانع‌الرفع
- (۴) شرطی منفصل مانع‌الجمع

۱۳۲- نوع کدام مغالطه به‌درستی آورده شده است؟

- (۱) کارتون پسر شجاع، بهترین کارتون دوران کودکی ما بوده است، اگر توان درک داستانش را با هوش بلایت داشتی. (تله‌گذاری)
- (۲) دیوار موش دارد و موش هم گوش دارد؛ پس دیوار گوش دارد. (عدم تکرار حد وسط)
- (۳) گرچه باشد در نوشتن شیر، شیر. (اشتراک لفظ)
- (۴) گفتم دیوار موش دارد مراقب سخت باش، گفت نگران نباش خانه ما تازه تعمیر شده و موشی در دیوار نیست. (ابهام در مرجع ضمیر)

۱۳۳- کدام یک از گزاره‌های زیر در حوزه «فلسفه مضاف» مورد مطالعه قرار می‌گیرد؟

(۱) آدمی دارای قوایی است؛ مانند اخلاق، غضب و شهوت.

(۲) اخلاق یا فلسفی است یا عرفانی.

(۳) آیا تثلیث یا سه‌خدایی از اندیشه‌های اساطیری روم به مسیحیت راه یافته است؟

(۴) واقعیات عالم در مراتب وجود با یکدیگر متفاوتند.

۱۳۴- با توجه به تمثیل غار افلاطون، کدام گزاره نمی‌تواند برداشت درستی از این تمثیل باشد؟

(۱) زندانیان ضمن اندیشه به اینکه چه کسی این سایه‌ها را پدید آورده، نمی‌دانند که آن‌ها تنها سایه یک چیزند.

(۲) مسیری که فرد تا بیرون غار می‌رود، همان مسیری که فلاسفه می‌پیمایند تا از سایه‌ها به واقعیت برسند.

(۳) ارتباط بین تاریکی غار و دنیای بیرون اطراف ما، همان ارتباط بین اشکال دنیای طبیعی و دنیای مثل است.

(۴) بسیاری از مردم در دنیای محسوسات، به‌عنوان سایه‌ای از دنیای مثل چنگ زده‌اند و توجهی به روح فناپذیر خود نمی‌کنند.

۱۳۵- عبارتهای زیر درباره سقراط و باورهای او به زندگی و جهان پس از مرگ، درست است؛ به جز:

(۱) سقراط اطاعت از خداوند را مقدم بر اطاعت از مردم می‌داند و آگاهی دادن به مردم را رسالت الهی خود معرفی می‌کند.

(۲) سقراط مدعی است، نه تنها عموم مردم که حتی سروش معبد دلفی او را داناترین افراد معرفی می‌کنند درحالی که وی از دانایی بهره‌ای ندارد.

(۳) سقراط زندگی پس از مرگ را به‌صورت مشروط باور دارد می‌گوید تنها خدا می‌داند که سرنوشت چه کسی بهتر است.

(۴) سقراط وقتی شنید که داناترین افراد است باورش به دانایی خود فروز تر شد و درصدد آن برآمد تا مدعیان دانایی را رسوا سازد و نتیجه گیرد که دانای حقیقی خداست.

۱۳۶- کدام یک از موارد زیر با شناخت عقلی به دست نمی‌آید؟

(۱) اگر دو یا چند چیز از هر نظر مانند یکدیگر باشند، احکام و قوانین حاکم بر آن‌ها از هر نظر مشابه یکدیگر است.

(۲) یک چیز در آن واحد نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد.

(۳) ز ترتیب تصورات معلوم شود تصدیق نامفهوم، مفهوم

(۴) توالی دو پدیده مانند روشن شدن زمین با طلوع خورشید.

۱۳۷- درباره دیدگاه نسبی‌گرایان در شناخت، نمی‌توان گفت:

(۱) حقیقت امری اعتباری و موقتی است.

(۲) معرفت وابسته به ارزش و اهمیت یک یا چند متغیر است.

(۳) حقیقت امری عینی است و اطمینان به شناخت حقیقت، امکانی است. (۴) انسان، معیار همه چیز است و معرفت از فردی به فردی دیگر متغیر است.

۱۳۸- کدام یک از موارد زیر با دیدگاه ملاصدرا درباره نفس و بدن ناسازگار است؟

(۱) ترکیب نفس و بدن، اتحادی است یعنی نفس در ابتدا با بدن هویت واحدی دارند.

(۲) مراتبی که نفس و بدن طی می‌کنند، گسسته از یکدیگر نیستند.

(۳) نفس از بدن جدا نمی‌شود و نمی‌توان به نفس نگاهی مستقل و بدون ارتباط با بدن داشت.

(۴) ایستایی و مجرد بودن نفس سبب می‌شود که انفعالاتی از ناحیه بدن بر نفس و برعکس وارد شود.

۱۳۹- کدام یک با دیدگاه افلاطون درباره فعل اخلاقی، مناسبت بیشتری دارد؟

(۱) اگر فعل اخلاقی در جهت رسیدن به فضیلت باشد، سعادت شمرده می‌شود.

(۲) فضایل در ماهیت و عملکرد از یکدیگر متمایزند؛ ولی یک شخص یا دارای همه آن‌هاست یا هیچ‌کدام را ندارد.

(۳) معیارهای نیک‌بختی متناسب با آرمان‌های انسان شناور است و در نهایت به حکمت منتهی می‌شود.

(۴) برابری و یکسانی قوا سبب می‌شود که انسان به تعادل رسد و سعادت را کسب نماید.

۱۴۰- حمل «تیز بر تیغ» و «استدلال بر قضیه» به ترتیب با کدام یک از موارد زیر هماهنگ است؟

(۱) سفید بر رنگ - دارای وزن بر شکل

(۲) جسم بر انسان - تعریف بر فکر

(۳) حملی بر قضیه - سه‌ضلعی بر مثلث

(۴) علم بر تصدیق - تعریف بر تصور

۱۴۱- کدام مورد نمی‌تواند دیدگاه هیوم درباره اصل علیت باشد؟

(۱) وقتی در پی «الف»، «ب» واقع می‌شود، می‌توان گفت «الف» مفقود شود «ب» نیز واقع نمی‌شود.

(۲) تصور ارتباط ضروری بین «الف» و «ب» جزئی از تصورمان از علیت است.

(۳) مفهوم ضرورت را می‌توان با استفاده از اصل تداعی معانی توجیه کرد.

(۴) می‌توانیم از علیت برای تعالی از تجربه به گونه‌ای استفاده کنیم که موجب گسترش معرفت ما گردد.

۱۴۲- کدام گزاره درباره دیدگاه کانت درباره فعل اخلاقی و ارتباط آن با خدا نادرست است؟

(۱) باور به خدا مبتنی بر آگاهی اخلاقی است نه اینکه قانون اخلاقی مبتنی بر اعتقاد به خدا باشد.

(۲) هرچه بیشتر لازم باشد که بر نفس خود برای انجام دادن تکلیف چیره شویم، اخلاقی‌تر هستیم.

(۳) نیکوکاری به دیگران اگر معلول طبیعت انسان باشد، دارای ارزش اخلاقی نیست.

(۴) قانون اخلاقی حکم می‌کند که خود را لایق خوشبختی بدانیم و تحقق چنین امری مستلزم پذیرش خداست.

۱۴۳- در کدام مرحله عقل استدلالی است که انسان می‌تواند از معلومات بدیهی استفاده نماید و از طریق آن مجهولات خود را که مسائل نظری است را کسب نماید؟

- (۱) بالقوه (۲) بالملکه (۳) بالفعل (۴) بالمستفاد

۱۴۴- آیه «هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون» و حدیث «الحكمة ضالة المؤمن، فاضلها و لو عند المشرك» به ترتیب به کدام زمینه قرآن و سیره نبوی در رشد فلسفه اشاره دارد؟

- (۱) طرح مباحث علمی و عقلی - مذمت پیوسته نادانی و جهل (۲) احترام پیوسته عالمان - دعوت به یادگیری علم و دانش
(۳) طرح مباحث علمی و عقلی - دعوت به یادگیری علم و دانش (۴) احترام پیوسته عالمان - مذمت پیوسته نادانی و جهل

۱۴۵- براساس دیدگاه فارابی کدام گزینه، درست است؟

- (۱) به اجتماع و همراهی میان فلسفه و دیانت باور نداشت.
(۲) نسبت عقل بالقوه به عقل فعال را مانند نسبت خورشید به چشم می‌دانست.
(۳) مدینه فاضله را مختص جوامع مسلمان می‌دانست که نبی می‌توانست ریاست آن را بر عهده گیرد.
(۴) اتصال عقل فعال را با عقل استدلالی ممکن می‌دانست و آن را منشأ تمام معرفت‌های فلسفی می‌دانست.

اقتصاد

۱۴۶- خانم حسن‌پور با مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان پس‌انداز خود، قصد سرمایه‌گذاری در یکی از موارد زیر را دارد. باتوجه به موارد ذکرشده، به ترتیب، انتخاب او کدام یک خواهد بود و هزینه فرصت آن چقدر است؟

- خرید و پس‌انداز طلای خام‌شده بدون اجرت با سود ۳۳۰ میلیون تومان در سه سال
- سپرده‌گذاری در صندوق درآمد ثابت بانکی با سود سالانه ۲۸ درصد
- خرید و فروش سهام در بورس اوراق بهادار با میانگین سود ۶۵ میلیون تومان در شش ماه
- معاملات رمزارزهای مجاز با سود ۷/۵ درصد در هر فصل
- پرورش و تکثیر نهال درختان میوه با تضمین بازگشت نیمی از سرمایه در دو سال

- (۱) خرید طلای خام بدون اجرت - ۱۴۰ میلیون تومان (۲) خرید طلای خام بدون اجرت - ۱۵۰ میلیون تومان
(۳) معاملات رمزارزهای مجاز - ۱۴۰ میلیون تومان (۴) معاملات رمزارزهای مجاز - ۱۵۰ میلیون تومان

۱۴۷- اگر در یک جامعه فرضی، به دلیل شیوع گسترده یک بیماری واگیردار، برخی از شرکت‌ها تعطیل گردند، باتوجه به

جدول زیر:

جمعیت شاغل	جمعیت غیرفعال	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت فعال
۴۴,۱۰۰,۰۰۰ نفر	۲۱ میلیون نفر	$\frac{1}{3}$ جمعیت کل کشور آزمون وی ای پی	۷۰ درصد جمعیت بالای ۱۵ سال

- این کشور از کدام نوع بیکاری برخوردار است؟

- نرخ بیکاری چند درصد است؟

- جمعیت کشور چند میلیون نفر است؟

- (۱) دوره‌ای - ۱۰ درصد - ۱۰۵ میلیون نفر
(۲) اصطکاکی - ۷ درصد - ۷۰ میلیون نفر
(۳) اصطکاکی - ۱۰ درصد - ۱۰۵ میلیون نفر
(۴) دوره‌ای - ۷ درصد - ۱۰۰ میلیون نفر

- ۱۴۸- «درستی» یا «نادرستی» عبارت‌های زیر، به ترتیب، در کدام گزینه درج شده است؟
- برای محاسبهٔ خمس، هر فردی باید بعد از گذشت یک سال، درآمدی که برایش باقی‌مانده به‌علاوه ارزش کالاهایی که خریده حتی اگر از آن‌ها استفاده کند را محاسبه نماید و ۲۰ درصد آن را پرداخت کند.
  - از معایب خرید مقایسه‌ای می‌توان گفت که هم هزینهٔ فرصت دارد (مانند زمان صرف‌شده) و هم هزینه‌های آشکار دارد (مانند هزینهٔ تماس‌ها و یا هزینهٔ سوخت خودرو).
  - اتلاف مفهومی عام‌تر از اسراف است و مواردی همچون عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی را در بر می‌گیرد.
  - نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند، نمونه‌ای از «روش ۶ ب» است که اصطلاحاً به آن «بازداشتن» اطلاق می‌شود.

(۱) نادرست - درست - درست - درست
(۲) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۱۴۹- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب با کدام ردیف در جدول همخوانی بیشتری دارد؟

- مزایای حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
- مزایای خرید سهام
- اوراق مشارکت
- قیمت اسمی یا اولیه

د	دارایی‌هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند.
ب	سود آن‌ها ثابت است و در حد توافق شده باقی می‌ماند.
ج	می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.
هـ	قیمتی که شرکت برای بار اول می‌فروشد.
الف	به این اوراق مالی برحسب فعالیت اقتصادی، سود تعلق می‌گیرد و قابل خرید و فروش هستند.
و	تولیدکننده مستقیماً سرمایهٔ مورد نیاز خود را از مردم تهیه می‌کند.
ی	حتی اگر قیمت آن تغییر نکند، اگر شرکت سود کند، دارندگان این اوراق نفع می‌برند.

(۱) «ج» - «و» - «د» - «الف»
(۲) «ب» - «د» - «و» - «الف»

(۳) «ب» - «و» - «الف» - «هـ»
(۴) «ج» - «ی» - «الف» - «هـ»

۱۵۰- با توجه به جدول ارائه‌شده، از راست به چپ که مربوط به مقدار عرضه و تقاضای یک کالا است، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف: کدام ستون به ترتیب از راست به چپ، بیانگر مقدار عرضه و مقدار تقاضای کالا است؟

ب: در کدام ردیف‌ها کاهش قیمت کالا راهکاری برای افزایش تقاضای خریداران، برای رسیدن به وضعیت تعادل در بازار است؟

B	قیمت	A	ردیف
۱۳۰	۷,۰۰۰	۲۰۰	۱
۱۴۰	۸,۰۰۰	۱۸۰	۲
۱۴۸	۹,۵۰۰	۱۷۵	۳
۱۶۰	۱۱,۲۰۰	۱۶۰	۴
۱۷۵	۱۳,۰۰۰	۱۴۸	۵
۱۸۰	۱۳,۳۰۰	۱۴۰	۶
۲۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۲۵	۷

پ: در کدام قیمت با کمبود عرضه مواجه خواهیم شد؟

(۱) الف (B - A) (ب) ۵ - ۶ - ۷ (پ) ۱۳۳۰۰

(۲) الف (B - A) (ب) ۱ - ۲ - ۳ (پ) ۹۵۰۰

(۳) الف (A - B) (ب) ۵ - ۶ - ۷ (پ) ۹۵۰۰

(۴) الف (A - B) (ب) ۱ - ۲ - ۳ (پ) ۱۳۳۰۰

عوارض گمرکی و خدماتی	۶۴۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد اشخاص	۳۸۰ میلیون تومان
مالیات بر ارزش	$\frac{1}{4}$ عوارض گمرکی و خدماتی
VAT	۸۵۰ میلیون تومان
مالیات بر مصرف	۹۰۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	۳ برابر مالیات بر ارزش
مالیات عوارض نوسازی	$\frac{1}{2}$ مالیات بر درآمد اشخاص
مالیات بر دارایی	۸۰۰ میلیون تومان

۱۵۱- با توجه به جدول ارائه شده به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- الف: میزان پرداختی مهم ترین نوع مالیات چه مقدار است؟
 ب: میزان مهم ترین نوع مالیات بر دارایی چه مقدار است؟
 پ: میزان پرداختی مالیات مستقیم و غیرمستقیم (به ترتیب از راست به چپ) چه مقدار است؟
 ت: مقدار مالیاتی که باعث شفافیت مالیاتی می شود، کدام است؟
- (۱ الف) ۸۰۰ (ب) ۱۶۰ (پ) ۱,۱۲۰ - ۲,۳۹۰ (ت) ۹۰۰
 (۲ الف) ۳۸۰ (ب) ۳۸۰ (پ) ۲,۳۹۰ - ۱,۲۸۰ (ت) ۹۰۰
 (۳ الف) ۸۰۰ (ب) ۳۸۰ (پ) ۱,۱۲۰ - ۲,۹۳۰ (ت) ۸۵۰
 (۴ الف) ۳۸۰ (ب) ۱۶۰ (پ) ۱,۲۸۰ - ۲,۳۹۰ (ت) ۸۵۰

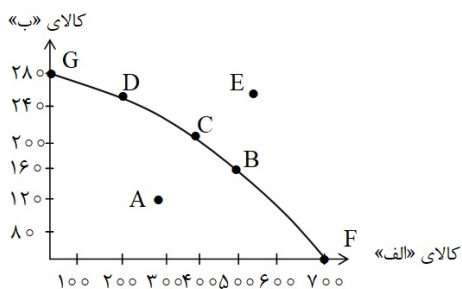
۱۵۲- کدام گزینه پاسخ درست پرسش های زیر است؟

- الف: این عبارت به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟
 «آقای رضایی که سابقه و تجربه بسیار خوبی در بازار پارچه دارد، قصد دارد به تولید پوشاک بپردازد و آن را در فروشگاه های خود به فروش برساند.»
 ب: خانم نیلوفری قصد سرمایه گذاری در یک کسب و کار جدید دارد و مشاور حقوقی ایشان پیشنهاد می دهد که در کسب و کاری سرمایه گذاری کند که حق رأی براساس مقدار سرمایه ارائه شده نیست، اما میزان توزیع سود اقتصادی به نسبت سرمایه هر عضو است. این موضوع به کدام نوع از کسب و کار اشاره دارد؟

- پ: در علم اقتصاد، کدام نوع از هزینه ها به کمیابی منابع اشاره دارد؟
- (۱ الف) نوآور (ب) تعاونی (پ) هزینه هدررفته
 (۲ الف) ریسک پذیر (ب) تعاونی (پ) هزینه فرصت
 (۳ الف) نوآور (ب) شرکت سهامی (پ) هزینه فرصت
 (۴ الف) ریسک پذیر (ب) شرکت سهامی (پ) هزینه هدررفته

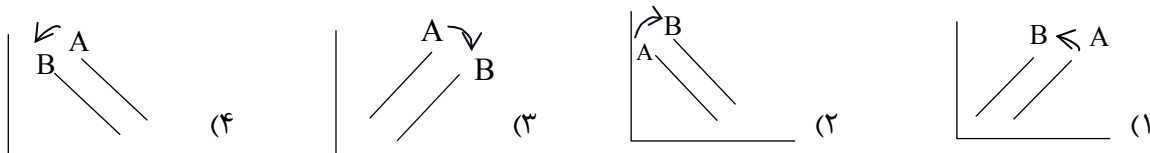
۱۵۳- با توجه به نمودار ارائه شده، چه تعداد از عبارتهای زیر نادرست است؟

- تولید در نقطه A، ناکارا است و برای رسیدن به کارایی باید ظرفیت تولید را افزایش داد.
 - هزینه فرصت حرکت از نقطه D به B، از دست دادن ۳۰۰ واحد کالای «الف» است
 - در نقطه F، با اینکه فقط یک کالا تولید می شود، اما همچنان تولید کارا محسوب می شود.
 - یکی از راه های رسیدن به نقطه E، استفاده بهینه از منابع تولید موجود است.
 - تولید در نقطه C، کارا است، زیرا می توان از هر دو کالا تولید کرد.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۵۴- وقوع سیل در منطقه شرقی آسیا، موجب شده است که کشورهای تولیدکننده روغن پالم که از مواد اولیه روغن های خوراکی است با مشکل مواجه شوند و همین بر قیمت نهایی روغن های خوراکی تأثیر گذاشته و موجب افزایش قیمت شده است. اگر در این شرایط دولت کشور D اعلام کند که شرکت های تولیدکننده مواد غذایی اجازه افزایش قیمت ها را ندارند، نمودار عرضه این کالا در کشور D چگونه خواهد بود؟

۱۵۵- اطلاعات زیر مربوط به یک کشور فرضی است:

«ارزش شبه پول در این کشور دقیقاً $\frac{1}{3}$ ارزش حجم پول موجود در دست مردم است. همچنین مجموع سپرده‌های دیداری و سپرده‌های پس انداز کوتاه و بلندمدت ۱۲,۰۰۰ واحد پولی می‌باشد.» با فرض اینکه نقدینگی کل ۷۲,۰۰۰ واحد پولی باشد، در این صورت به ترتیب از راست به چپ، «حجم پول» و سپس «شبه پول» چه اعدادی را نشان می‌دهند؟

(۱) ۲۱,۰۰۰ واحد - ۷,۰۰۰ واحد (۲) ۳۶,۰۰۰ واحد - ۱۲,۰۰۰ واحد

(۳) ۵۴,۰۰۰ واحد - ۱۸,۰۰۰ واحد (۴) ۳۳,۰۰۰ واحد - ۱۱,۰۰۰ واحد

۱۵۶- درآمد ناخالص آقای حسینی به طور میانگین در یک ماه برابر است با ۵۶,۲۵۰,۰۰۰ تومان، با فرض اینکه خمس سالانه قابل پرداخت برای او برابر ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد، در این صورت میزان هزینه‌های مصرفی او در طول یک ماه چقدر خواهد بود؟

(۱) ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۳۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۵۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۵۷- کدام گزینه مبین پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف: هدف دولت از وضع قوانین و مقررات اقتصادی چیست؟

ب: براساس کدام یک از قوانین و مقررات اقتصادی وضع شده، فروشنده تا ثابت نکند صاحب واقعی محصول است، اجازه فروش محصول را نخواهد داشت؟

پ: این جمله به کدام یک از انواع مالیات‌ها اشاره می‌کند؟

«سهل‌الوصول‌ترین نوع مالیات‌ها همزمان با خرید محصول، بدون در نظر گرفتن شخص خاص و بدون اطلاع قبلی دریافت می‌شود.»

(۱) الف) هدف اصلی ایجاد در رفاه اقتصادی به نفع مصرف‌کنندگان و جلوگیری از ایجاد بی‌نظمی توسط عرضه‌کنندگان به‌عنوان عامل اصلی ناهماهنگی در بازار است.

ب) به موجب مقررات مربوط به حقوق مالکیت که توسط مجلس تعریف و توسط دولت اجرا می‌شود تا ضمانتی بر حقیقی بودن مبادلات باشد.

پ) مالیات بر ارزش افزوده به‌عنوان یکی از انواع مالیات‌های مستقیم

(۲) الف) هدف دولت از وضع قوانین اقتصادی تسهیل و تشویق مبادلات به نفع فروشنندگان و مصرف‌کنندگان و جلوگیری از ایجاد شرایط آسیب‌رسان به مبادلات می‌باشد.

ب) به موجب مقررات مربوط به حقوق مالکیت که توسط دولت تعریف و اجرا می‌شود تا امنیت خرید و فروش و مبادلات در بازار را بهبود بخشد.

پ) مالیات بر مصرف به‌عنوان یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم

(۳) الف) در تمام دوران‌ها دولت به‌عنوان حاکم اصلی عرصه اقتصاد و با هدف اعمال اقتدار اقتصادی خود به منظور جلوگیری از سوء استفاده سایر بخش‌های اقتصادی و ایجاد شرایط آسیب‌رسان توسط آن‌ها، اقدام به وضع و اجرای قوانین اقتصادی کرده است.

ب) به موجب قانون حقوق شهروندی که توسط دولت تعریف و اجرا می‌شود تا امنیت خرید و فروش و مبادلات در بازار را بهبود بخشد.

پ) مالیات بر فروش به‌عنوان یکی از مالیات‌های مستقیم آزمون وی ای پی

(۴) الف) ایجاد شرایط آسیب‌رسان و بی‌نظمی و سوء استفاده‌های اقتصادی توسط فعالیت بخش خصوصی (مردم)، دولت را ناگزیر به وضع قوانین اقتصادی و نظارت بر اجرای آن‌ها با هدف کنترل فعالیت این بخش می‌کند.

ب) به موجب قانون حقوق شهروندی که توسط مجلس تعریف و توسط دولت اجرا می‌شود تا ضمانتی بر حقیقی بودن مبادلات باشد.

پ) مالیات «VAT» به‌عنوان مهم‌ترین نوع مالیات‌های غیرمستقیم

۱۵۸- الف: اینکه کشور آلمان در زمینه تولیدات پیشرفته و صنعتی همچون خودرو و ماشین‌آلات و محصولات و تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی و فلزات جزو برترین کشورها محسوب شده و بسیاری از کشورها خریدار محصولات این کشور هستند، به کدام یک از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت اشاره می‌کند؟

ب: چه زمانی می‌توان گفت که منابع و امکانات و سرمایه‌های یک کشور در جای مناسبی در عرصه اقتصاد به کار گرفته شده‌اند و هیچ منبعی هدر نرفته است؟

(۱) الف) تفاوت کشورها از نظر دسترسی و به کارگیری فناوری

ب) رعایت مزیت‌های اقتصادی و تولید در حوزه‌هایی که مشمول این مزیت‌ها می‌شوند.

(۲) الف) تفاوت کشورها از نظر دسترسی و برخورداری از عوامل مختلف تولید

ب) زمانی که کشورها از رقابت تجاری و تعیین تعرفه‌های سنگین برای هم دست کشیده و یک تعامل هدفمند ایجاد کنند.

(۳) الف) تفاوت کشورها از نظر دسترسی و برخورداری از عوامل مختلف تولید

ب) زمانی که با رعایت اصل مزیت مطلق و تمرکز بر تولید در حوزه تخصصی خود هر کشور و جامعه‌ای از وضعیت تک‌محصولی بودن فاصله بگیرد.

(۴) الف) تفاوت کشورها از نظر دسترسی و به کارگیری فناوری

ب) عدم توجه کشورها به مفهوم هزینه فرصت و میزان آن زمانی که بین مزیت مطلق و مزیت نسبی خود ناگزیر به انتخاب می‌باشند.

۱۵۹- کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف: با توجه به مفهوم منحنی مرز امکانات و ارتباط آن با عوامل تولید، هرگاه در کشوری به دلیل رکود اقتصادی سطح بیکاری دوره‌ای گسترش پیدا کند؛ شاهد ...

ب: تحلیل منطقی در رابطه با کشور تک‌محصولی که اقتصاد آن وابسته به فروش یک ماده معدنی گران‌قیمت مثل نفت می‌باشد؛ عبارت است از:

پ: در رابطه با پشتوانه پول، کدام مورد نادرست است؟

۱) الف) انتقال منحنی مرز امکانات به سمت چپ خود در نتیجه کاهش سطح تولید خواهیم بود. ب) با افزایش صادرات شاهد افزایش درآمدهای ارزی این کشور و در نتیجه تقویت قوای اقتصادی کشور برای تأمین کالاهای ضروری وارداتی خواهیم بود. پ) امروزه پشتوانه انواع پول‌های رایج، توان اقتصادی کشورها می‌باشد.

۲) الف) جابه‌جایی نقطه تولید روی مرز امکانات به سمت چپ خود خواهیم بود. ب) از آنجایی که نفت ماده حیاتی ارزشمند است، اقتصادهای وابسته به این ماده، اقتصادهایی با ساختار قدرتمند هستند که توان تاب‌آوری اقتصادی در شرایط تحریم و شکستن تحریم‌ها را دارند. پ) پشتوانه رسیدهای صادر شده توسط صرافان، میزان طلا و نقره نزد آن‌ها محسوب می‌شود.

۳) الف) از آنجایی که سطح منابع تغییری نکرده، بلکه فقط بخشی از منابع ناکارا شده‌اند، میل به تغییر در منحنی مرز امکانات ایجاد نمی‌شود بلکه حداکثر تولید صورت نمی‌گیرد. ب) نیاز همه کشورها به این ماده معدنی گران‌بها توان تولیدی این کشور را تقویت کرده و با افزایش نرخ اشتغال مانع ایجاد رکود اقتصادی می‌شود پ) پشتوانه فعالیت‌های تهاطری تمایل همزمان طرفین به مبادله بود.

۴) الف) جابه‌جایی نقطه تولید به زیر منحنی مرز امکانات هستیم. ب) تحریم و جنگ اقتصادی در حوزه خرید و فروش این محصول زمینه را برای تضعیف ساختار اقتصادی کشور فراهم کرده و با گسترش بیکاری امکان وارد شدن به وضعیت رکود را افزایش می‌دهد. پ) پشتوانه پول‌های فلزی، میزان طلا و نقره نزد صرافان بود.

۱۶۰- پاسخ درست سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف: کدام موارد در رابطه با وضعیت اقتصادی ایران در دوران پهلوی، نادرست است؟

۱- اتکای اقتصاد به قدرت‌های بزرگ خارجی به جای تکیه بر پایه‌های بومی و درون‌زای ملی

۲- رها شدن از ضعف ساختاری و هویتی با ایجاد قوانین جدید اقتصادی

۳- حضور گسترده دولت در عرصه اقتصاد کشور

۴- توسعه اقتصادی به دنبال نوسازی و گسترش کارخانه‌ها، دانشگاه‌ها و مدارس، علی‌رغم تمایل کشورهای غربی و کارشکنی آن‌ها به منظور وابسته نگه داشتن اقتصاد ایران

۵- برنامه‌ریزی‌های اقتصادی با هدف خصوصی‌سازی اقتصاد مبتنی بر میزان مالکیت‌های خصوصی از یک طرف و ایجاد تعاونی‌ها برای تقویت زیرساخت‌های اقتصادی

۶- نوسازی سازمان و تشکیلات دولتی و همچنین نظام مالیات‌گیری نوین در این دوره

ب) تفاوت تولید ناخالص داخلی و تولید خالص داخلی، در کدام مورد است؟

۱) الف) موارد ۱ - ۲ - ۳ - ۵ ب) در تولید خالص از تأثیر هزینه‌های استهلاک و فرصت در محاسبات تولیدکل چشم‌پوشی شده است؛ اما در تولید ناخالص، کاملاً مورد توجه قرار گرفته‌اند.

۲) الف) موارد ۲ - ۴ - ۵ ب) در تولید ناخالص داخلی علاوه بر بی‌توجهی به هزینه استهلاک ارزش فعالیت افرادی که مقیم خارجند، نیز در نظر گرفته نمی‌شود، درحالی‌که در تولید ناخالص ملی برعکس است.

۳) الف) موارد ۲ - ۴ - ۵ ب) تولید خالص داخلی نتیجه کم کردن هزینه استهلاک سرمایه‌های فیزیکی از تولید ناخالص داخلی است.

۴) الف) موارد ۱ - ۲ - ۳ - ۵ ب) در تولید ناخالص داخلی ارزش هزینه استهلاک در کنار سایر تولیدات نهایی به‌عنوان یک مفهوم مهم مورد توجه قرار می‌گیرد، درحالی‌که در تولید خالص از محاسبه این مورد چشم‌پوشی می‌شود.

@sanjsheducationgroup

@sanjshserv

کانال‌های ارتباطی:

آزمون ۱۳ از ۱۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم – جامع نوبت دوم
(۱۴۰۴/۰۲/۰۵)**

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ویژه پایانه دوازدهم

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۳ درست است.

به ازای $a = 1$ مخرج کسر صفر شده و مقدار کسر تعریف نشده است.

$$a - 1 \neq 0 \Rightarrow a \neq 1$$

با شرط $a \neq 1$ ، معادله را طرفین وسطین کرده و برحسب توان‌های نزولی برای x مرتب می‌کنیم.

$$ax(x+2) + 2x^2 = -a + 1 \Rightarrow ax^2 + 2ax + 2x^2 + a - 1 = 0 \Rightarrow (a+2)x^2 + 2ax + a - 1 = 0$$

شرط اصلی در معادله درجه دوم این است که ضریب x^2 مخالف صفر باشد.

$$a + 2 \neq 0 \Rightarrow a \neq -2$$

برای آن که معادله درجه دوم دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، باید ممیز آن (Δ) بزرگ‌تر از صفر باشد.

$$(2a)^2 - 4(a+2)(a-1) > 0 \Rightarrow 4a^2 - 4(a^2 + a - 2) > 0 \Rightarrow 4a^2 - 4a^2 - 4a + 8 > 0 \Rightarrow$$

$$-4a + 8 > 0 \Rightarrow -4a > -8 \xrightarrow{\div(-4)} a < 2$$

تنها محدوده‌ای که هر سه شرط $a \neq 1$ ، $a \neq -2$ و $a < 2$ در آن رعایت شده است، گزینه ۳ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۲. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{x-1}{x+1} + \frac{2}{-(x^2-1)} = \frac{2x}{x-1} \Rightarrow \frac{x-1}{x+1} - \frac{2}{(x-1)(x+1)} - \frac{2x}{x-1} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(x-1)^2 - 2 - 2x(x+1)}{(x-1)(x+1)} = 0 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 - 2 - 2x^2 - 2x = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -x^2 - 4x - 1 = 0 \xrightarrow{\times(-1)} x^2 + 4x + 1 = 0 \quad (\Delta = 4^2 - 4 \times 1 \times 1 = 16 - 4 = 12)$$

$$x = \frac{-4 \pm \sqrt{12}}{2(1)} = \frac{-4 \pm \sqrt{4 \times 3}}{2} = \frac{-4 \pm 2\sqrt{3}}{2} = -2 \pm \sqrt{3} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = -2 + \sqrt{3} = \sqrt{3} - 2 \\ x_2 = -2 - \sqrt{3} \end{cases}$$

$x = \sqrt{3} - 2$ ریشه بزرگ‌تر معادله است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۴ درست است.

شیب نمودار تابع خطی $y = -2x + 6$ برابر با -2 است. بنابراین شیب نمودار تابع f برابر با $\frac{1}{2}$ است. محل برخورد دو

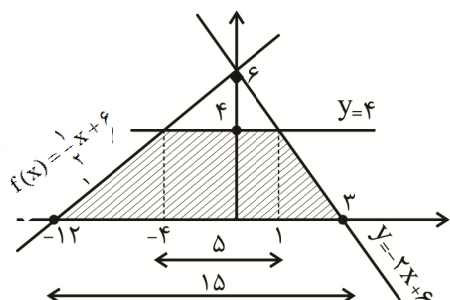
خط روی محور عرض‌ها است، بنابراین عرض از مبدا آن‌ها برابر است. ضابطه تابع f به صورت $f(x) = \frac{1}{2}x + 6$ نوشته

می‌شود. طول نقاط برخورد نمودار این دو خط را با خط $y = 4$ تعیین می‌کنیم.

$$-2x + 6 = 4 \Rightarrow x = 1$$

$$\frac{1}{2}x + 6 = 4 \Rightarrow x = -4$$

نمودار سه خط را در یک دستگاه رسم کرده و مساحت دوزنقه را محاسبه می‌کنیم.

نصف ارتفاع $\times$ مجموع دو قاعده = مساحت دوزنقه

$$S = (5 + 15) \times \frac{4}{2} = 40$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۲ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} x = -\frac{b}{2a} \\ y = \frac{-\Delta}{4a} \end{array} \right\} \Rightarrow -\frac{\Delta}{4a} = -\frac{b}{2a} \Rightarrow \Delta = 4b \xrightarrow{\Delta > 0} b > 0$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۵. گزینه ۱ درست است.

تابع هزینه یک تابع خطی است که آن را به صورت $C(x) = mx + h$ در نظر می‌گیریم. در وضعیت سر به سر، میزان هزینه‌ها و درآمد برابر است.

$$-\frac{1}{2}x^2 + 28x = mx + h \xrightarrow{x=4} -8 + 112 = 4m + h \Rightarrow 4m + h = 104$$

$$-\frac{1}{2}x^2 + 28x = mx + h \xrightarrow{x=16} -128 + 448 = 16m + h \Rightarrow 16m + h = 320$$

معادلات حاصل را در یک دستگاه حل می‌کنیم.

$$\begin{cases} -4m - h = -104 \\ 16m + h = 320 \end{cases} \Rightarrow 12m = 216 \Rightarrow m = 18, h = 32$$

تابع سود را تشکیل داده و بیشترین مقدار آن را محاسبه می‌کنیم.

$$P(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 28x - (18x + 32) = -\frac{1}{2}x^2 + 10x - 32$$

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-10}{2(-\frac{1}{2})} = 10 \Rightarrow y_{\max} = \frac{-1}{2}(10)^2 + 10(10) - 32 = 18$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶. گزینه ۴ درست است.

میانگین دو داده X و Y ، با میانگین کل داده‌ها برابر است.

$$\frac{x+y}{2} = 20 \Rightarrow \frac{x+x+14}{2} = 20 \Rightarrow 2x+14 = 40 \Rightarrow x = 13 \xrightarrow{y=x+14} y = 27$$

$$2x + y = 2(13) + 27 = 53$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۷. گزینه ۳ درست است.

$$3 \times r_A = 5 \times r_B \Rightarrow \frac{r_A}{r_B} = \frac{5}{3}$$

$$\frac{x_A}{x_B} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 \Rightarrow \frac{150}{x_B} = \left(\frac{5}{3}\right)^2 \Rightarrow \frac{150}{x_B} = \frac{25}{9} \Rightarrow x_B = \frac{150 \times 9}{25} = 54$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۴، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸. گزینه ۲ درست است.

عکس نقیض گزاره شرطی داده شده را می‌نویسیم.

$$((p \wedge q) \Rightarrow \sim r) \equiv (\sim(\sim r) \Rightarrow \sim(p \wedge q)) \equiv (r \Rightarrow (\sim p \vee \sim q))$$

گزاره به دست آمده را به صورت عبارت گزینه ۲ می‌توان بیان کرد.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹. گزینه ۴ درست است.

نیمساز ناحیه‌های اول و سوم، نمودار تابع همانی $f(x) = x$ است.

$$y = (a-1)x^2 + f(x+1) + 2 \Rightarrow y = (a-1)x^2 + x + 3$$

خط $x = 2$ محور تقارن سهمی است. پس طول رأس سهمی نیز $x = 2$ است.

$$x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 2 = \frac{-1}{2(a-1)} \Rightarrow 4a - 4 = -1 \Rightarrow 4a = 3 \Rightarrow a = \frac{3}{4} \Rightarrow y = -\frac{1}{4}x^2 + x + 3$$

برای یافتن طول نقاط تلاقی سهمی با محور x ها، معادله $y = 0$ را حل می‌کنیم.

$$-\frac{1}{4}x^2 + x + 3 = 0 \xrightarrow{\times(-4)} x^2 - 4x - 12 = 0 \Rightarrow (x-6)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 6, x = -2$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$\left| -\frac{3}{2} \right| > 1 \Rightarrow f\left(-\frac{3}{2}\right) = \left[2\left(-\frac{3}{2}\right) - \frac{3}{4} \right] = \left[-3 - \frac{3}{4} \right] = \left[-\frac{15}{4} \right] = -\frac{15}{4}$$

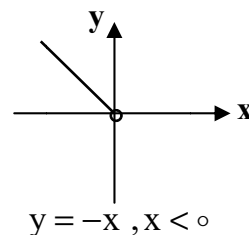
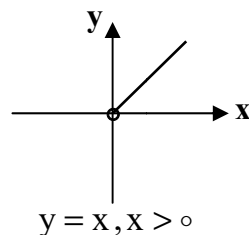
$$\left| \frac{3}{4} \right| < 1 \Rightarrow f\left(\frac{3}{4}\right) = \frac{\frac{3}{4}}{\sqrt{1 - \frac{3}{4}}} = \frac{\frac{3}{4}}{\sqrt{\frac{1}{4}}} = \frac{\frac{3}{4}}{\frac{1}{2}} = \frac{3}{2} = 1.5$$

$$f\left(-\frac{3}{2}\right) + f\left(\frac{3}{4}\right) = -\frac{15}{4} + \frac{3}{2} = -\frac{12}{4} = -3$$

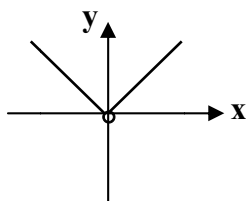
(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = \frac{x^2}{|x|} \Rightarrow \begin{cases} \frac{x^2}{x} = x & x > 0 \\ \frac{x^2}{-x} = -x & x < 0 \end{cases}$$

و در نهایت نمودار تابع $f(x)$ به صورت زیر است. (توجه کنید که تابع در $x = 0$ تعریف نشده است.)

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۳ درست است.

اگر درآمد همه اعضای جامعه در یک مقدار ثابت ضرب شود، خط فقر نیز در همان مقدار ضرب می‌شود در این جامعه ده درصد به درآمد هر نفر اضافه شده یعنی درآمد هر نفر در $\frac{1}{10}$ ضرب شده است. در این صورت خط فقر K نیز در $\frac{1}{10}$ ضرب می‌شود. اگر به درآمد همه اعضای جامعه یک مقدار ثابت اضافه شود، به خط فقر نصف آن مقدار اضافه می‌شود. در این جامعه به هر نفر ۱۰۰ هزار تومان یارانه پرداخت می‌شود؛ بنابراین به خط فقر $\frac{1}{10}K$ پنجاه هزار تومان اضافه می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۴ درست است.

جمعیت بیکار و شاغل منطقه را در سال گذشته محاسبه می‌کنیم. جمعیت بیکار اولیه را X در نظر می‌گیریم.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow 14 = \frac{X}{5000} \times 100 \Rightarrow X = 700$$

$$\text{جمعیت شاغل} = 5000 - 700 = 4300$$

در سال جدید ۵ درصد از جمعیت شاغل مهاجرت کرده‌اند که تعداد آن‌ها به صورت زیر محاسبه می‌شود.

$$\frac{5}{100}(4300) = 215$$

از طرفی ۱۵ نفر بیکار به جمعیت فعال منطقه اضافه شده است. با ایجاد ۲۸۳ فرصت شغلی جدید، با توجه به جمعیت بیکار و فعال در سال جاری، نرخ بیکاری را در سال جاری محاسبه می‌کنیم.

$$\text{جمعیت بیکار} = 700 + 15 - 283 = 432$$

$$\text{جمعیت فعال} = 5000 - 215 + 15 = 4800$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{432}{4800} \times 100 = 9$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

دو حالت در نظر می‌گیریم:

الف) صف یک نفره و صف ۵ نفره:

جابه‌جایی ۵ نفر در صف ۵ نفره

$$\binom{6}{1} \times 5! = 6 \times 120 = 720$$

انتخاب ۱ نفر برای صف ۱ نفره

ب) صف دو نفره و صف ۴ نفره:

جابه‌جایی ۴ نفر در صف ۴ نفره

$$\binom{6}{2} \times 2! \times 4! = 15 \times 2 \times 24 = 720$$

انتخاب ۲ نفر برای صف ۲ نفره

$$\text{تعداد کل: } 720 + 720 = 1440$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

اولین و آخرین عدد زوج سه رقمی به ترتیب 100 و 998 هستند. تعداد اعداد زوج سه رقمی را به دست می‌آوریم.

$$n(S) = \frac{998 - 100}{2} + 1 = 450$$

اعداد زوج سه رقمی مضرب ۱۱ دنباله حسابی زیر را تشکیل می‌دهند.

$$110, 132, \dots, 990$$

تعداد این اعداد را به دست می‌آوریم.

$$n(A) = \frac{990 - 110}{22} + 1 = 41$$

احتمال وقوع پیشامد مورد نظر را محاسبه می‌کنیم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{41}{450}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

در مرحله طرح و برنامه‌ریزی علاوه بر توافق درباره چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر، درباره چگونگی نمونه‌گیری و اندازه نمونه تصمیم‌گیری می‌شود. تعداد کل نمونه‌های ۴ تایی از یک جامعه با ۱۰ عضو از رابطه ترکیب محاسبه می‌شود.

$$C(10, 4) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{6! \times 4!} = 210$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

$$a_2 = \frac{1}{1+a_1} = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2}$$

$$a_3 = \frac{2}{1+a_2} = \frac{2}{1+\frac{1}{2}} = \frac{2}{\frac{3}{2}} = \frac{4}{3}$$

$$a_4 = \frac{3}{1+a_3} = \frac{3}{1+\frac{4}{3}} = \frac{3}{\frac{7}{3}} = \frac{9}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

اگر α و β ریشه‌های معادله و $-\frac{7}{4}$ واسطه حسابی آن‌ها باشد، داریم:

$$\frac{\alpha + \beta}{2} = -\frac{7}{4} \Rightarrow \alpha + \beta = -\frac{7}{2}$$

مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ از رابطه $-\frac{b}{a}$ به دست می‌آید.

$$\frac{-(2m+1)}{m-1} = -\frac{7}{2} \Rightarrow 4m+2 = 7m-7 \Rightarrow 3m = 9 \Rightarrow m = 3$$

به‌ازای $m = 3$ معادله را تشکیل داده و ریشه‌های آن را به دست می‌آوریم.

$$2x^2 + 7x + 6 = 0 \Rightarrow \Delta = 7^2 - 4(2)(6) = 1$$

$$\alpha, \beta = \frac{-7 \pm \sqrt{1}}{2(2)} = \frac{-7 \pm 1}{4} \Rightarrow \alpha = -2, \beta = -\frac{3}{2}$$

اختلاف مشترک دنباله حسابی را تعیین می‌کنیم.

$$\alpha, -\frac{7}{4}, \beta \Rightarrow -2, -1/75, -1/5 \Rightarrow d = 0/25$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

با قراردادن ۴ واسطه، عدد ۹۶، جمله ششم خواهد بود.

$$a_6 = 96 \Rightarrow a_1 r^5 = 96 \Rightarrow 3 \times r^5 = 96 \Rightarrow r^5 = 32 \Rightarrow r = 2$$

$$S_n = a_1 \times \frac{1-r^n}{1-r} \Rightarrow S_6 = 3 \times \frac{1-2^6}{1-2} = 189$$

$$S_7 = a_1 + a_7 = a_1 + a_1 r = 3 + (3 \times 2) = 9$$

$$\frac{S_6}{S_7} = \frac{189}{9} = 21$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳ درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

عدد a را به دست می آوریم.

$$a = \sqrt[4]{(\sqrt{3}-2)^4} + \sqrt[3]{(\sqrt{3}-3)^3} = |\sqrt{3}-2| + (\sqrt{3}-3) = -\sqrt{3} + 2 + \sqrt{3} - 3 = -1$$

به ازای $a = -1$ تابع $f(x)$ را نوشته و حاصل $f(2)$ را محاسبه می کنیم.

$$f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-x} \Rightarrow f(2) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-2} = 2^2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳، درس ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) محمدبن جریر طبری نویسنده بوده است.

(۳ و ۴) سنایی و انوری شاعر سده ۶ بوده اند.

نکته: کتاب گفته است ابوعلی سینا علاوه بر تبحر در سایر علوم زمان خود، به فارسی و عربی نیز شعر می سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) کاربرد کلمه «هزار» (تفاوت تلفظ برخی از لغات با زبان امروز)

(۳) «به رویین دژ اندر» (آوردن دو حرف اضافه برای یک متمم)

(۴) «جوشن» (کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره های بعد) باعث ردّ گزینه است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) پس از ناصر خسرو، سنایی هم که ابتدا مدیحه گوی بود، در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

(۳) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاهها دامنه موضوعات آن، گسترش یافت.

(۴) در نیمه قرن پنجم، با دوره بلوغ آن مواجه می شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم، آن را در حال پختگی و کمال می یابیم.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) این توضیحات در مورد خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی است.
(۲) نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.
(۴) کتاب تاریخ گزیده، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق در بر می گیرد.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) با توجه به تشبیه‌های حسی و روحیه نشاط و خوش‌باشی آن، متعلق به سبک خراسانی است.
(ب) پرهیز از زهدریایی، متعلق به سبک عراقی است.
(پ) توجه به دنیای درون، متعلق به سبک عراقی است.
(ت) با توجه به آرایه اسلوب معادله و کلمه «نازک»، متعلق به سبک هندی است.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۴ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

- (۱) دارای ردیف طولانی است.
(۲) دارای آرایه حسن تعلیل است.
(۴) دارای کلمه «تبخال» است که به گفته کتاب: معروف است که هیچ معنا و مضمونی در جهان نیست که در شعر صائب نیامده باشد.
او از گل قالی، تندباد و تبخال مضمون ساخته است.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپ‌خانه در زمان فتحعلی شاه آغاز شد.
(۳) دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و «صادق هدایت» به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
(۴) توضیحات این گزینه، در مورد ادیب‌الممالک فراهانی است.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

- آثار به ترتیب از اخوان ثالث، جلال آل احمد، سیمین دانشور و قیصر امین‌پور است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) خسی در میقات از اخوان نیست و راه‌آب‌نامه از جمال‌زاده است.
(۳) دید و بازدید از خانم دانشور نیست.
(۴) ظهور از علی مؤذنی است.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) ۴ تشبیه دارد: «سرو قامت»، «ماه طلعت» و تشبیه پنهان به شمشاد و خورشید / استعاره: ندارد.
(ب) ۱ استعاره مصرحه دارد: چرخ / ۲ تشبیه دارد: مه به نان و اختر به نان‌ریزه
(پ) ۲ تشبیه دارد: جان به ذره و ساغر به مشرق / ۱ استعاره مصرحه دارد: آفتاب استعاره از می
(ت) ۱ تشبیه دارد: مانند چنگ دربر آیی / ۱ استعاره مصرحه دارد: لعل استعاره از اشک
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ و ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

لفونشر: زلف: لف ۱ رخ لف ۲- شب نشر ۱، روز نشر ۲ / ایهام: «مدام» شراب و همیشگی / تضاد: شب و روز
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایهام: برگ و نوا در مصراع دوم؛ برگ: گلبرگ و بهره و نصیب، نوا: نغمه و بهره و نصیب/ تضاد: ندارد. / لفونشر: گل: لف ۱، بلبل: لف ۲- برگ: نشر ۱، نوا نشر ۲

(۳) ایهام: ندارد. لفونشر مشوش: لب: لف ۱، پاسخ: لف ۲ / درد: نشر ۱، درمان نشر ۲- تضاد: تلخ و شیرین

(۴) ایهام: ندارد. زلف: لف ۱، رو: لف ۲- صلیب: نشر ۱، صنم: نشر ۲- تضاد: کفر و اسلام

(علوم و فنون (۳) - درس ۶ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) «پ» مجاز: «سیر» از بیزاری / «ت» استعارهٔ مکنیه: نازش کبک / «ب» ایهام: «به سر»: ۱- از لحاظ سر ۲- به سر قسم / «الف» جناس همسان: «که» / «ث» موازنه: دارد.

(۲) «ث»: «نان» مجاز از خوراک و «سر» مجاز از جان / «الف» استعاره: ندارد. / «ب» ایهام: دارد. / «پ»: جناس «کس و بس» / «ت» موازنه: دارد.

(۳) «الف» مجاز: ندارد. / «ب» استعاره: ندارد. / «ت» ایهام: ندارد / «پ» جناس: دارد. / «ث» موازنه: دارد.

(۴) «ث» مجاز: دارد. / «پ» استعاره: ندارد. / «الف»: ایهام: ندارد. / «ب» جناس: ندارد. / «ت» موازنه: دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) پارادوکس: با غم، عیش داشتن / اغراق: با یک ذره، غم عیش دو عالم را داشتن.

(۲) ایهام: «آدم»: ۱- انسان ۲- حضرت آدم / تلمیح: به داستان حضرت آدم و مقیم بهشت بودن ایشان.

(۳) اسلوب معادله: دارد / تشخیص: گریستن شمع و خندیدن شعله و فربه شدن جان.

(۴) لفو نشر: ندارد. / جناس: قییر، تیر و شیر.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: آسان)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

سجع: «جان، روان و آن» / ایهام تناسب: «روان»: در معنی جاری به کار رفته و در معنی «روح» با جان تناسب دارد / جناس: «ما و پا» و «آن و جان» / استعاره: «نشتر» استعاره از غم عشق / تشخیص و استعارهٔ مکنیه: پای جان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حسن تعلیل: ندارد. / تشخیص: پای جان / تکرار: «پا» و «در»

(۲) تضاد و جناس همسان: ندارد. / «گلرخ» یک واژه است و نمی‌توان بخشی از آن (گل) را با خار تضاد گرفت / تشبیه: «خار غم» و «گلرخ»

(۴) ایهام: ندارد. / کنایه: خار غم در پای جان داشتن کنایه از عاشقی

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

در این بیت «قلب» ایهام دارد، نه ایهام تناسب. معانی ایهامی: ۱- دل ۲- مرکز سپاه

بررسی سایر ابیات:

(۱) عین: در معنی چشم به کار نرفته و با چشم تناسب دارد.

(۳) قامت در معنی اقامه نماز است و در معنی قد و بالا با «قد» تناسب دارد.

(۴) قربان در معنی «تیردان» مد نظر نیست و با خدنگ تناسب دارد و در معنی «فدا و قربانی شدن» به کار رفته است.

(علوم و فنون (۳) - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

بیت سؤال:

جناس: روز و روزه / تشبیه پنهان زلف به شب / مراعات نظیر: ماه، روز و شب
آرایه‌های بیت سؤال (جناس، تشبیه و مراعات نظیر) است؛ اما در بیت گزینه ۲ جناس دیده نمی‌شود که پاسخ درست این گزینه است.
بررسی ابیات:

- (۱) جناس: رام و آرام / تشبیه: باز گیتی / مراعات نظیر: باز و صعوه
  - (۲) تشبیه: دل به ذره و روی معشوق به خورشید / مراعات نظیر: ذره، هوا و خورشید
  - (۳) جناس: هر و در / تشبیه: رخ به قمر / مراعات نظیر: خورشید و قمر
  - (۴) جناس: بر و سر / تشبیه: مژگان به خنجر و ابرو به کمان / مراعات نظیر: «مژگان»، «سر»، «ابرو» و «رخ» - «کمان» و «خنجر» - «ماه» و «خورشید»
- (علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۶. گزینه ۲ درست است.

الف و پ) هر دو بیت اسلوب معادله دارد. تلخ شدن زندگی و رنگین سخن بودن حس آمیزی و کنایه.
بررسی سایر ابیات:

ب) حس آمیزی دارد؛ اما اسلوب معادله ندارد.

ت) حس آمیزی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «۳»، «مشکلات» و «ممکنات» نادرست قافیه شده‌اند. چراکه بعد از حذف الحاقی «ات» دو کلمه نمی‌توانند با هم، قافیه بسازند. همچنین این بیت به دو صورت «مفعول مفاعلهن فعولن» و «مستفعل فاعلات مستف» دسته‌بندی هجایی می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قافیه درست است؛ (زیرا جناس تام دارد.) و شعر یک دسته‌بندی هجایی دارد.

(۲ و ۴) قافیه نادرست است؛ ولی یک دسته‌بندی هجایی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۳ درست است.

- خنده - مرده: «ه» الحاقی است و در الگوی (مصوت + صامت + صامت) یکسانی صامت اول رعایت نشده است.

- پویش - ورزش: «ش» الحاقی محسوب می‌شود و «پوی» با «ورز» هم‌قافیه نمی‌شود.

- جهل - نحل: در الگوی (مصوت + صامت + صامت)، یکسانی صامت اول رعایت نشده است.

- سازها - سوزها: یکسانی مصوت رعایت نشده است. (توجه اختلاف مصوت بلند با الحاقی هم، قافیه نمی‌سازد.)

- رفت - نرفت: یک فعل با حالت منفی خود، قافیه نمی‌سازد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه «۲» حذف همزه وجود دارد: «در براخر»، «به باراورده‌ای»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بر قمرز / در شگرز

(۳) مویی یز / رمزی یز

(۴) به دستار

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

وزن صورت سؤال و گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) «فعلاتن فعلاتن فعولن» و وزن گزینه (۳) «فعلاتن فعلاتن فعلاتن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی ابیات:

(الف) همسان دولختی: «مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن» یا «مستفعلنُ فعولنُ مستفعلنُ فعولنُ»

(ب) ناهمسان: «مفعولُ فاعلاتنُ مفاعیلُ فاعلنُ» یا «مستفعلنُ مفاعلُ مستفعلنُ فعلُ»

(پ) ناهمسان: «مفعولُ مفاعلنُ مفاعیلنُ» یا «مستفعلُ فاعلاتنُ مستفعلُ»

(ت) ناهمسان: «مفتعلنُ فاعلاتنُ مفتعلنُ فعُ»

(علوم و فنون ادبی (۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

اختیار قلب: در بیت «الف» که وزن آن «مفتعلنُ مفاعلنُ مفتعلنُ مفاعلنُ» است، در رکن دوم مصراع اول، به جای مفاعلن، مفتعلن آمده است.

اختیار ابدال: در بیت «ب» که وزن آن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن است، در رکن دوم مصراع اول، به جای فعلاتن، مفعولن آمده است.

اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: در واژه «طوطی»، اختیار شاعری کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، اختیارات شاعری «ابدال»، «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» و «بلند در نظر گرفتن هجای پایان مصراع» وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی مصراع‌های نادرست:

- سر ما را به کوی دوست ارزانی (بحر هزج مسدس سالم)

- گلستان گیتی به خاری نیرزد (بحر متقارب مثنی سالم)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در مصراع اول بیت اول، ابدال به کار رفته است.

(۲) «شِمرُ» و «بِبرُ» به سبب الحاقی «ید» هم‌قافیه شده‌اند.

(۳) در ترکیب «در پس پرده در» دو حرف اضافه برای یک متمم وجود دارد.

(۴) «مه‌رویان» تشبیه و «مه» استعاره است و هیچ کدام از ابیات ایهام ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بیت صورت سؤال دارای این مفهوم است: «رسیدن به لقای معشوق پیش از رسیدن پیری» و گزینه «۴» نیز دارای همین مفهوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ممدوح، جوانمردی را در جهان گسترش داد و بخل و خساست را ریشه‌کن کرد.

(۲) فرید (تخلص عطار نیشابوری) از عشق تو جوانمردی دیده است و برای دوباره دیدن این جوانمردی حاضر است بمیرد.

(۳) افراد دانا بخشنده هستند و افراد نادان بی‌همت هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - کارگاه تحلیل فصل ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۳ درست است.

مفهوم این گزینه چنین است: «غیرت ممدوح گل لاله را خوشدل کرده و لطف او سبب ناراحتی گل نرگس شده است.»

مفهوم سایر گزینه‌ها این است: «خشم چشم یار خون در دل دیگران می‌کند.»

(علوم و فنون ادبی (۲) - کارگاه تحلیل فصل ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال به ترک کردن معشوق از جانب عاشق اشاره دارد؛ ولی بیت گزینه (۴) به پایبندی عاشق به معشوق تأکید دارد.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و ابیات «ب» و «ت» این است که هر پدیده‌ای براساس طبیعت و سرشت خود عمل می‌کند.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت سؤال و سایر گزینه‌ها این است که عاشق حقیقی توجهی به دو دنیا ندارد و فقط وجود معشوق برای او مهم است؛ ولی مفهوم گزینه «۱» توصیه به یافتن یار موافق است.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم اجتماعی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

- ابعاد مختلف کنش اجتماعی ← دانش‌های اجتماعی متفاوت
- مجرای ارتباط با جهان طبیعی ← بدن (جسم) کالبد
- با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها پیدا شد ← ناسیونالیسم
- روش مطالعه برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه، علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی، روش غیرتجربی است ← موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی یکسان است.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

- اندیشه‌های لیبرالیستی و سوسیالیستی و ملی‌گرایی ← توجیه رفتارهای طرف‌های درگیر دو جنگ جهانی اول و دوم
- مالکیت خصوصی را از بین می‌برد ← جامعه آرمانی مارکس
- فضای مجازی ← عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی توحیدی، اسطوره‌ای و دنیوی در عرض هم و البته با کمیت و کیفیت نابرابر در دسترس همه افراد قرار می‌گیرند
- عبور از دانش عملی و عمومی ← هنر آشنایی‌زدایی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

- جذب مهاجران یهودی از سراسر دنیا و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی، توسط رژیم اشغالگر قدس ← تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی
- ارزش جهان‌شمول عقلانیت سطح اول ← پاسخ به پرسش‌های معنای زندگی و مرگ
- سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی ← نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی و علوم انسانی
- دست شستن از یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی ← مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

- سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها و جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.
- رویکرد تفسیری و انتقادی ظرفیت مطالعه معانی و تدابیر سیاسی و قوانین را دارند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۶، ص ۶۵ و ۶۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۵. گزینه ۴ درست است.

- اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسی تفسیری ← هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند.

– افتراق مدل عدالت اجتماعی و مدل لیبرالی ← در این رویکرد نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود و انگیزه رقابت ایجاد می‌شود و افراد می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت کنند.
(جامعه‌شناسی (۳) – درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

– صورت‌های سیاست هویت ← جشن سال نوی چینی و کوکلاس کلان
– قلمرو آرمانی ← معانی، تدابیر سیاسی و قوانین را شامل می‌شود که محصول آگاهی و خواست مردم است.
– بحران‌های معرفتی جهان غرب ← شناخت عقلی جدید بیش از دو سده دوام نیاورد و در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.
(جامعه‌شناسی (۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام، نمونه‌ای از چالش بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در سطح جهان است.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

– پیامدهای انقلاب اسلامی ← در از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولاریسم مؤثر بود.
عقل خاص (عقل نظری و عقل عملی) ← قوه‌ای است که انسان به کمک آن، حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.
– اهمیت شعارهای انقلابی ← تحولات هویتی در آن متبلور می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

– نظریه نوگرایی دینی ← طه عبدالرحمن
– آریستوکراسی ← ارسطو
– رواج اسلام‌هراسی ← هانتینگتون
– نظریه ولایت فقیه ← امام خمینی (ره)
– با انجام پژوهش میدانی، گردآوری داده‌ها و تحلیل و مقایسه آن‌ها بر روی تعارفات ایرانیان پژوهش کرد ← سوفیا کوتلاکی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

– زن ← تفاوت اسمی
– سیاه‌پوست ← تفاوت اسمی
– آمریکایی ← تفاوت اسمی (انتسابی، اجتماعی و ثابت)
– حاضر نشده بود ← کنش اجتماعی
– جریمه شد ← پیامد ارادی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

– رویکردی که اساس دانش را انکار می‌کند ← جامعه‌شناسی پسامدرن (نسبی‌گرایی)
– فروکاستن سیاست و قدرت به پدیده‌های مادی ← رویکرد تبیینی
– به ساختارهای اجتماعی و تأثیر آن‌ها بی‌توجه است ← رویکرد تفسیری
– هیچ‌گونه حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس آن‌ها به دوری و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد ← جامعه‌شناسی انتقادی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) – ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- نمودار (الف) مربوط به رویکرد انتقادی است که همانند رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با تبیین می‌داند و هر تفسیری را نوعی تبیین تلقی نمی‌کند.
- نمودار (ب) مربوط به رویکرد تبیینی است که پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌داند و علم را محدود به علم تجربی است.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

- دربارهٔ جامعهٔ آرمانی سخن می‌گوید و قدرت فهم، توصیف و تفسیر پدیده‌های اجتماعی را دارد ← کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام
- به خواست و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند و دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند ← اعتباریات
- عقلانیت جهان اسلام همهٔ عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد ← ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام
- مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعهٔ ایران ← اشتراک انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱۰، ص ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

- ویژگی عقلانیت جهان اسلام ← ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانهٔ خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- در دیدگاه فارابی، این نوع حس، در مردم مدینهٔ تغلب تقویت می‌شود ← حس خودخواهی
- در این نوع جامعه‌ای قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد ← در جامعه‌ای که فرهنگ عمومی مردم دینی باشد.
- ویژگی جنبش زیست‌محیطی شورش علیه انقراض ← یک نوع کنش سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت است.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

- امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود ← علوم اجتماعی برای مطالعهٔ هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند.
- نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی ← همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی و آثار و پیامدهای آن
- از افق جهان متجدد به عالم نمی‌نگرد تا در تنگنای جهان سکولار، چالش‌ها و بحران‌های آن متوقف گردد ← مفهومی بیداری اسلامی
- لیبرالیسم اولیهٔ ^{علت} راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۳ درست است.

- شناسایی علت بیماری و سواس اشاره به تبیین دارد؛ زیرا چرایی اتفاق افتادن یک پدیده موردنظر است.
- فرآیند، به جریان یک عمل اشاره دارد.
- توجه، اولین مرحلهٔ شناخت پایه است.
- انتخاب سفرهٔ غذا براساس قابل بازیافت بودن آن اشاره به پردازش مفهومی دارد؛ زیرا به کیفیت آن مربوط می‌شود.
(درس ۱ - ص ۱۴، ۱۷، ۲۲ و ۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

عبارت اول ← ترس از غریبه‌ها ← ۷ - ۸ ماهگی ← رشد اجتماعی
عبارت دوم ← بازی گروهی (با اولویت بازی با هم‌جنسان) ← دورهٔ دبستان یا کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) ← رشد اجتماعی

عبارت سوم ← تفکر فرضیه‌سازی ← نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) ← رشد شناختی
عبارت چهارم ← تمایل بیشتر به همسالان ← نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) ← رشد اجتماعی
(درس ۲ - ص ۴۴، ۵۰، ۵۱، ۵۵ و ۵۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

به رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی، ریش یا پختگی می‌گویند.
در هفت سال سوم با فرزند باید به منزله مشاور رفتار کرد.
انتخاب شغل ← ویژگی اجتماعی هویت
قضاوت بهتر در مورد مسائل اخلاقی ← رشد شناختی
بررسی عبارت‌های نادرست:
یادگیری ← یک عامل محیطی است که می‌تواند تا حدودی بر روی ریش تأثیر گذارد.

کودک آزاد باشد تا بازی کند ← هفت سال اول
باید کم‌کم زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به کودک فهماند ← هفت سال دوم
دختر بودن ← ویژگی جنسی هویت
انتخاب کالا براساس رنگ ← پردازش ادراکی
دوقلوی ناهمسان ← می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.
عضویت در گروه سرود مدرسه ← ویژگی اجتماعی هویت
تمایل به بازی گروهی ← رشد اجتماعی
(درس ۲ - ص ۴۱، ۴۴، ۵۹ و ۶۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول ← هشدار کاذب ← ردیابی علامت غایب (تصویر خاله به جای تصویر مادر)
- عبارت دوم ← جست‌وجو ← پیدا کردن محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی
- عبارت سوم ← سبک پردازش و انتظارات افراد ← وقتی منتظر پسر عینکی خود هستیم، هر پسری را از دور پسر خودمان می‌پنداریم.

- عبارت چهارم ← مهم‌ترین عامل افت کارکرد گوش به‌زنگی، خستگی است.
(درس ۳ - ص ۷۴، ۷۷ و ۷۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

- گام نگهداری اطلاعات، ذخیره‌سازی یا اندوزش نام دارد.
- پدیده نوک‌زبانی نشان‌دهنده اشکال در مرحله بازیابی و نشانه‌های آن است.
- تکرار و تمرین، ساده‌ترین راه انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت است.
- پاسخ به عبارت آخر مربوط به حافظه رویدادی می‌شود نه معنایی؛ زیرا تجربه شخصی که مربوط به زمان و مکان مشخص است را شامل می‌گردد.

(درس ۴ - ص ۹۱، ۹۴ و ۹۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

- مرور در زمان مناسب یعنی کمتر از ۶ یا ۷ ساعت بعد از یادگیری ← کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن، که به کنترل اثر گذشت زمان کمک می‌کند.
- تلاش برای فهمیدن معانی واژگان علاوه بر حفظ صرف آن‌ها، یادگیری عمیق است که برای کاهش اثر تداخل مطالب به کار می‌رود.
- سارا از رمزگردانی معنادار استفاده کرده است، یعنی اعداد بی‌معنی را به رمزهای معنادار تبدیل کرده است.
- زینب از مثال‌های فراوان استفاده نموده است که اشاره به بسط معنایی دارد.
(درس ۴ - ص ۱۰۶ و ۱۰۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

مسئله مطرح شده در گزینه «۱» خوب تعریف نشده است؛ زیرا طبقه‌بندی افراد براساس سطح درآمد مربوط به عوامل انسانی است که دلایل متعددی را شامل می‌شود و پیچیده است، اما سایر مسئله‌های مطرح شده، از نوع خوب تعریف شده هستند و دلیل مشخص دارند.

(درس ۵ - ص ۱۱۸ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: آسان)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

بارش مغزی جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله است که زمان‌بر نیست. روش تحلیلی حل مسئله، نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.

روش خرد کردن جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله است که با گذشت زمان اعتبارش متزلزل می‌شود.

(درس ۵ - ص ۱۲۵ و ۱۲۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «۳» فرد ماهر است که همزمان دو تکلیف را انجام می‌دهد، پس نسبت به گزینه «۱» که دو تکلیف شبیه به هم نیستند، گزینه «۲» که دو تکلیف دشوار هستند و گزینه «۴» که فرد مبتدی است، اثر منفی ناشی از توجه تقسیم شده کاهش می‌یابد و توجه متمرکزتر است.

(درس ۳ - ص ۸۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

مرحله ششم ← تعهد و پایبندی به اجرای اولویت موردنظر ← خواندن ضمانت‌نامه و راهنمای استفاده از ماشین ظرفشویی
مرحله هفتم ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر ← ابراز رضایت از خرید
مرحله پنجم ← اجرای بهترین اولویت ← انتخاب ماشین ظرفشویی ساخت کشور آلمان
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله سوم - مرحله دوم - مرحله اول

(۳) مرحله هفتم - مرحله ششم - مرحله پنجم

(۴) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله اول

(درس ۶ - ص ۱۴۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول ← تصمیم‌ها از نظر تعداد اولویت به دو گروه ساده و پیچیده تقسیم می‌شوند.

عبارت سوم ← ضرب‌المثل ذکر شده اشاره به سبک تصمیم‌گیری وابسته و اطاعت کورکورانه دارد.

عبارت چهارم ← عبارت ذکر شده اشاره به مانع تصمیم‌گیری «اعتماد افراطی» دارد.

(درس ۶ - ص ۱۳۹، ۱۴۳ و ۱۴۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

اسناد نادر از نوع دشواری تکلیف است؛ پس بیرونی، پایدار و غیرقابل کنترل است.

اسناد الهام از نوع تلاش و کوشش است، پس درونی، ناپایدار و قابل کنترل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) انگیزه جبران شکست در الهام بیش از نادر است؛ زیرا اسناد او قابل کنترل و ناپایدار است.

(۳) اسناد در نادر، بیرونی و در الهام درونی و قابل کنترل است.

(۴) اسناد الهام درونی و قابل کنترل است و اسناد نادر بیرونی و غیرقابل کنترل است.

(درس ۷ - ص ۱۷۴ و ۱۷۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

عبارت دوم، سوم و ششم، انگیزه درونی هستند؛ زیرا منبع لذت در خود تکلیف قرار دارد.

عبارت اول، چهارم و پنجم انگیزه بیرونی هستند؛ زیرا منبع لذت در خارج فرد قرار دارد.
پس سه عبارت بیانگر انگیزه درونی و سه عبارت، انگیزه بیرونی هستند.
(درس ۷ - ص ۱۶۳ و ۱۶۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۴ درست است.

در هر سه گزینه «۱»، «۲» و «۳» متغیر روان‌شناختی پیامد بیماری جسمانی است؛ اما در گزینه «۴»، متغیر روان‌شناختی (ناکامی) عامل ایجاد بیماری جسمانی خانم سلطانی است.
(درس ۸ - ص ۱۹۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

راه مستقیم تأثیر مذهب بر سلامت ← مذهب و رفتارهای معنوی (مانند توکل به خدا) باعث تقویت دستگاه ایمنی بدن می‌شود.
(درس ۸ - ص ۲۰۴؛ سطح دشواری: آسان)

عربی

۸۱. گزینه ۲ درست است.

- «رسولاً: رسولی، پیامبری» نکره است نه معرفه. (ردّ گزینه ۳)
- «عَصَى: عصیان کرد، نافرمانی کرد، اطاعت نکرد» ماضی ساده است نه بعید. (ردّ گزینه ۴)
- «الرّسول: (آن) رسول، پیامبر» ضمیر ندارد. (ردّ گزینه ۱)
* ضمناً «الرّسول» منصوب به فتحه (-) و مفعول است نه فاعل. (ردّ گزینه ۳)
نکته: اگر اسمی در یک جمله، بار اول به شکل «نکره» بیاید و در ادامه جمله، با «ال» و به صورت «معرفه» تکرار شود، با اسم اشاره «این» یا «آن» ترجمه می‌شود.

مثال: «رَأَيْتُ رَجُلًا فِي السُّوقِ، كَانَ الرَّجُلُ جَالِسًا أَمَامَ مَتَجَرِنَا: مردی را در بازار دیدم، آن مرد مقابل مغازه مان نشسته بود.»
(عربی (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

- «لِيَجْلِبَ: تا بیاورد» (ردّ گزینه ۱)
- «كُنَّا نَلْعَبُ: بازی می‌کردیم» (ردّ گزینه ۳)
- «لَمْ يَجِدْ: نیافت» (ردّ گزینه ۳)
- «أُحَدِّثُ زَمَلَانًا: یکی از همکلاسی‌هایمان» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴)
(عربی (۲) - درس ۶ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

- «حَدَّرَهُمْ...: غضباً: با عصبانیت هشدار داد» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)
- «عَمِلَهُمُ الْقَبِيحَ: کار زشتشان» (ردّ گزینه ۴)
- «يُخْرِجُ: بیرون (خارج) می‌کند» فعل متعدی است نه لازم. (ردّ گزینه ۴)
* نکته: دقت کنید که «غضباً» حال برای «المعّم» است نه برای «الطّالبان».
(عربی (۲) - درس ۵ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۱ درست است.

- «مَنْ: هر کس، کسی که» به‌عنوان «ادات شرط» در هر دو معنا درست است.
حرکت کسره (-) در انتهای فعل مضارع «يَطْلُبُ» بیانگر مجزوم بودن آن است؛ پس این فعل، فعل شرط است و باید به شکل «مضارع التزامی» (بخواهد) ترجمه شود نه مضارع اخباری. (ردّ گزینه ۴)
- «المجالات» در ترکیب «المجالات العلميّة: زمینه‌های علمی» معرفه است نه نکره. (ردّ گزینه ۴)

- «العلمیة» در ترکیب «المجالات العلمیة: زمینه‌های علمی»، «هی» نسبت گرفته و باید با «ی» ترجمه شود (علمی) (ردّ گزینه ۲) «همچنین» و «نیز» در گزینه‌های «۲» و «۴» اضافی‌اند و معادلی در عبارت عربی ندارند.

- «أسلوب: روش» مفرد است نه جمع (ردّ گزینه ۳)

- «جالس: همنشینی کند» (ردّ گزینه ۴)

نکته: «جَلَسَ (يَجْلِسُ): نشست» را با «جَالَسَ (يُجَالِسُ): همنشینی کرد» اشتباه نگیرید.

(ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۴ درست است.

- «كَلَّ ما: هرچه» در گزینه‌های «۲» و «۳» درست ترجمه نشده است.

- «لا تُدرِكُ: درک نمی‌شود» فعل مجهول است نه معلوم. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)

- «الربّ: پروردگار» ضمیر ندارد. (ردّ گزینه ۱)

(ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

«الصداقة الحقیقیة: دوستی واقعی» یک ترکیب «وصفی» است نه «اضافی».

(عربی (۲) - درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا یزرعُ» باید به صورت ماضی استمراری (می‌کاشت) ترجمه شود؛ زیرا جمله وصفیه است و قبلش فعل ماضی آمده است. ضمناً «فسیلة جوز» نکره است و با «یک» یا «ی» ترجمه می‌شود.

(۲) «إنّما» به معنای (فقط، تنها) است، همچنین، «یُسَهَّلُ» فعل متعدی است که به صورت لازم ترجمه شده است.

(۴) «لا یمرزُ» نهی است و باید به صورت «نباید تلخ کند» ترجمه شود.

نکته: حواستان باشد که در اینجا «لا یمرزُ» به دلیل آنکه قبل از اسم «ال» دار آمده، کسره عارضی گرفته و کسره انتهای آن، جانشین ساکن شده است.

(عربی (۲) - درس ۲ / عربی (۳) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

- «توانایی‌ها: قُدرات» جمع است. (ردّ گزینه ۳)

- «هیچ ... نیست» در عربی معادل لای نفی جنس یا «ما مِن ...» است. (ردّ گزینه ۲) ضمناً اسم لای نفی جنس، «ال» و «تنوین» نمی‌گیرد. (ردّ گزینه ۱)

- «شخص» مذکر است و ضمیر برای آن، باید به صورت مذکر (قُدراته) بیاید. (ردّ گزینه ۱)

- در گزینه «۳» نیز ساختار حصر آمده که باید با «تنها / فقط» ترجمه شود؛ ولی در عبارت سؤال، این کلمات نیامده‌اند.

(عربی (۳) - درس ۱ و ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۳ درست است.

ترجمه عبارت: «اگر به پرندگان شکایت کنم، در لانه‌ها شیون می‌کنند.» یعنی درد شاعر آنقدر زیاد است که حتی پرندگان هم دلشان به حال او می‌سوزد.

در گزینه «۳» نیز با اشاره به این موضوع به سنگدل بودن معشوق اشاره می‌کند و تعجب می‌کند که با وجود گردش آسیاب، دل معشوق نرم نمی‌شود؛ اما در گزینه‌های دیگر، مفهوم متفاوتی نسبت به عبارت سؤال آمده است.

(عربی (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

ترجمه درک مطلب:

«هنگامی که ابوبکر رازی به سی سالگی رسید، از علمی که آموخته بود، احساس خستگی کرد و تصمیم گرفت به طرف بغداد برود تا طبابت را بیاموزد. بعد از اینکه همه آنچه را از طب نیاز داشت یاد گرفت، در کشور مشهور شد و جویندگان علم از هر جایی به سوی او آمدند؛ سپس، خلیفه او را برگزید تا پزشک مخصوصش باشد. در یکی از روزها جوانی نزد او آمد که از مشکلاتی در هضم شکایت می کرد و خون بالا می آورد. رازی با دقت و آرامی او را معاینه کرد و کشف کرد که جوان از التهاب ریوی یا سرطان رنج نمی کشد. رازی تصمیم گرفت که مشکل را از همه جوانیش بررسی کند، پس از جوان پرسید: آیا از آب چاه یا باتلاق نوشیده ای؟ جوان پاسخ داد: بله، از یکی از چاه ها در حین سفر آخرم نوشیدم. رازی گفت: به نظر می رسد که زالوی خونخواری بلعیده ای که در معدهات مانده است؛ فردا بیا تا تو را معالجه کنم. در روز بعد، رازی از جوان خواست که نوعی از جلبک ها را بخورد، قبل از اینکه هر چیزی را بخورد. به محض اینکه جوان آن را انجام داد، بالا آورد و آن زالوی خونخواری که رازی کشف کرده بود، از معده اش خارج شد. جوان و خانواده اش خوشحال شدند و شهرت رازی بیشتر و بیشتر شد.»

۹۰. گزینه ۳ درست است.

چرا طالبان علم از همه اطراف نزد رازی آمدند؟ زیرا ...

پاسخ درست: در سراسر جهان مقبول بود.

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) در شهر خود بسیار مشهور بود. (از هر طرف بسیار وسیع تر از شهر است).

(۲) یادگیری طب بر او آسان بود. (آسانی باعث آمدن طالبان علم نمی شود).

(۴) پزشک مخصوص خلیفه شد (ابتدا طلاب علم وارد شدند و سپس پزشک خلیفه شد).

۹۱. گزینه ۴ درست است.

چرا خلیفه، رازی را به عنوان پزشک مخصوص خود انتخاب کرد؟ زیرا ...

پاسخ درست: «شهرتش بین مردم تنها به عنوان یک پزشک ماهر منتشر شده بود».

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) از آنچه یاد گرفت احساس خستگی کرد و شروع به جست و جو کردن درباره اموری جدید نمود.

(۲) علم را مثل بقیه دانشجویان یاد گرفت.

(۳) شهر خود را به سمت بغداد ترک کرد تا صاحب شهرت شود.

۹۲. گزینه ۳ درست است.

از متن نتیجه می گیریم که ...

پاسخ درست: «تجربه ارزش بالایی در بسیاری اوقات دارد؛ زیرا فراتر از علم است».

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) نوشیدن از آب چاه ها و مرداب ها همیشه زیان آور است!

(۲) آب های چاه ها و مرداب ها تمیز نیست و گاهی انسان را می کشد!

(۴) جلبک ها در معالجه درمان هایی که زالو سبب آن می شود، مفید هستند!

۹۳. گزینه ۳ درست است.

«قرر» فعل متعدی است نه لازم.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

«شهرة» فاعل است؛ «شهرت رازی پخش شد.»

۹۵. گزینه ۱ درست است.

«إِنَّ» همیشه در ابتدای جمله می آید و در وسط جمله «أَنَّ» را باید به کار ببریم. ضمناً شکل صحیح فعل «استطاعوا»، به صورت «استطاعوا» است.

(عربی (۱) - درس ۷ / عربی (۲) - درس ۲ / عربی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه، فعل «أُخْرِجَ» ماضی مجهول از باب «إفعال» است. ترجمه عبارت: دانش آموز تنبل هنگامی که تکالیفش را کامل نکرده بود، از کلاس اخراج شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید که در این گزینه فعل جمله، «أَشْجَعُ» است که معلوم می‌باشد و «رُمِلَ» مفعول آن است.

ترجمه عبارت: همکلاسی‌هایم را همواره به خواندن کتاب‌هایی در زمینه تربیت تشویق می‌کنم تا خواندن را دوست بدانند.

(۲) «أَخْبَرَ» در این جمله یک فعل معلوم است نه مجهول و «أَصْدَقَاءُ» مفعول عبارت است.

ترجمه عبارت: کودک دوستانش را از جشنی که در مدرسه برگزار خواهد شد، باخبر کرد و همگی شاد شدند.

(۴) «أَدْخَلَ» یک فعل ماضی معلوم از باب «إفعال» است و «کتاب» مفعول آن است.

ترجمه عبارت: دانش آموز جدیدش را وارد کیش کرد، سپس به سرعت از مدرسه خارج شد.

(عربی (۲) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال اسم تفضیلی را می‌خواهد که صفت نیست؛ در این گزینه «أُنْكَى» بر وزن «أَفْعَى» به‌عنوان اسم تفضیل، پس از ضمیر منفصل «هُوَ» آمده و نقش «خبر» را دارد و صفت نیست.

دقت کنید «ضمایر» نه موصوف می‌شوند و نه مضاف؛ یعنی صفت و مضاف‌الیه نمی‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَكْثَرَ» بر وزن «أَفْعَلَ»، صفت «لَاعِباً» است.

(۲) «أَخْرَجَ» که در اصل «أَخْرَجَ» بر وزن «أَفْعَلَ» بوده، نقش صفت برای «موضوع» دارد.

(۳) «الذَّنِي» بر وزن «فُعْلَى» و اسم تفضیل است که صفت «الحياة» می‌باشد.

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۸. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال اسم «الطَّائِرُ» را می‌خواهد که «ال» در آن معنی اسم اشاره داشته باشد. دقت کنید که اگر اسم نکره‌ای، در ادامه عبارت به صورت معرفه (همراه با «ال») بیاید، با اسم اشاره «این / آن» ترجمه می‌شود.

در گزینه «۳» «طَائِرٌ» نکره است که در ادامه به صورت معرفه (الطَّائِرُ) آمده است.

ترجمه عبارت: درباره پرنده‌ای که دشمنش را از لانه‌اش دور می‌کرد تا زندگی جوجه‌هایش را نجات دهد تحقیق کردم و فهمیدم که آن پرنده واقعاً باهوش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید که در این عبارت ابتدا «طَائِرًا» پرنده‌ای آمده و سپس «الطَّائِرَةُ» هواپیما و این دو ارتباطی به هم ندارند.

(۲) در این گزینه «الطَّائِرُ» ابتدا به صورت معرفه و سپس نکره آمده که نمی‌تواند با «این، آن» ترجمه شود.

(۴) در این جمله «طَائِرًا» که نکره است، هر دو بار به همان صورت تکرار شده و نمی‌تواند با «اسم اشاره» ترجمه شود.

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

در گزینه‌های دیگر لام از نوع جازمه بوده و معنای امری (باید) دارد؛ ولی در گزینه «۳»، «لام» از نوع تعلیل و ناصبه است که برای بیان دلیل به کار رفته و معنای «تا، برای اینکه» دارد.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هرگاه معلم شروع به سخن گفتن کند، دانش‌آموزان باید همگی به او گوش فرادهند.

(۲) مؤمنان ثروتمند، باید به نیازمندان اطرافشان در هر حالی غذا بدهند.

(۳) برای این که حال خواهرم که دچار سرماخوردگی شده بهبود یابد، به پزشک مراجعه کرد.

(۴) خواننده باید از کتابی که برای مطالعه و افزایش معرفتش انتخاب کرده، بهره ببرد.

(عربی (۲) - درس ۵ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در گزینه «۱» هیچ نوع تأکیدی وجود ندارد و «قد» به همراه مضارع است نه ماضی. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مستثنی‌منه حذف شده و هرگاه مستثنی‌منه در جملات منفی ذکر نشده باشد، معنای تأکید و حصر دارد و می‌توان جمله را به صورت مؤکد و مثبت با کلمات «فقط / تنها» ترجمه کرد.

۳) «إِنَّ» برای تأکید جمله بعد از خود به کار رفته است.

۴) «قیاماً» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «قوموا» است.

(عربی (۳) - درس ۱، ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

در بین‌النهرین و به خصوص در میان بابلی‌ها گاه‌شماری (خورشیدی - قمری) رواج داشت. مصریان گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند.

در سال ۴۶ ق.م ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی براساس تقویم مصری اصلاح شود.

گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

در دوره اشکانی گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

در دوره ساسانیان گاه‌شماری زرتشتی اوستایی در ایران رایج شد. در گاه‌شماری اوستایی سال به دوازده ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۲، ص ۱۳ تا ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

- سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند. از دوره ساسانی تعداد زیادی سنگ‌نوشته برجای مانده که رویدادهای تاریخی را گزارش می‌کنند.

- خدای‌نامه‌ها، از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند.

(تاریخ (۱) - درس ۷، ص ۶۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل‌ونقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۲۵ و ۱۲۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.

ب) در دوره ساسانی برای تزیینات داخلی کاخ‌ها و بناها از روش‌های گوناگونی مانند موزاییک‌کاری، نقاشی دیواری، گچ‌بری و نقش برجسته استفاده می‌شد.

پ) در دوره هخامنشیان، بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان‌های مجلل، به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفاتی آنان به وجود آمد.

ت) از دیگر شهرهای دوره مادها، می‌توان بیستون، اسپدانه (اصفهان) و کنگاور را نام برد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۶، ص ۱۴۳ و ۱۵۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) مشهورترین فرمانروای اموری‌ها، حمورابی بود. مهم‌ترین دلیل شهرت حمورابی در تاریخ، به‌خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او به جای مانده و نخستین سند قانون‌گذاری جهان است.

ب) یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه جُناگلان در شهرستان مهران (استان ایلام) نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآوردندگان خوراک بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آوردند.

پ) فاطمیان مصر علاوه بر الازهر، مرکز علمی بزرگ دیگری به نام دارالعلم (الحکمه) در قاهره به‌وجود آوردند و استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل فقه، نجوم، طب و ادبیات گماشتند.

ت) با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۳ و ۳۷ / تاریخ (۲) - درس ۷ و ۱۱، ص ۷۶ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) معاویه در زمان عمر به حکومت شام منصوب شد و با وجود اعتراض و مخالفت برخی از مسلمانان، تا زمان خلافت علی (ع) در این مقام باقی ماند.

ت) برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس، در عرصه علم و اندیشه تجلی یافت.

بقیه موارد درست است.

(تاریخ (۲) - درس ۶، ص ۵۴ و ۶۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

الف) در نتیجه پیمان عقبه دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به‌وجود آمد.

ب) عمروعاص که آبادانی و ثروت فراوان مصر را از نزدیک مشاهده نموده و تا اندازه‌ای با وضعیت سیاسی و اجتماعی آن‌ها آشنا بود، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به مصر به عهده گرفت.

پ) ابومسلم بقایای نیروهای طرفدار خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و مروان بن محمد، آخرین خلیفه اموی، را به همراه بسیاری از اعضای خاندان او از میان برداشت.

ت) از زمان امام صادق، حرکتی در جامعه اسلامی با عنوان جریان وکالت آغاز شد و در دوران امامان بعدی به اوج خود رسید.

(تاریخ (۲) - درس ۴، ۵ و ۶، ص ۳۳، ۵۱، ۶۳ و ۷۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

تشریح موارد نادرست:

الف) صلیبیان در نخستین جنگ صلیبی با استفاده از غفلت حکومت سلجوقی و اختلاف و دشمنی میان خلافت فاطمی و عباسیان شهر بیت المقدس و چند شهر دیگر در منطقه شام و شرق مدیترانه را تصرف کردند.

پ) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد و پیشروی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتور روم شرقی از پاپ علیه مسلمانان درخواست کمک کند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۵، ص ۱۶۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

امیران سلسله‌های طاهری و سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند و در مواردی با دشمنان خلافت عباسی مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

روابط آل‌بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت. یکی از مؤسسان آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد تسخیر کرد.

سلسله‌های سامانیان و طاهریان، ریشه در خاندان‌های کهن ایرانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر بودند.

سلسله‌های آل بویه را پسران ابوشجاع بویه (علی، حسن و احمد) از اهالی دیلم تأسیس کرد.

(تاریخ (۲) - درس ۹، ص ۹۰، ۹۲ و ۹۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) خصوصیات ادبی از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی است.

ب) گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

پ) تک‌نگاری از دوره تیموریان آغاز شد و کتاب عجائب‌المقدور از جمله این کتاب‌ها است.

ت) سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.

(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۲ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد نادرست:

پ) ورود هنرمندان و صنعتگران هندی پس از فتوحات نادر در هند، موجب تلفیق هنر ایرانی و هندی شد. در دوره نادر شهر اصفهان بازسازی شد و در منطقه کلات که محل نگهداری خزاین نادر بود، بناهای با شکوهی مانند کاخ خورشید ساخته شد.

ت) در نقاشی و نگارگری، به‌ویژه در عصر کریم‌خان زند، تحول بزرگی به‌وجود آمد و نقاشان به‌تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند. مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.

(تاریخ (۳) - درس ۳، ص ۲۲ تا ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگرهای اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان در مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد.

۲) مرجعیت شیعه در جریان نهضت تحریم تنباکو خط بطلانی بر مطلق بودن قدرت شاه کشید.

۴) رهبری حرکت مردم علیه نور بلژیکی را آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی به عهده داشت.

(تاریخ (۳) - درس ۵، ص ۶۱، ۶۲، ۶۳ و ۶۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

ت) مورد اول است با عقد قرار داد ویلیام ناکس داری در سال ۱۲۸۷

الف) رضاشاه در سال ۱۳۱۲ قرارداد داری را باطل و ۳۰ سال به مدت قرار داد جدید اضافه کرد.

ب) محمدرضا شاه پهلوی در سال ۱۳۲۰ فقط بر ارتش مسلط بود و نظارت و قدرت اداری و اجرای کشور در اختیار هیئت دولت و مجلس شورای ملی بود.

پ) در سال ۱۳۲۳ با تصویب مجلس سیاست موازنه منفی شکل گرفت.

(تاریخ (۳) - درس ۹، ص ۱۱۶، ۱۱۷ و ۱۱۸؛ سطح دشواری: دشوار)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

«الف» مربوط به گام دوم تدوین فرضیه است که پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندان محقق به سؤال تحقیق است.

«ب» مربوط به گام سوم روش میدانی گردآوری اطلاعات است که در این روش، پژوهشگر ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و با مراجعه به افراد یا محیط به گردآوری اطلاعات بپردازد.

(جغرافیای ایران - درس ۲ و ۵، ص ۸ و ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

عوامل انسانی تغییردهنده زاگرس:

۱- احداث سدهای متعدد بر روی زاگرس، برای جلوگیری از طغیان رودها، تولید برق آبی، تنظیم آب مورد نیاز برای اراضی کشاورزی، استفاده‌های صنعتی و تأمین آب مورد نیاز شهرها

۲- گسترش شهرهای متعدد و برهم خوردن تعادل جریان رودها به واسطه فعالیت‌های انسانی

۳- احداث جاده‌ها

۴- از بین بردن جنگل‌ها

۵- استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی

(جغرافیای ایران - درس ۴، ص ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

دریاچه‌های ایران:

به لحاظ زمانی، دو نوع دریاچه وجود دارد:

دریاچه‌های دائمی: اغلب دریاچه‌های دائمی ایران در نیمه غربی کشور قرار دارند که از نظر شرایط آب‌وهوایی جزو نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور هستند. آب بعضی از این دریاچه‌ها شور و برخی دیگر آب شیرین دارند. مهم‌ترین دریاچه‌های دائمی ایران عبارتند از: دریاچه ارومیه، زریبار (زریوار) غرب مریوان در استان کردستان، پریشان (فامور) مهارلو (استان فارس) و... البته در قلّه بعضی از کوه‌های آتشفشانی مانند سبلان هم دریاچه‌های کوچکی وجود دارند که آب آن‌ها از ذوب برف‌ها تأمین می‌شود؛ اما به دلیل سرمای ناشی از ارتفاع اغلب مواقع سال یخ بسته است.

دریاچه‌های فصلی: این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند ولی در ماه‌های گرم و یا درسال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شورزار در می‌آیند. مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران دریاچه مسیله در قم، نیریز در فارس، هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.

(جغرافیای ایران (۱) - درس ۶، ص ۵۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(پ) انزلی نقش بندری دارد.

(ت) پیرانشهر نقش نظامی دارد.

(جغرافیای ایران - درس ۹، ص ۹۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

تلماسه (دون) و برخان هردو از اشکال تراکمی هستند که حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان هستند. تپه‌های ماسه‌ای یا تلماسه، بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن پدید می‌آیند و انواع مختلفی مانند برخان دارند. برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفرد هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

(جغرافیا (۲) - درس ۴، ص ۴۸ و ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) تدوین قوانین و مقررات برای گردشگری ← از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی و کوهستانی است.

(ب) کشت گیاهان سازگار ← از راهکارهای حفاظت نواحی ساحلی، بیابانی و کوهستانی است.

(پ) دشواری آمدوشد و راه‌سازی ← از محدودیت‌های نواحی بیابانی و کوهستانی است.

(ت) تغییرات آب‌وهوایی ← از محدودیت‌های نواحی ساحلی و کوهستانی است.

(جغرافیا (۲) - درس ۵، ص ۵۸ تا ۶۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) ساختار اقتصادی و اجتماعی کشورهای نیمه پیرامونی، دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است؛ اما ژاپن کشور مرکز سرمایه است.

(پ) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان، متعلق به کشور چین است.

(جغرافیا (۲) - درس ۸، ص ۱۰۷ / جغرافیا (۳) - درس ۳، ص ۴۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

(ت) در مرزهای طبیعی، مبنای تعیین مرز دو کشور پدیده‌های طبیعی هستند که بین آن دو قرار گرفته‌اند.

ب) در رودهای قابل کشتی‌رانی، تالوگ، بهترین خط مرزی است؛ چون هر دو کشور حق کشتی‌رانی در دو طرف آن را دارند. بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) مرزهای غیرطبیعی یا مصنوعی با توافق دو کشور هم‌جوار روی زمین تعیین یا علامت‌گذاری می‌شود.

پ) تعیین خط مبنا در مرزهای دریایی (دریای سرزمین) صورت می‌گیرد.

(جغرافیا (۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۰ تا ۱۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه می‌گیرند. جریان آب در این رودها به‌علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است.

ب) متأسفانه در چند سده اخیر، جوامع انسانی به‌دلیل توسعه صنعتی و اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌داری، تغییرات نامطلوبی در آب‌کره، سنگ‌کره و هواکره پدید آورده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر موارد بیان شده، عوامل بیابان‌زایی و خشک‌سالی را آورده است و یا اشاره به مرکز و پیرامون دارد.

(جغرافیا (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی درس ۴، ۵ و ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

اقدامات بعد از وقوع زمین‌لغزش:

- تعمیر و بازسازی منطقه به‌ویژه در صورت تخریب تأسیسات زیربنایی، مثل خطوط آب، برق و گاز

- شبکه زهکشی سطح توده لغزشی ساماندهی شود؛ به طوری که نفوذپذیری آن کاهش یابد. در صورت اصلاح و مرمت شبکه زهکشی سطح لغزش، آب باران کمتر نفوذ می‌کند و به سرعت تخلیه می‌شود.

- برای پیشگیری از خطرات آتی، لازم است استعداد لغزش مجدد ارزیابی شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) مربوط به اقدامات بعد از وقوع زمین‌لغزش است.

۲) اقدامات قبل از وقوع زمین‌لغزش: برای ساختمان‌سازی باید از شیب‌های تند، لبه‌های پرتگاهی، کناره‌های پرشیب رودها و دامنه‌های پرشیب دره‌ها پرهیز کرد. قبل از ساخت‌وساز در سطوح شیب‌دار، مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد.

(جغرافیا (۳) - درس ۵، ص ۱۰۷ تا ۱۰۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

خط روزگردان در برخی از نقاط انحراف پیدا کرده است تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.

اختلاف طول به‌دلیل شرقی و غربی بودن طول دو شهر، حاصل جمع هر دو است:

$$۹۰ + ۳۰ = ۱۲۰ \text{ درجه}$$

$$\frac{۱۲۰}{۱۵} = ۸ \text{ ساعت}$$

$$۱۳ + ۸ = ۲۱$$

به‌ازای هر ۱۵ درجه اختلاف طول، یک ساعت اختلاف زمان خواهیم داشت. شهر «ب» در شرق نصف‌النهار گرینویچ است؛ پس ساعت آن جلوتر است.

(جغرافیا (۳) - درس ۴، ص ۷۵ تا ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

با استفاده از تصاویر ماهواره‌های منابع زمینی حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها را تعیین می‌کنیم. همچنین، از طریق تصاویری که سنجنده ماهواره‌ای تهیه کرده است، می‌توانیم دستورالعمل‌های دقیقی برای تعیین حریم فعالیت‌های انسانی و مرز استقرار سکونتگاه‌ها در اطراف رودخانه‌ها تدوین کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به کاربردهای G.I.S پرداخته است.

(۲) قابلیت G.I.S را بیان می‌کند.

(۴) کاربرد سنجش از دور است.

(جغرافیا (۳) - درس ۴ و ۶، ص ۳۹ و ۱۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

نمی‌توان ارزش و نقش منطق را در کسب دانش انکار کرد؛ چرا که درست اندیشیدن در پی رعایت قواعد منطق آدمی را به حقایق جدید می‌رساند. منطق برای رسیدن به شناخت یک ضرورت است؛ ولی نمی‌توان چنین ادعایی مطرح کرد که هر کس که دانش منطق را کسب نکرده است، نمی‌تواند نسبت به هیچ‌کدام از معلومات خود یقین داشته باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از آنجا که اندیشیدن (تعریف و استدلال) انسان را به دانش و حقایق جدید رهنمون می‌سازد؛ بنابراین کاربرد منطق و رعایت قواعد آن سبب می‌شود امور ندانسته بر انسان آشکار گردد.

(۳) منطق، ابزاری است که سایر علوم آن را به خدمت می‌گیرند تا کشفیات جدید داشته باشند و از غلتیدن به ناراستی‌ها رها شوند.

(۴) با آموختن قواعد منطق، می‌توان اطلاعات ناقص و نادرست را اصلاح نمود و از این نظر، می‌توان حقایق جدیدی را کسب کرد. (منطق - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

در این بیت، کلمه شب به معنای واقعی آن اشاره دارد و آن را زمان مناسبی برای خواب دانسته است. هر دو دلالت مطابقه است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در این بیت، فضای ستم‌آلود و خفقان‌آور را سبب سکوت دانسته و بر آن است که سکوت چنین فضایی را استمرار می‌بخشد. هر دو دلالت التزامی است.

(۲) در این بیت، اشاره بدان دارد که تو مرا در انتهای بدبختی می‌خواستی و من تو را در سعادت و خوشبختی که به روز تشبیه شده است. هر دو دلالت التزامی است. (ردّ گزینه ۲) در این بیت اشاره بدان دارد که پاکی و روشنایی که آن را به صبح تشبیه کرده (دلالت التزامی) اسیر سیاهی و ناپاکی شب (دلالت التزامی) شده است. (منطق - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

یک قضیه شرطی است؛ زیرا معنای «اگر» در آن موجود است. نور شدید باشد (مقدم) چشم انسان آزرده می‌شود. (تالی) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یک قضیه شخصیه است. حافظ (موضوع) از بهر تو سوی اقلیم وجود آمده است. (محمول)

(۳) کسی را غذای خوبی نباشد (موضوع) البته در این قضیه موضوع لفظی مرکب است و محمول آن معده‌اش را آسیدی رسد می‌باشد.

(۴) هر کس آن کند که نباید (موضوع) آن بیند که نشاید. (محمول)

(منطق - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

تضاد «هیچ الف ب نیست» پس اصل قضیه می‌شود «هر الف ب است» که با «بعضی ب ج است»، قیاس معتبری ساخته نمی‌شود؛ زیرا حد وسط در هر دو مقدمه «منفی» است.

(۱) «هر الف ب است» با «هر ب ج است»، قیاس معتبر است با نتیجه «هر الف ج است».

(۲) «هر الف ب است» با «هیچ ب ج نیست»، قیاس معتبر است با نتیجه «هیچ الف ج نیست».

(۴) «هر الف ب است» با «هیچ ج ب نیست»، یک قیاس معتبر است با نتیجه «هیچ الف ج نیست».

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

وقتی قضیه‌ای را عکس می‌کنیم؛ عکسی که به دست می‌آید حقیقت تازه‌ای نیست که بر آن دست یافته‌ایم بلکه بیان عبارتی دیگر از قضیه اصلی است؛ به‌عنوان مثال وقتی می‌گوییم بعضی مثلث‌ها سه‌ضلعی‌اند که عکس آن می‌شود بعضی سه‌ضلعی‌ها مثلث‌اند به حقیقت جدیدی دست نیافته‌ایم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر قضیه‌ای نادرست باشد، عکس آن لزوماً نادرست است. مانند هیچ مثلثی سه ضلعی نیست که قضیه‌ای است نادرست و عکس مستوی آن می‌شود هیچ سه ضلعی مثلث نیست که باز هم نادرست است.

در عکس یک قضیه نسبت یا کیف تغییر نمی‌کند و تنها موجبه کلبه به موجبه جزئیه تبدیل می‌شود؛ مانند هر «الف» «ب» است، که عکس مستوی آن می‌شود، بعضی «ب» «الف» است.

در قضایای شرطی منفصل عکس مستوی نداریم؛ زیرا با تغییر جای مقدم و تالی تغییری در معنی آن رخ نمی‌دهد. به‌عنوان مثال وقتی می‌گوییم اکنون روز یا شب است و آن را عکس کنیم و بگوییم اکنون شب یا روز است معنی تغییر نمی‌کند. (منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

زیرا دو ضد را با هم جمع کرده است؛ مثلث یا قائم‌الزاویه است یا متساوی الاضلاع (البته می‌تواند مختلف‌الاضلاع هم باشد). بنابراین جمع این دو با یکدیگر ممکن نیست و لذا این نوع قضیه را زیر سؤال برده، چرا که اجتماع دو ضد را پذیرفته است. (منطق - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

دو مقدمه ما در حقیقت اینگونه‌اند: دیوار دارای موش است، موش دارای گوش است؛ پس می‌بینیم حد وسط تکرار نشده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مغالطه مسموم کردن چاه است تا طرف روبه‌رو توان رد نظر را نداشته باشد.

(۳) مغالطه‌ای صورت نگرفته است.

(۴) نوع مغالطه توسل به معنای ظاهری است، اولی گفته شرایط پیرامونت را بسنج و سخنی نگو تا دیگری آن را به گوش دشمن رساند و دومی برداشت سطحی کرده، یعنی دلالت التزامی را به‌درستی درک نکرده و آن را مطابقت پنداشته است. (منطق - درس ۲، ۸ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

اینکه اخلاق مباحثی است عرفانی یا فلسفی، در فلسفه اخلاق مورد مطالعه و تحلیل عقلانی قرار می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اینکه گفته شود آدمی از قوایی مانند اخلاق، غضب و شهوت برخوردار است، در علم اخلاق مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(۳) وقتی پرسیده می‌شود سه خدایی از اساطیر روم به دین مسیحیت وارد شده است، یک پرسش در حوزه تاریخچه مسیحیت است.

(۴) اینکه واقعیات عالم در مراتب وجود با یکدیگر متفاوتند، یک بحث فلسفی است که در مکتب فلسفی ملاصدرا مورد بررسی قرار گرفته است.

(فلسفه (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

زندانیان هرگز در اندیشه آن نبوده‌اند که سایه‌ها را چه کسی پدید آورده است تا به این نتیجه برسند که سایه‌ها می‌توانند تنها از سایه‌ای از یک چیز باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مسیری که فرد رها شده از زنجیرها تا بیرون غار می‌رود، همان اندیشه فلسفی است که فیلسوف طی می‌کند و شاید بتوان حدس زد که مراد افلاطون از این شخص استادش سقراط بوده است که با شجاعتش، اندیشه دگرگان را در هم ریخت و به سوی بینش حقیقی گام نهاد.

۳) ارتباط بین تاریکی غار و دنیای بیرون اطراف ما، همان ارتباط بین اشکال دنیای طبیعی و دنیای مثل است. چرا که براساس اندیشه افلاطون در تمثیل غار، آدمی در دنیای محسوسات گرفتار است.

۴) او از گرفتاری خود غافل مانده و بر همین محسوسات دنیوی دلخوش داشته است و به عالمی بالاتر نمی‌اندیشد و توجهی به آن ندارد که روح او، مسافری از دنیای مثل است.

(فلسفه (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

سقراط زمانی که پیام معبد دلفی را شنید که وی داناترین افراد است دچار تعجب شد و درصدد کشف آن راز برآمد و سرانجام به این نتیجه رسید که هر کس چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند دانا است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سقراط باور داشت که آگاه کردن مردم و تعلیم دادن آنان رسالتی است که خداوند در امدادهای غیبی بر او نهاده است. او بارها بیان داشت که از ترس سخن گفتن باز نمی‌ماند و اطاعت خدا را بر پیروی از مردمان ترجیح می‌دهد.

۲) سقراط می‌گفت سروش معبد دلفی وی را داناترین مردم معرفی کرده و عموم مردم بر این باورند که وی آنچه دیگران نمی‌دانند، سقراط می‌داند درحالی‌که وی از دانایی بهره‌ای ندارد.

۳) سقراط زمانی که به مرگ محکوم می‌شود، می‌گوید اگر با مرگ، همنشین نیکان و بلندمرتبان می‌شود از آن استقبال می‌کند و آنانی که وی را محکوم به مرگ کرده‌اند، اسیر بدی شده‌اند و تنها خدا می‌داند سرنوشت چه کسی بهتر است. (رد گزینه ۳)

(فلسفه (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اینکه اگر دو یا چند چیز از هر نظر مانند یکدیگر باشند، احکام و قوانین حاکم بر آن‌ها از هر نظر مشابه یکدیگر است، عقل درک می‌کند.

۲) اینکه یک چیز نمی‌تواند در آن واحد هم باشد و هم نباشد از بدیهیات عقلی است.

۳) رسیدن به تصور مجهول با تعریف و رسیدن به تصدیق مجهول با استدلال، امکان‌پذیر است که نیازمند اندیشه است و با عقل سروکار دارد.

(فلسفه (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

از دیدگاه نسبی‌گرایان، حقیقت امری عینی نیست و هیچ اطمینانی برای رسیدن به حقیقت نیست؛ بنابراین شناخت حقیقت امکانی نیست، بلکه امتناعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۱) در نسبی‌گرایی حقیقت امری اعتباری و موقتی است که از زمانی به زمانی دیگر و مکانی به مکانی دیگر متفاوت است و متغیرهای فرهنگ، تاریخ و ... در آن اثرپذیر است.

۴) در این اندیشه انسان معیار حقیقت است و لذا شناخت می‌تواند از فردی به فردی دیگر متفاوت باشد، چراکه حواس آدمیان با یکدیگر تفاوت دارد و حتی یک انسان در دو بازه زمانی می‌تواند دو احساس متفاوت داشته باشد.

(فلسفه (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه ملاصدرا نفس نمی‌تواند حالت ایستا و بدون تغییر داشته باشد. همانگونه که بدن در تکامل است؛ نفس نیز مسیر تکاملی را طی می‌کند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ملاصدرا ترکیب نفس و بدن را واقعی می‌داند و مانند دکارت دوگانگی بین نفس و بدن مطرح نمی‌نماید، بلکه باور دارد از همان ابتدا نفس با بدن هویتی واحد دارد. (رد گزینه ۱) و لذا وقتی انسان مراتبی را طی می‌کند این هویت واحد است که

مسیر را می‌پیماید.

۳) هویت واحد قابل جدایی از یکدیگر نیستند؛ اینگونه نبوده است که نفس بر بدن عارض یا وارد گردد که بخواهد از آن گسسته گردد و لذا نمی‌توان به نفس نگاهی مستقل از بدن داشت.

(فلسفه (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه افلاطون انسان دارای قوای سه‌گانه است که هر کدام می‌توانند با شرایطی به اعتدال رسند. به باور او این قوا اگر چه ماهیت و عملکردی متمایز دارند، وحدت فضایل لازم است تا انسان به حکمت رسد؛ بنابراین یا انسان همه آن‌ها را داراست یا هیچ‌کدام را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افلاطون باور داشت فعل اخلاقی اگر در جهت سعادت حقیقی باشد، فضیلت شمرده می‌شود.

(۳) او معیارهای نیک‌بختی را میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت می‌دانست.

(۴) افلاطون برابری و یکسانی قوا را دنبال نمی‌کرد، بلکه در قوای انسانی توازن و اعتدال را جست‌وجو می‌نمود.

(فلسفه (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

در قضیه «تیغ تیز است» حمل تیز بر تیغ، امکانی است؛ زیرا تیغ می‌تواند تیز باشد یا نباشد. حمل سفید بر رنگ نیز امکانی است. در گزاره «قضیه استدلال است» حمل استدلال بر قضیه امتناعی است و قضیه نمی‌تواند محمول خود را بپذیرد. شکل نیز نمی‌تواند دارای وزن باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) انسان جسم است: وجوبی. فکر تعریف است: امکانی

(۳) قضیه حملی است: امکانی. مثلث سه‌ضلعی است: وجوبی

(۴) تصدیق علم است: وجوبی. تصور تعریف است: امتناعی

(فلسفه (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به دیدگاه هیوم درباره علیت باید گفت نمی‌توان از اصل علیت برای تعالی از تجربه به گونه‌ای استفاده کنیم که موجب گسترش معرفت ما گردد.

هیوم با توجه به توالی و در پی آن تداعی ذهن می‌گوید «الف» علت «ب» است؛ بنابراین اگر «الف» نباشد «ب» نیز به‌عنوان معلول تحقق نمی‌یابد. تا وقوع «الف» مسلم نباشد وقوع «ب» نیز ممکن نخواهد بود. (رد گزینه ۱) بنابراین تصور ارتباط ضروری بین «الف» و «ب» جزئی از تصورمان از علّیت است و مفهوم ضرورت را می‌توان با استفاده از اصل تداعی معانی توجیه کرد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(فلسفه (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

قانون اخلاقی حکم می‌کند خود را لایق سعادت بدانیم نه خوشبختی؛ هر چند فضیلت باید ایجادکننده خوشبختی باشد. از دیدگاه کانت باور به خدا باید براساس آگاهی اخلاقی شکل گیرد (رد گزینه ۱) کانت باور داشت هر چیزی غیر از طریق سلوک اخلاقی که انسان آن را برای خشنودی خدا انجام می‌دهد توهم و کاذب است. بنابراین انسان باید هرچه بیشتر در رعایت اصول اخلاقی بکوشد و این امر را براساس اراده خود انجام دهد در این صورت دارای ارزش است و گر نه اگر آدمی بر حسب طبیعت و غریزه خود آن را انجام دهد فاقد ارزش است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(فلسفه (۲) - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

در مرتبه عقل بالفعل است که آدمی این توانایی را دارد که از معلومات بدیهی استفاده کند و از طریق آن مجهولات خود را که مسائل نظری است را کسب نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در مرتبه عقل بالقوه، انسان هنوز توان تعلق کلیات را ندارد ولی استعداد درک آن‌ها را دارد.

۲) در مرتبه عقل بالملکه بدیهیات را درک می‌نماید.

۴) در مرتبه عقل بالمستفاد از آنچه آموخته بهره می‌برد و به روایتی همه آنچه در عالم عین وجود است در فردی که به این مرتبه رسیده است به نحوه وجود عقلی موجود می‌شود. این مرتبه از عقل عالی‌ترین مرتبه عقل انسان است که می‌تواند بدون حواس، صورتی را که عقل فعال به انسان می‌رساند به شهود دریابد.

(فلسفه (۲) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

نخستین شرط حیات عقلی، وجود زمین آماده و حاصل‌خیز جامعه است قرآن کریم و سیره نبوی آن را در جامعه اسلامی پایه‌گذاری کردند. آیه یادشده به تکریم و احترام پیوسته عالمان و دانشمندان و حدیث پیامبر (ص) مربوط به دعوت به یادگیری علم و دانش‌ها ملت‌ها و تمدن‌های دیگر حتی مشرکان است.

(فلسفه (۲) - درس ۹، سطح دشواری: آسان)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه فارابی عقل فعال با عقل استدلالی در اتصال است و نسبت آن مانند خورشید به چشم است در سایه این اتصال است که انسان می‌تواند همه معرفت‌های فلسفی و الهامات الهی را درک نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فارابی به پیوند و همراهی دیانت با فلسفه باور داشت.

۲) او نسبت عقل فعال را با عقل استدلالی مانند نسبت خورشید به چشم می‌دانست.

۳) از دیدگاه فارابی مدینه فاضله (که الگوی برگرفته او از افلاطون بود) برای کلیت کره زمین می‌تواند تحقق یابد و تنها مختص جوامع اسلامی نیست.

(فلسفه (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

انتخاب خانم حسن‌پور از بین موارد مندرج در سؤال، گزینه‌ای است که بیشترین عایدی، یعنی سود یا منفعت را داشته باشد؛ بنابراین ابتدا باید منافع هریک از گزینه‌ها را برای یک سال محاسبه کنیم:

خرید طلای خام ← $\frac{330 \text{ میلیون تومان}}{3} = 110 \text{ میلیون تومان}$

سپرده بانکی ← $\frac{28}{100} \times 500 = 140 \text{ میلیون تومان}$

خرید و فروش سهام ← $65 \times 2 = 130 \text{ میلیون تومان}$

خرید و فروش رمزارز ← $(\frac{7}{5} \times 500) \times 4 = 37,5 \times 4 = 150 \text{ میلیون تومان}$

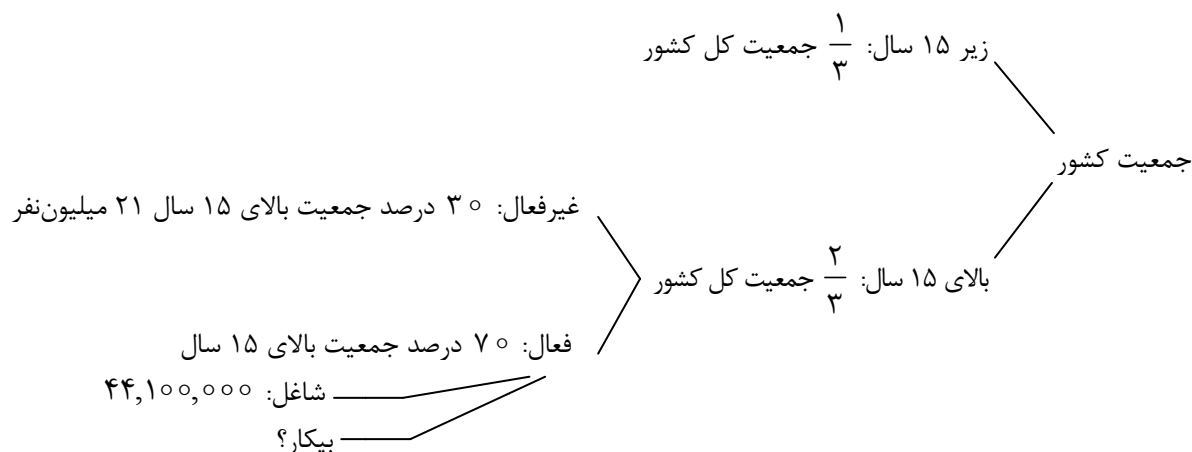
پرورش نهال درخت ← $(\frac{500}{2}) \div 2 = 125 \text{ میلیون تومان}$

بنابراین، بهترین گزینه برای خانم حسن‌پور «ورود به معاملات رمزارزهای مجاز» می‌باشد. هزینه فرصت، همواره ارزش بهترین گزینه بعدی است که از دست می‌رود. در این سؤال، دومین انتخاب سپرده‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت بانکی است که منافع آن در سال؛ معادل ۱۴۰ میلیون تومان است.

(درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

اگر بیکاری به علت بحران رکود اقتصادی، کاهش سطح تولید و در نتیجه تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی باشد، نام آن «بیکاری دوره‌ای» است.

$$\text{جمعیت بالای ۱۵ سال} \rightarrow \frac{30}{100} = \frac{21 \text{ میلیون}}{x} \Rightarrow x = \frac{21 \text{ میلیون} \times 100}{30} = 70 \text{ میلیون نفر}$$

$$\text{جمعیت فعال} \rightarrow 70 \text{ میلیون} - 21 \text{ میلیون} = 49 \text{ میلیون نفر}$$

$$\text{جمعیت بیکار} = 49,000,000 - 44,100,000 = 4,900,000 \text{ نفر}$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{4,900,000}{49,000,000} \times 100 = 10 \text{ درصد}$$

$$\text{جمعیت کل کشور} \rightarrow \frac{2}{3} = \frac{70 \text{ میلیون}}{x} \Rightarrow x = \frac{70 \text{ میلیون} \times 3}{2} = 105 \text{ میلیون نفر}$$

(درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: بعد از گذشت یک سال، درآمدی که برایتان باقی مانده است، به همراه ارقام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن

استفاده نکرده‌اید را محاسبه کنید و خمس (۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$) آن را پرداخت نمایید.

عبارت سوم: اتلاف به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع است؛ اما اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است و شامل بلااستفاده گذاشتن اموال، مصرف بیجا، مصرف در معصیت و مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی یا فراتر از توان مالی یا عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی می‌شود.

(درس ۱۲ و ۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

موارد مندرج در جدول را بررسی می‌کنیم:

د	دارایی‌هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند.	← مزایای خرید طلا
ب	سود آن‌ها ثابت است و در حد توافق شده باقی می‌ماند.	← معایب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت
ج	می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	← مزایای سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
هـ	قیمتی که شرکت برای بار اول می‌فروشد.	← قیمت اسمی یا اولیه سهام
الف	به این اوراق مالی برحسب فعالیت اقتصادی، سود تعلق می‌گیرد و قابل خرید و فروش هستند.	← اوراق مشارکت
و	تولیدکننده مستقیماً سرمایه مورد نیاز خود را از مردم تهیه می‌کند.	← مزایای سهام (برای عرضه‌کننده سهام)
ی	حتی اگر قیمت آن تغییر نکند، اگر شرکت سود کند، دارندگان این اوراق نفع می‌برند.	← مزایای سهام (برای خریدار سهام)

بنابراین؛ پاسخ موارد مطرح شده در متن سؤال را براساس محتویات جدول مشخص می‌کنیم:

- مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت: ردیف «ج»

- مزایای خرید سهام: ردیف «ی»

- اوراق مشارکت: ردیف «الف»

- قیمت اسمی یا اولیه: ردیف «ه»

(درس ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

الف) برای پاسخگویی به این قسمت باید به رابطه قیمت با مقدار، دقت نمایید. هر جا که با افزایش قیمت، مقدار کاهش پیدا کند آن مقدار، تقاضا است (قیمت با مقدار تقاضا رابطه عکس دارند.) و هر جا با افزایش قیمت، مقدار هم افزایش یابد آن مقدار، عرضه است. (قیمت با مقدار عرضه رابطه مستقیم دارد.)

نکته: رابطه قیمت کالا با مقدار عرضه = مستقیم (افزایش قیمت $\uparrow$ = افزایش عرضه $\uparrow$)

رابطه قیمت کالا با مقدار تقاضا = غیرمستقیم (افزایش قیمت $\uparrow$ = کاهش تقاضا $\downarrow$)

بنابراین، ستون B بیان‌گر مقدار عرضه است و ستون A بیان‌گر مقدار تقاضا است.

ب) در ردیف‌هایی که قیمت از قیمت تعادلی بالاتر باشد، تمایل خریدار (تقاضاکننده) برای خرید کالا کاهش یافته است. یعنی ردیف‌های ۴ به بعد. در این وضعیت بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) مواجه است. راهکار رسیدن به تعادل در بازار کاهش قیمت کالا است تا تقاضای خریداران افزایش یابد و فاصله بین عرضه و تقاضا کم شود.

نکته: هرگاه در قیمتی مقدار عرضه و تقاضا باهم برابر شوند، آن قیمت، قیمت تعادلی است. (ردیف ۴)

پ) در قیمت‌هایی که کمتر از قیمت تعادلی است، با کمبود عرضه مواجه هستیم. یعنی قیمت‌های کمتر از ۱۱,۲۰۰ (قیمت تعادلی)

نکته: کمبود عرضه (مازاد تقاضا) $\leftarrow$ قیمت‌های پایین‌تر از قیمت تعادلی

مازاد عرضه (کمبود تقاضا) $\leftarrow$ قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادلی

(درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

الف) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است؛

ب) مالیات بر ارث، مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است؛
 میلیون تومان $160 = 640 \times \frac{1}{4}$

پ)

میلیون تومان $1,280 =$ مالیات بر درآمد $+$ مالیات بر دارایی $=$ مالیات مستقیم
 $800 + 160 \times 3 = 480$

میلیون تومان $2,390 =$ مالیات بر ارزش افزوده $+$ مالیات بر مصرف $+$ عوارض گمرکی و خدماتی $=$ مالیات غیرمستقیم
 $850 (VAT) + 900 + 640$

ت) مالیات بر ارزش افزوده (VAT)، باعث شفافیت مالیاتی می‌شود و مقدار آن ۸۵۰ میلیون تومان است.

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

الف) ریسک‌پذیر $\leftarrow$ پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
 ب) نحوه اداره تعاونی $\leftarrow$ هر نفر یک رأی، بدون توجه به میزان سرمایه ارائه شده توسط افراد. (کسب و کار مناسب برای خانم نیلوفر)

نکته: در شرکت‌های سهامی افراد به میزان سرمایه ارائه شده، حق رأی خواهند داشت. یعنی، قاعده تصمیم‌گیری، هر سهم یک رأی است.

پ) در علم اقتصاد، هزینه فرصت به کمیابی منابع اشاره دارد.

(درس ۱ تا ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول ← تولید در نقطه A ناکارا است؛ زیرا شرکت از تمام ظرفیت‌های خود به‌درستی استفاده نکرده است و برای اینکه تولید کارا شود، فقط باید از منابع تولیدی موجود به‌درستی استفاده کند.

عبارت دوم ← هزینه فرصت حرکت از نقطه D به B، ۸۰ واحد کالای «ب» است.

نکته: هرگاه حرکت به سمت راست و پایین باشد، هزینه فرصت بر روی نمودار عمودی اتفاق می‌افتد و هرگاه حرکت به سمت چپ و بالا باشد، هزینه فرصت بر روی نمودار افقی اتفاق می‌افتد.

عبارت چهارم ← نقطه A خارج از مرز امکانات تولید و در نتیجه با منابع موجود غیرقابل دستیابی است. برای رسیدن به آن باید منابع تولید را افزایش داد.

عبارت پنجم ← تولید در نقطه C کارا است؛ زیرا از منابع و ظرفیت تولیدی موجود به بهترین شکل و بیشترین میزان استفاده شده است.

(درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

زمانی که قیمت‌ها ثابت باشند و سایر عوامل تغییر پیدا کنند، موجب می‌شود کل منحنی جابه‌جا شود و از آنجایی که صورت سؤال وضعیت عرضه محصولات را پرسیده، پس باید به سراغ گزینه‌های (۱ و ۳) برویم که نشان‌دهنده یک منحنی صعودی است. گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند، چون منحنی مربوط به تقاضای کالا است (نزولی است).

از آنجایی که هزینه‌های تولید بالا رفته، تولیدکننده علاقه‌ای به تولید و عرضه محصول ندارد، در نتیجه کل منحنی عرضه به سمت چپ حرکت خواهد کرد.

(درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

توجه کنید اطلاعات مربوط به سپرده‌های دیداری و پس‌اندازهای کوتاه‌مدت و بلندمدت اطلاعات اضافی و صرفاً برای به چالش کشیدن دانش آموز است. اگر حجم پول را X در نظر بگیریم، پس شبه پول باید $\frac{X}{3}$ باشد؛ یعنی:

$$\text{حجم پول} + \text{شبه پول} = X + \frac{1}{3}X = 72,000$$

$$\frac{3X + X}{3} = 72,000 \Rightarrow \frac{4X}{3} = 72,000 \rightarrow 4X = 216,000$$

$$\rightarrow X = \frac{216,000}{4} = 54,000 \text{ (حجم پول)}$$

$$\text{شبه پول} = \frac{1}{3} \times \text{حجم پول} = \frac{1}{3} \times 54,000 = 18,000$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

همانطور که می‌دانید خمس، ۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$ درآمد سالانه فرد پس از کسر هزینه‌ها است. پس وقتی خمس را داریم کافیست آن را ضربدر ۵ کنیم تا مانده درآمد سالانه فرد به دست بیاید.

تومان $225,000,000 = 45,000,000 \times 5 = 5 \times \text{خمس} = \text{درآمد سالانه مشمول خمس (مانده درآمد سالانه فرد)}$

حالا کل درآمد ناخالص آقای حسینی در طول یک سال را حساب می‌کنیم، منظور از درآمد سالانه ناخالص، درآمدی است که هزینه‌های زندگی از آن کسر نشده است:

$$۵۶,۲۵۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۶۷۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

هزینه‌های سالانه - کل درآمد ناخالص سالانه = درآمد مشمول خمس

میلیون تومان $۴۵۰ =$ میلیون $۲۲۵ -$ میلیون $۶۷۵ =$ درآمد مشمول خمس - کل درآمد ناخالص = هزینه‌های سالانه

$$\text{تومان } ۳۷,۵۰۰,۰۰۰ = \frac{\text{میلیون } ۴۵۰}{\text{ماه } ۱۲} = \text{هزینه‌های ماهانه}$$

(درس ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

الف) دولت با هدف تسهیل و تشویق مبادلات به نفع هر دو بازیگر اصلی عرصه اقتصاد بین فروشندگان و خریداران و به منظور جلوگیری از شرایط آسیب‌رسان به مبادلات اقتصادی، اقدام به وضع و اجرای قوانین و مقررات اقتصادی می‌کند.

ب) یکی از حوزه‌های عملکرد اقتصادی دولت، بهبود عملکرد بازار است که در این حوزه دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد (فروشنده تا ثابت نکند که صاحب واقعی محصول است، حق خرید و فروش آن را ندارد).

پ) یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در هنگام خرید یک محصول همراه با قیمت آن از مصرف‌کننده دریافت می‌شود مالیات بر مصرف است که در آن شخص خاص مدنظر دولت نیست و چون همزمان با خرید محصول به فروشنده به‌عنوان واسطه دریافت مالیات پرداخت می‌شود، آسان‌ترین روش دریافت مالیات محسوب می‌شود.

(درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

الف) تولید محصولات پیشرفته و صنعتی مستلزم برخورداری از فناوری‌های اقتصادی نوین است.

ب) هرگاه با رعایت مزیت‌های اقتصادی منابع و امکانات در حوزه‌های مناسب به کار گرفته شوند.

(درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

الف) در شرایطی که سطح تولید به دلیل رکود اقتصادی کاهش یافته، منابع تولید کشور کاهش پیدا نکرده و فقط بلااستفاده مانده است. در این شرایط تولید در وضعیت ناکارا قرار می‌گیرد.

ب) اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است؛ زیرا اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی، امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکان‌ها، مشکلات و تحریم‌ها را ندارد.

پ) زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود.

(درس ۷، ۸ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

الف) بررسی عبارت‌های نادرست:

(۲) ضعف ساختاری و هویتی ایران حتی با ایجاد زمینه‌های قانونی، تقویت زیرساخت‌ها، گسترش مدارس، بهبود نسبی بهداشت و تأسیس دانشگاه‌ها هم جبران نشد.

(۴) علی‌رغم گسترش کارخانه‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها و نمایش توسعه ظاهری، کشور ایران همچنان به‌عنوان یک کشور وابسته به قدرت‌های خارجی حتی در مسیر توسعه اقتصادی هم قرار نگرفت.

(۵) در این دوران اقتصاد کاملاً دولتی بود و دولت حضور گسترده‌ای در تمام عرصه‌های اقتصادی داشت.

ب) تفاوت تولید خالص و ناخالص در این است که در تولید خالص، هزینه استهلاک از عدد تولید کل کم می‌شود، ولی در تولید ناخالص نه.

(درس ۱۰ و ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)